

کتابخانه

شماره ۲۷ مرداد ۱۳۹۵
 ۲۰۴ جلد، ۲۹۱ جلدی، ۲۰۴
 دوره جدید شماره ۲۹ پیاپی ۶۹۲
 صفحه ۱۰۰، آگهی ۱۰۰

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
 سردبیر: سید عبدالجواد موسوی
 نشانی: خیابان قائم مقام فرامانی
 ارن لجر (چم)، شماره ۹، طبقه دوم
 تلفن: ۸۸۳۳۵۳۳۰، ۸۸۳۳۵۳۳۱
 لیوگرافی و چاپ: چاپ محمد

www.ketabehaftab.ir
 E-mail: ketabehaftab@yahoo.com

فرجامی تلخ

گزاشتی از مرasmus و نمایی
 کتاب: سازمان مجاهدین خلق،
 پیدایی تا فرجام،
 ۸

ایفلا نوردی (۲)

در باره عدم حضور نمایندگان
 ایران در اجلاس ایفلا
 ۷

هیاهوی غول‌های رسانه‌ای

گفت و گو با علی رضا عیادتی
 مترجم: انحصار نویسن رسانه‌ای،
 ۱۱

هدایت جامع

گفت و گو با حجت الاسلام
 سید حسن سجادی تبار
 ۱۹

سید محمد علی موسوی

گز فیهی
 فلسفه
 مشاء

گفت و گو با دکتر
 غلامسین دینانی

اندیشه ۹/

تنفس تاریخ
 در آب‌های
 پارس

گفت و گو با
 دکتر رضا نظری‌آهاری

مرجع ۲۰-۲۱/

تغزل
 در سرزمین
 فلسفه

گفت و گو با
 دکتر محمود حدادی

ادبیات ۱۶/

همدردی وزیر ارشاد و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی با مردم لبنان

گروه خبر کتاب هفت، محمدحسین صفارهرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، پنجشنبه ۲۹ تیرماه طی گفت‌وگوی تلفنی با طارق فرهنگ، وزیر فرهنگ لبنان، ضمن ابراز همدردی با پای و مردم مظلوم این کشور، حمایت و پشتیبانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را از سویه‌نشر لیست اعلام کرد.

محمدحسین اشتری، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی در پیامی به وزیر فرهنگ لبنان، همدردی خود را با ملت این کشور ابراز کرد. طارق الفطری نیز ضمن تشکر از حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، خواهان ارتباط بیشتر با ایران پس از پایان رسیدن جنابات رژیم صهیونیستی شد.

با طریقی بمباران یابیی بیروت از سوی ارتش اسرائیل خسارات جبران‌ناپذیری به تاشران انسانی وارد آورد، به گونه‌ای که باروقعه‌ها خسارات یک میلیارد دلاری تشران جانیّت وارد.

سویون کتاب در لبنان در ۹مه گذشته یکی از غارت‌ترین و پرآوردترین حوزه‌های نشر در کشور، ای‌اس‌ای، عربی و خانواده‌ها بوده است و تمامی کتاب‌های عربی بازار کشورهای اسلامی از سوی تاشران این کشور نابود شده است. نشر کتاب‌های دینی و ویژه آثار حوزه ادبیات بزرگ‌ترین بخش فعلی تاشران این کشور را تشکیل می‌دهد و بزرگ‌ترین تاشران لبنانی در منطقه‌ای که مرعب اشیتی نامیده می‌شود، تعدادش که در پی بمباران، تمامی ساختمان‌های محل فعالیت این تاشران شامل دفتر انتشاراتی، کتابفروشی‌ها و چاپخانه‌ها خاک یکسان شود.

به دنبال حوادث اخیر در این منطقه سرماه ۲۵ ساله کتاب در لبنان با تحریب کامل ساختمان‌ها به خطر افتاده است. همچنین تاشران لبنانی که همه ساله حضور گسترده‌ای در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران دارند، بر اساس اطلاعات رسیده، هنوز مذاکلات خود را از نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران درنهایت نکرده‌اند. این در حالی است که ضرورت کمک‌دانشگاهها و فعالان حوزه فرهنگ به این تاشران می‌تواند اندکی از خسارت بقاء آنها را جبران کند. بخش از این کمک‌ها می‌تواند پرداخت هر چه سریع‌تر مطالبات این تاشران از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران محقق شود.

محمدحسین هزمدان ابرایی در افتتاحیه رسمی موسسه فرهنگی-هنری آسمان واسنه به فرهنگستان هنر ای‌اس‌ای طوری ابراز مردم‌داری داشته است. طارق فرهنگ نیز در بخشی از ابراز هم‌دردی درحانه مردم لبنان و فلسطین طر هر آرزاهای را به درد می‌آورد و این کشور و حتی در برخی موارد مشرق آن نمکی بر این رزم‌السنی است.

ماهر هزمدان ابرایی ضمن محکوم کردن کشتار مردم بی‌گناه لبنان و فلسطین و سکوت سیاستمداران قدرتمند یوست و سلفه‌جو، از هزمدان جهان و فرهنگستان‌های کشورهای جهان می‌خواهیم تا نسبت به این عمل وحشتناک و غیرانسانی اسرائیل-خاموش نشینند و اعتراض نمایند که بزرگ‌ترین هنر در عصر امروز فریاداست و بااعتراض خود اعلام کند که هنوز آسایش زنده است، هنوز می‌توان به‌خاطر کوفتی‌گی که زیر آواز مانده‌اند از برخی اشیرات چشم‌پوشید. هنرمندی توان مراد هزمدان‌ها نایب‌های زنی گردید از دست داده گریست و هنوز می‌توان به آینده امید داشت. هزمدان‌های ایران اسلامی بدین وسیله آمودگی و آرزوی و کمک‌درسی (۲۱ عنوان)، علوم دانشگاهی (۱۵ عنوان)، روان‌شناسی (۱۵ عنوان)، کبیات (۱۲ عنوان)، علوم سیاسی (۹ عنوان)، تاریخ و جغرافیا (۸ عنوان) و هنر (۷ عنوان).

محمدحسین در هفته مذکور ۲۲۷ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپ مجدد در اداره کل کتاب و کتابخوانی اعلام وصول شده است.
گروه خبر کتاب هفت، ۳۰۶ عنوان کتاب در هفته منتهی به سوم مردادماه مجوز نشر گرفتند که آمار موضوعی آنها به شرح زیر است:
گودک (۷۸ عنوان)، ادبیات (۶۷ عنوان)، علوم اجتماعی (۳۶ عنوان)، دین (۳۵ عنوان)، آموزشی و کمک‌درسی (۲۱ عنوان)، علوم دانشگاهی (۱۵ عنوان)، روان‌شناسی (۱۵ عنوان)، کبیات (۱۲ عنوان)، علوم سیاسی (۹ عنوان)، تاریخ و جغرافیا (۸ عنوان) و هنر (۷ عنوان).

مجموع این هفته مذکور ۲۲۷ عنوان کتاب اعم از چاپ اول یا چاپ مجدد در اداره کل کتاب و کتابخوانی اعلام وصول شده است.

دیدار وزیر ارشاد با دبیرکل و معاون وزیر فرهنگ و گردشگری اندونزی

گروه خبر کتاب هفت، دبیرکل و معاون وزیر فرهنگ و گردشگری اندونزی، در دیدار با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بر گسترش و ارتقای روابط فرهنگی تهران-جاکارتا تأکید کرد.
به گزارش روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در این دیدار محمدحسین صفارهرندی با اشاره به پیوندهای ریشه‌دار تاریخی و روابط فرهنگی ویژه بین دو کشور، مبادلات تجاری و فرهنگی رو به رشد و موقعیت استراتژیک دو کشور در برابر اقتصاد جهانی اظهار داشت: چشمه‌های روابط فرهنگی و گردشگری آن‌ها پیوندهای دو کشور را معادار می‌کنند و بی‌وجود ممانی و سرزنش‌ست مشترک کشورهای اسلامی و ملت‌های مسلمان و نیز وجود دشمن مشترک و آزاردهنده‌ای چون آمریکا با اقدامات تخریبیبه طمانانه در برخی کشورهای اسلامی را از جمله اندونزی در دو دهه گذشته، باعث وحدت و نزدیکی بیشتر دانست.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: صاف‌آری در برابر خواسته‌های غیر منطقی و ستیزه‌جویانه قدرت‌های بزرگ، نیازمند همکاری بیشتر دو کشور و تقویت روابط فرهنگی جیم‌بین است.
سواءه وی اظهار امیدواری کرد که همکاری در زمینه فعالیت‌های دانشگاهی، اعزام دانشجویان برقراری کرسی‌های زبان و برپایی نمایشگاه‌های کتاب در دو کشور توسعه یابد.

نخستین پایگاه فناوری اطلاعات کتابخانه‌های عمومی کشور راه اندازی شد

گروه خبر کتاب هفت،نخستین پایگاه فناوری اطلاعات کتابخانه‌های عمومی کشور با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ۲۱ مرداد در کتابخانه عمومی شهید چمران تهران، راه‌اندازی شد.
اطلاعات کتابخانه‌های عمومی کشور با عنوان «پایگاه فناوری اطلاعات شهروندان» کتابخانه‌های عمومی، به‌درازی ارائه خدمات بهتر به شهروندان تجهیز شوند و اجرای این طرح نیز در همین اسامحورت می‌گردد.
وی با اعلام اینکه راه‌اندازی شبکه بین کتابخانه‌ها در مدت سه سال در سطح کشور انجام می‌شود اظهار داشت: پی‌وجوه‌ای که برای این طرح پیش‌بینی شده حدود ۸میلیارد تومان است که سه و نیم میلیارد تومان آن در سال اول، یک و نیم میلیارد تومان آن در سال دوم و سه میلیارد تومان آن نیز در سال سوم هزینه می‌شود.

مجرى این طرح اضافه کرد، در سال حاضر ۱۶۰۰ کتابخانه در کشور فعال هستند که هر یک اسام تحقیقات وسیع انجام شده سرته هر کتابخانه حدود یک میلیارد تومان خواهد بود.

محمدحسین ملک احمدی، دبیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی در کتابخانه‌های عمومی شهید چمران افتتاح شد.
نامی کتابخانه‌های عمومی کشور گسترش خواهد یافت، گفت: در آینده نزدیک کتابخانه‌های عمومی کشور با گام خواهند برداشت. در این مراسم محمدحسین کربوجو، عضو هیات مدیره شرکت معارف با تشریح وضعیت مجازی و جایگاه قاره آسیا، ایران در فناوری اطلاعات، فعالیت کتابخانه‌های عمومی کشور را برای ورود به فضای مجازی بر ای بنیاد اطلاعات، اقدامی مهم ارزیابی کرد.

دومین همایش دکترین مهدویت ،شهرپور ماه برگزار می شود

گروه خبر کتاب هفت، دومین همایش دکترین مهدویت به منظور تعمیق و گسترش فرهنگ و معارف مهدویت ۱۵ و ۱۶ شهریورماه جاری برگزار می‌شود.
مسعود پورسیدآقای دبیر دومین همایش دکترین مهدویت با اعلام این خبر گفت: مطرح این موضوع در حد نظریات مطرح جهانی و نشان دادن قابلیت‌ها و توانمندی‌های آن در سطح داخلی و بین‌المللی و همچنین تقویت آمیان از طریق طرح آموزه‌های مشترک بین‌المللی آنها که همان منبعی‌گرایی و موعودگرایی است اولین مسأله اهداف برگزاری این همایش است.
وی در خصوص محورهای پیشنهادی این همایش اظهار داشت: دومین همایش دکترین مهدویت حول ده محور

اولین مسابقه سراسری دفاع مقدس برگزار می شود

گروه خبر کتاب هفت، اولین مسابقهٔ سراسری داستان دفاع مقدس به منظور انعکاس حماسه‌های هشت سال جنگ و دفاع مقدس در کتابت‌های ادبی از سوی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و با همکاری انجمن قلم ایران، دفتر آفرینش‌های حوزهٔ هنری و خانهٔ داستان ایران برگزار می‌شود.
بر اساس فرامخوان اعلام شده، محور موضوعی اولین دوره برگزاری این مسابقه واقع‌تحت سال دفاع مقدس و نظریات آن در سال‌های بعد است و مضمون و طرح داستان نیز باید ویژهٔ بزرگان‌سال باشد.

محمدحسین داستان‌های ارسالی نباید در کتاب مستقل یا مشترکی به چاپ رسیده باشند و محدودیتی برای ارسال آثار وجود ندارد.

علاقه‌مندان برای شرکت در اولین مسابقهٔ سراسری داستان دفاع مقدس می‌توانند آثار خود را حداکثر تا پانزدهم مرداد ۸۵ به نشانی تهران: خیابان شهید مطهری، خیابان میرمه‌اد، پلاک ۷، طبقه ۷، یا صندوق پستی ۱۶۱۵-۱۵۸۷۰۰ ارسال کنند و یا برای کسب اطلاع بیشتر با شماره تلفن‌های ۸۷۲۲۲۸۸ و ۸۸۲۲۲۸۸ تماس بگیرند.

دیدار وزیر ارشاد با دبیرکل و معاون وزیر فرهنگ و گردشگری اندونزی

صفا هرندی آخرین اقدام کنه جوانه در منطقه خاور میانه و حمله به تاسیسات زیربنایی و مردم بی‌فداع لبنان و فلسطین را گواه پایان‌ناپذیری نقشه‌های شوم استعمار و استکبار جهانی عنوان کرده و بر ضرورت حمایت از مردم این دو کشور و محکومیت رژیم صهیونیستی تأکید کرد.
دبایتر وائدهای دبیرکل و معاون وزیر فرهنگ و گردشگری اندونزی نیز در این دیدار با تأکید بر روابط دیرینه میان دو کشور گفت: فرهنگ و زبان مردم ما برگرفته از فرهنگ اسلامی است و آثار فرهنگی متعددی در زمینه‌های عظامط، تقاضی و میراث فرهنگی در اندونزی وجود دارد.

وی با اشاره به سفر تاریخی احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور کشورمان به اندونزی، استقبال مردم را از ایشان در طول تاریخ آن کشور بی‌سابقه دانست و گفت: موافقت‌نامه‌های امضاشده توسط رؤسای جمهور دو کشور برای تقویت روابط سیاسی

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در قالب تبادل هیات‌های کاری به اجرا درآمده‌اند

معون وزیر فرهنگ و گردشگری اندونزی در ادامه با بیان این مطلب که «هیات هیواد را از بخش‌های مختلف دولتی و غیردولتی برای برپایی نمایشگاه فرهنگی در ایران حضور داده‌اند» از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برای بازدید از نمایشگاه فرهنگی کشور اندونزی در هتل لاله دعوت کرد.

اطلاعات کتابخانه‌های عمومی کشور راه اندازی شد

گروه خبر کتاب هفت،نخستین پایگاه فناوری اطلاعات کتابخانه‌های عمومی کشور با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ۲۱ مرداد در کتابخانه عمومی شهید چمران تهران، راه‌اندازی شد.
اطلاعات کتابخانه‌های عمومی کشور با عنوان «پایگاه فناوری اطلاعات شهروندان» کتابخانه‌های عمومی، به‌درازی ارائه خدمات بهتر به شهروندان تجهیز شوند و اجرای این طرح نیز در همین اسامحورت می‌گردد.
وی با اعلام اینکه راه‌اندازی شبکه بین کتابخانه‌ها در مدت سه سال در سطح کشور انجام می‌شود اظهار داشت: پی‌وجوه‌ای که برای این طرح پیش‌بینی شده حدود ۸میلیارد تومان است که سه و نیم میلیارد تومان آن در سال اول، یک و نیم میلیارد تومان آن در سال دوم و سه میلیارد تومان آن نیز در سال سوم هزینه می‌شود.

مجرى این طرح اضافه کرد، در سال حاضر ۱۶۰۰ کتابخانه در کشور فعال هستند که هر یک اسام تحقیقات وسیع انجام شده سرته هر کتابخانه حدود یک میلیارد تومان خواهد بود.

محمدحسین ملک احمدی، دبیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی در کتابخانه‌های عمومی شهید چمران افتتاح شد.
نامی کتابخانه‌های عمومی کشور گسترش خواهد یافت، گفت: در آینده نزدیک کتابخانه‌های عمومی کشور با گام خواهند برداشت. در این مراسم محمدحسین کربوجو، عضو هیات مدیره شرکت معارف با تشریح وضعیت مجازی و جایگاه قاره آسیا، ایران در فناوری اطلاعات، فعالیت کتابخانه‌های عمومی کشور را برای ورود به فضای مجازی بر ای بنیاد اطلاعات، اقدامی مهم ارزیابی کرد.

دومین همایش دکترین مهدویت ،شهرپور ماه برگزار می شود

گروه خبر کتاب هفت، دومین همایش دکترین مهدویت به منظور تعمیق و گسترش فرهنگ و معارف مهدویت ۱۵ و ۱۶ شهریورماه جاری برگزار می‌شود.
مسعود پورسیدآقای دبیر دومین همایش دکترین مهدویت با اعلام این خبر گفت: مطرح این موضوع در حد نظریات مطرح جهانی و نشان دادن قابلیت‌ها و توانمندی‌های آن در سطح داخلی و بین‌المللی و همچنین تقویت آمیان از طریق طرح آموزه‌های مشترک بین‌المللی آنها که همان منبعی‌گرایی و موعودگرایی است اولین مسأله اهداف برگزاری این همایش است.
وی در خصوص محورهای پیشنهادی این همایش اظهار داشت: دومین همایش دکترین مهدویت حول ده محور

اولین مسابقه سراسری دفاع مقدس برگزار می شود

گروه خبر کتاب هفت، اولین مسابقهٔ سراسری داستان دفاع مقدس به منظور انعکاس حماسه‌های هشت سال جنگ و دفاع مقدس در کتابت‌های ادبی از سوی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و با همکاری انجمن قلم ایران، دفتر آفرینش‌های حوزهٔ هنری و خانهٔ داستان ایران برگزار می‌شود.
بر اساس فرامخوان اعلام شده، محور موضوعی اولین دوره برگزاری این مسابقه واقع‌تحت سال دفاع مقدس و نظریات آن در سال‌های بعد است و مضمون و طرح داستان نیز باید ویژهٔ بزرگان‌سال باشد.

محمدحسین داستان‌های ارسالی نباید در کتاب مستقل یا مشترکی به چاپ رسیده باشند و محدودیتی برای ارسال آثار وجود ندارد.

علاقه‌مندان برای شرکت در اولین مسابقهٔ سراسری داستان دفاع مقدس می‌توانند آثار خود را حداکثر تا پانزدهم مرداد ۸۵ به نشانی تهران: خیابان شهید مطهری، خیابان میرمه‌اد، پلاک ۷، طبقه ۷، یا صندوق پستی ۱۶۱۵-۱۵۸۷۰۰ ارسال کنند و یا برای کسب اطلاع بیشتر با شماره تلفن‌های ۸۷۲۲۲۸۸ و ۸۸۲۲۲۸۸ تماس بگیرند.

معاون فرهنگی وزیر ارشاد: آیین نامه صدور مجوز تاسیس واحدهای چاپی نهایی شد

گروه خبر کتاب هفت، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حسین پرویز، در نشست تاسیس واحدهای چاپی پس از هماهنگی با سازمان تعلیم و تربیتی

به گزارش روابط عمومی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حسین پرویز، در نشست مشترک نمایندگان کالجیله چاپخانه‌ها و کارشناسان اداره امور چاپ و نشر این معاونت، ورود امکان تاسیس واحدهای جدید اهمیت ویژه به صادرات محصولات چاپی از جمله ابوریتی‌های کاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

وی تصریح کرد تخصص محوری و سابقه کار برای صدور مجوزهای جدید و بهیر آثار و نشر محوری توجه به واحدهایی که برای چاپ محصولات مورد نیاز واحدهای عمومی طراحی می‌شوند، از دیگر اولویت‌های این وزارتخانه است.
معاون امور فرهنگی وزیر ارشاد در ادامه اظهار داشت: تسهیلات و تجهیزات چاپخانه‌های کشور با هدف ارتقای کمی و کیفی تولیدات و توسعه‌هایکتاب در نقاط مختلف کشور، ویژهٔ مناطق محروم و توجه به امر آموزش نیروهای انسانی باید در دستور کار قرار گیرد و نشر و ترویج فرهنگی قرار گیرد.

در این نشست محمدحسین محمد کلاری، رئیس‌انحادهی چاپخانه‌ها دران تهران ضمن درخواست مهلت برای بررسی مفاد این نامه صدور مجوز توسط کارشناسان انجادهی اظهار داشت: «انجادهی طی نشست‌های کارشناسی، این آیین‌نامه را بررسی کرده‌است و نظرات خود را به معاونت فرهنگی ارائه خواهد کرد».

نخستین جشنواره سراسری شعر دفاع مقدس کودکان

بزرترین های خود را شناخت

گروه خبر کتاب هفت، نخستین جشنواره سراسری شعر دفاع مقدس کودکان با عنوان «شاهزاد کوچک و کورگانه شاعر» با معرفی برگزیده‌گان خود در کرمانشاه به کار خواهد پرداخت.
سردارالله گلپایگانی این جشنواره را «اولین گام در شناخت فکری کودکان و جوانان استان کرمانشاه، هدف از برگزاری جشنواره سراسری دفاع مقدس کودکان ارتقاء آگاهی‌های فرهنگی و ارزش‌های دفاع مقدس کودکان دانست و گفت: در نخستین دوره این جشنواره، ۱۰۰۰۰ به‌میدخله جشنواره رسیده است که از این آمار ۱۲۰۰ نفر به‌عنوان برگزیده انتخاب شده‌اند.

براین اساس، هیات داوران این جشنواره در بخش کودکان، هفت نفر معرفی از جاسوس، هنرمندان، هنرمندان، بازیگران و نویسندگان و از گروه‌ها و خانوار به‌عنوان هیات داوران و هیات داوران نیز مشیزه هاشمی از مشهد، ابراهیم قبله از اربیلان، از قم و مهدی چناری از مشهد به‌عنوان برترین‌ها معرفی شدند.

محمدحسین در پایان این مراسم ۲۳۳ نفر برگزیده شدند در جشنواره تقدیر شد. جواد معلق، بیوک مرکی، محمود پورروهاب، آفتین علاء، احمد خالودیت، محمد ملاحمدی، فریبرز لرستانی و عبدالرحمن رادفر اعضای هیات داوران نخستین جشنواره سراسری شعر دفاع مقدس کودکان بودند.

«مسافرخانه پایین» برگزار شد

گروه خبر کتاب هفت، دومین همایش شعر مصعبیا یا به‌درازی برگزار شد. کتابخانه کلیم کاشانی از سوی انجمن ادبی کلیم کاشانی در کاتلن برگزار می‌شود.

برگزاری این همایش با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کاتلن و در دو بخش شعر و مقاله صورت می‌گیرد. موضوع شعرها آزاد است و ترجیحاً باید در قالب شعر باشد. محمدحسین درآرکب کتابخانه کلیم کاشانی اظهار داشت: در جشنواره شعر و مقاله شرکت‌کنندگان باید خود آواز آنجا که کاتلن، میزبان همایش است، موردعزای شاعران کاشانی در دوری شرکت داده می‌شود اما از آثار آنها، برترنامه‌ها به‌دراسته همایش استفاده خواهد شد. مقالات نیز باید درآیهٔ شصت‌ت، شعر، جایگاه شعر و ویژگی‌های کسبکی کلیم کاشانی باشند. علاقه‌مندان در شرکت در همایش «مسافرخانه پایین» می‌توانند آثار خود را حداکثر تا ۱۵ شهریورماه ۸۵ به دبیرخانه این همایش ارسال کنند.

گروه خبر کتاب هفته، نمایشگاه «اصفهان پایتخت فرهنگی جهان اسلام» با حضور دکتر محمود احمدی‌نژاد، ریاست جمهوری اسلامی ایران، سه شنبه ۳ مردادماه، در تالار اپرا پالاه شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان افتتاح شد. در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه که توسط رایزنی فرهنگی ایران در تاجیکستان به مناسبت ورود ریاست جمهوری به تاجیکستان برپا شده بود، ده‌ها تن از نخبگان و اندیشمندان تاجیک و مقام‌های دو کشور شرکت داشتند. در این نمایشگاه چهارروزه، غیر از صنایع دستی و هنری اصفهان، کتاب‌هایی درباره تاریخ اصفهان و هنرهای دستی ایران در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفت.

احمدی‌نژاد سومین رئیس‌جمهور ایران است که پس از استقلال تاجیکستان به این کشور سفر زان رسمی این کشور فارسی و ۹۷ درصد مردم آن مسلمان هستند.

قدیمی‌ترین

رساله موسیقی جهان اسلام

گروه خبر کتاب هفته، قدیمی‌ترین رساله موسیقی جهان اسلام با عنوان «الرساله الشریفه فی النسب‌التالیفیه» نوشته صفی‌الدین ارموی به هم‌تابک خزایی ترجمه شده است و به‌زودی از سوی فرهنگستان هنر به بازار کتاب عرضه می‌شود. این کتاب حدود سال ۶۶۶ ق تألیف شده و در کنار رسائل گندی، فارابی و ابن زیله از مهم‌ترین رسالات موسیقی جهان اسلام به‌شمار می‌رود.

کتاب یادشده به همراه دیگر تألیفات صفی‌الدین با عنوان «کتاب الآدواره از رسالات بنیادی مکتب تنظیمی سیمستانیک و مرجم بسیاری از رسالات عصری است و نام صاحب شریفه را برای مولف خود جاودان کرده است. این کتاب برعکاف کتاب الآدوار که بارها ترجمه و شرح داده شده، تاکنون به‌طور کامل به زبان فارسی ترجمه نشده بود.

نمایشگاه کتاب میراث مکتوب

گروه خبر کتاب هفته در حاشیه ششمین کنفرانس دوسالانه مطالعات ایرانی که ۲۲ تا ۲۴ مردادماه در مدرسه مطالعاتی شرقی - آفریقایی لندن برگزار می‌شود، مرکز پژوهی میراث مکتوب به عنوان ناشر اختصاصی متون کهن ایرانی و اسلامی، کتاب‌ها و نشریات خود را در خصوص نسخ خطی به نمایش می‌گذارد. همچنین در این نمایشگاه، ناشران و موسسات فرهنگی ایران، اروپا و آمریکا شمالی، آخرین آثار منتشر شده خود را در زمینه ایران‌شناسی عرضه خواهند کرد.

لازم به ذکر است این نمایشگاه و کنفرانس به همت بنیاد میراث ایران، مجمع بین‌المللی مطالعات ایرانی، انستیتوی خارومیانه‌لند، بنیاد

فرهنگ ایران با همکاری انستیتوی مطالعات ایرانی آمریکا، انجمن مطالعات فارسی‌زبان، انستیتوی مطالعات ایرانی بریتانیا، بنیاد مطالعات ایرانی و انستیتوی ایران‌شناسی اتریش برگزار می‌شود. اکثر ایرانی به نمایندگی از مرکز پژوهی میراث مکتوب در این کنفرانس شرکت خواهند کرد.

دوره‌های جیل و هشتم و جیل نهم دانش افزایی زبان و ادبیات فارسی

گروه خبر کتاب هفته، دوره‌های جیل و هشتم و جیل نهم دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی ویژه استادان و دانشجویان خارجی صبح روزیکشنبه اول مردادماه طی مراسمی در مرکز آموزش سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی تهران گشایش یافت. در این دوره‌ها که به همت مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی این سازمان و با همکاری دانشگاه‌های تربیت معلم و تربیت مدرس برگزار می‌شود، ۶۵ استاد و دانشجو از ۲۱ کشور شرکت دارند.

علی‌اسغر محمدخانی، رئیس مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در این مراسم با قدردانی از حضور استادان و دانشجویان خارجی در این دوره‌ها گفت: «شناختن با تحولات ادبی و فرهنگی ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، توجه بیشتر به ادبیات معاصر، تحولات داستان‌گونه بعد از انقلاب اسلامی، پدیده انقلاب اسلامی و تحولات آن و توجه بیشتر به ترجمه آثار ادبی فارسی به زبان‌های دیگر از جمله اهداف این دوره‌ها هستند.

وی با تأکید بر اینکه برگزاری این دوره‌ها درجه‌ای را برای آشنایی شرکت‌کنندگان با زبان فارسی می‌گذاید افزود: «هدف ما در شرکت‌کنندگان در این دوره‌ها با فراگیری زبان فارسی پیام صلح و دوستی

زبان و ادب فارسی را به جهانیان برسانند». محمدخانی با اشاره به پیشینه غنی زبان و ادب فارسی اظهار داشت: «زبان و ادبیات فارسی از تأثیرگذارترین زبان‌های ادبی جهان به‌شمار می‌رود و کشور ما با داشتن شاعران برجسته، گنجینه‌ای بسیار ثروتمند از دستاوردهای حوزه فرهنگی برای بشریت است». در ادامه این مراسم چند تن از استادان و دانشجویان خارجی در سخنان کوتاه‌ای با ابراز خوشحالی از حضور در جمهوری اسلامی ایران از اینکه توانسته‌اند در دوره‌های یادگیری زبان و ادبیات فارسی در تهران شرکت کنند از برگزارکنندگان تشکر کردند. در این دوره‌های یک‌ماهه استادان و دانشجویانی از کشورهای ارمنستان، مغرب‌باکستان، هند، گرجستان، روسیه، ترکیه، مجارستان، برتقال، کره شمالی، سوئد، رومانی، اسپانیا، چین، لهستان، بلغارستان، ایتالیا، بلاروس، بلغار، قزاقستان و قرقیزستان شرکت دارند. همچنین بازدید از مراکز تاریخی، فرهنگی و گردشگری شهرهای تهران، اصفهان و مشهد و ملاقات با دست‌اندرکاران زبان و ادبیات فارسی کشورمان از جمله برنامه‌های جنبی این دوره‌ها اعلام شده است.

کاندیداهای

گران‌ترین جایزه داستان کوتاه

گروه خبر کتاب هفته، کاندیداهای نهایی جایزه فرانک اوکتره ا گران‌ترین جایزه داستان کوتاه جهان، اعلام شدند.

هاوکی موراکامی، رز ترمین، پیتر اشتام، راشل شرمان، سامارات او پادبای و فیلیپ اوسیلای، کاندیداهای مرحله نهایی جایزه فرانک او کاتر

نازنین برادران

بین‌المللی

هستند.

هاوکی موراکامی نویسنده ژاپنی که بیشتر به خاطر رمان‌هایی به شهرت رسیده، با سومین مجموعه داستانی که به زبان انگلیسی منتشر کرده، در این جایزه شرکت کرده است.

رز ترمین نیز بیشتر با رمان‌هایی شناخته شده که یک بار جایزه «ویترده» را از آن خود کرده و بار دیگر به مرحله نهایی جایزه «بوکر» رسیده است. کاندیدای دیگر این جایزه، پیتر اشتام نویسنده سوئسی است که داستان‌هایی را به زبان آلمانی می‌نویسد، او با مجموعه داستان «باغ‌های صعب» در این جایزه شرکت کرده و مایکل هافمن داستان‌های وی را به انگلیسی ترجمه می‌کند.

فیلیپ اوسیلای نیز با نخستین مجموعه داستان‌ش در این رقابت شرکت کرده است، راشل شرمان نویسنده آمریکایی و سامارات اوپادبای نویسنده نیالی ساکن آمریکا دیگر شرکت‌کنندگان هستند که

به مرحله نهایی راه پیدا کرده‌اند.

این جایزه به مجموعه داستانی تعلق می‌گیرد که هیچ کدام از داستان‌های آن قبل‌تر در مجموعه دیگری چاپ نشده باشد و مبلغ آن ۳۰ هزار یورو است.

برنده نهایی جایزه فرانک اوکتر توسط هیات داوران بین‌المللی متشکل از تویی‌لیت و کلیتر کیگان نویسندگان ایرلندی، سلیکته شوژرمان شاعر آلمانی و دکتر موریس آی‌لی محقق ادبی آمریکایی معرفی می‌شود. این جایزه هم‌زمان با جشنواره بین‌المللی داستان کوتاه فرانک اوکتر که در ماه سپتامبر برگزار می‌شود، اعطا خواهد شد.

ترجمه کامل دیوان حافظ به زبان فرانسوی

گروه خبر کتاب هفته، ترجمه کامل دیوان حافظ به زبان فرانسه از سوی نشر Verdes منتشر شد. این ترجمه که برای اولین بار با ملحقات آن در ۱۳۷۳ صفحه در سال ۲۰۰۶ به چاپ رسیده است، اهمیت ویژه‌ای در زمینه شناخت ادب فارسی به‌خصوص حافظ‌شناسی در غرب دارد.

شارل هائری دوفوشه‌کور مترجم کتاب، از جمله چهره‌های سرشناس ایران‌شناسی فرانسه است که سال‌هاست به کار ترجمه و تعلیق نوشتن بر دیوان حافظ مشغول است.

دوفوشه‌کور در ترجمه خودبرای راحتی خوانندگان فرانسوی در درک بهتر معانی و مفاهیم، برای هر غزل شرح و معنی‌ایات و تفسیر نیز آورده است.

دکتر محسن پرویز معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طی نامه‌ای خطاب به پروفیسور دوفوشه‌کور موفقیت وی را در ارائه ترجمه‌ای شیوا و دقیق تبریک گفت و از تلاش ارزنده وی که امکان بهره‌مندی ادب دوستان فرانسوی‌زبان را از دریای معرفت حافظ فراهم کرده است، تقدیر به عمل آورد. این ترجمه ارزشمند از سوی دبیرخانه جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در حال بررسی است.

کوتاه از سراسر جهان

گروه خبر کتاب هفته، شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در روزهای ۳۰ تا ۳۱ مهرماه سال جاری (۱۳۹۷ تا ۱۳۹۶) از ۲۰۰۶ کشور، میکروکم برگزار می‌شود. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر و دریافت فرم می‌توانند با شماره‌های ۰۰۰۱۳۹۸۲۰۰۰۰ دفتر معایب و فعالیت فرهنگی، واحد موربین‌الملل تماس بگیرند.

● نام جی‌کی، رولینگ نویسنده مجموعه محبوب‌های پاتر وی یک ستاره که اخیراً کشف شده است، گذاشته شد. مارک هرگرن - ستاره‌شناسی که این شماره را کشف کرده - از طرف‌داران سرسخت هری پاتر است. تجدیده بین‌المللی ستاره‌شناسی نیز این نام را برای آن ستاره به رسمیت شناخته است.

● یک جشنواره فرهنگی بزرگ به طور هم‌زمان در کینیا، پایتخت دامکار و هشت شهر بزرگ دیگر این کشور برگزار شده است. این جشنواره با محوریت مسائل آموزشی، ۲۱ تیرماه آغاز شده و تا شش هفته ادامه خواهد داشت.

● این جشنواره در نظر دارد مردم دامکار را با ویژگی‌های بارز فرهنگی مردم کشورهای خاورمیانه به‌خصوص فرهنگ و تمدن اسلامی آشنا کند.

● پژوهشگران قاجاریه است که خردنامه آینده در پاریس برگزار می‌شود. انجمن بین‌المللی مطالعات قاجاریه که هر ساله همایشی با موضوع فرهنگ عصر قاجار برگزار می‌کند، عنوان این نشست را «سفرها، مسافران و سفرنامه‌ها در دوره قاجاریه» نهاد است. این برنامه با مشارکت هیئت تألیفاتی برگزار می‌شود. انجمن قاجاریه همچنین ۲۲ تا ۲۳ خردنامه اسامال همایشی با موضوع «مهمانی دوره قاجاریه» برگزار کرد.

● شبکه تلویزیونی بنگلادش موسوم به **BTV** در برنامه ماهانه فرهنگی خودبه نام کائنات۱، اقدام به پخش برنامه درباره شیخ اجل سعیدی شیرازی کرد. به دنبال پخش برنامه‌های تلویزیونی درباره فرهنگ و تمدن ایران با همکاری رایونی فرهنگی کشورمان در کاکا، پخش این برنامه از کانال‌های مختلف تلویزیون بنگلادش صورت گرفت.

● باب بندیکت شازدعم در حال نوشتن کتابی درباره حضرت مسیح است که دومین کتاب او از زمان به قدرت رسیدنش محسوب می‌شود. پاپ در این کتاب روی موضوعاتی چون حضرت مسیح، نواد انسان‌ها و روابط مسیحیت با دیگر ادیان شکر کرده است.

● یک نام از ماجراهای جدید «جیمز باند» در سال ۲۰۰۸ به مناسبت صدمین سالگرد تولد یان فلمینگ، نویسنده بریتانیایی و خالق «جیمز باند» منتشر خواهد شد.

● گروه کتاب‌های بزرگ هوستون آمریکا، «سدسالتنه‌ای» مارکز را در کلیسای سنت‌پل روز ۲۳جولای (اول مردادماه) نقد بررسی کرد. این نشست‌ها با هدف آشنایی مخاطب عام با بزرگ‌ترین آثار ادبی جهان برگزار می‌شود. پروژه‌های گروه کتاب‌های بزرگ هوستون بدین ترتیب تعریف شده است که در عوموم‌ترین مکان‌های شهر هوستون نظیر بازارها، کلیساها و مکان‌های تجاری، جلسات نقد و بررسی کتاب برگزار کند و مخاطب عام را با ادبیات آشنا دهد.

گل آیین شیارت

شاید شما هم یکی از کسانی بوده‌اید که در نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران پرشنامه‌های راحت عنوان پرشنامه مخاطبان کتاب، پر کرده‌اید. یک پرشنامه صفحه‌های که در ابتدای آن نوشته شده بود، پاسخ دهنده گرمی!این پرشنامه با هدف شناخت بازار نشر و برنامه‌ریزی برای راهبردهای جدید، در توسعه این بازار طراحی شده است.

برخی از ناشران نیز چنین پرشنامه‌ای را دریافت کرده و به سوالات آن پاسخ دادند. در ذهن بسیاری از کسانی که به این پرشنامه جواب داده‌اند، سوالاتی درباره کاربرد و اهمیت آن وجود داشت اما این افراد فرصتی برای یافتن علت اصلی تهیه این پرشنامه‌ها نداشتند.

در این گزارش به‌سراغ حمیر جعفری صاحب این طرح رفته‌ام علاوه بر دانستن علت تهیه این پرشنامه‌ها، از چگونگی مراحل کار نیز آگاهی پیدا کنیم.

حمیر جعفری، مدیر موسسه پژوهشی و انتشاراتی فرارسانه و همچنین مدیر این طرح می‌گوید: تمامی این پرشنامه‌ها مربوط به تحقیقات بازار حوزه کتاب است. حدود دو سال است که تیم ما روی این طرح کار می‌کند. تحقیق درباره بازار صنعت نشر و به‌طور اخص اطلاعات استراتژیک این صنعت اهم فعالیت ماست که ما بدوایم در نتیجه این تحقیقات هر ناشری بتواند برنامه‌ریزی مدونی در عرصه نشر داشته باشد و بتواند نقاط ضعف درون سازمانی و تهدیدهای درون و بیرون سازمانی اش را شناسد و بهترین تمهیدات را برای مقابله با آن برگزیند.

وی ادامه می‌دهد: بسیاری از ناشران موفق امروز ما به‌صورت تجربی این موفقیت را به دست آورده‌اند و تعداد کسانی که به‌طور علمی در عرصه نشر حضور

تحقیق و تولید

گزارشی از روندیک تحقیق درباره شناخت بازار نشر

دارنده‌اندک است. این مسأله انگیزه‌ای شد برای اینکه دست به تحقیقی وسیع در زمینه صنعت نشر و بازار آن بزنیم تا بتوانیم در این باره راه حل‌های علمی و عملی ارائه کنیم.

ما تاکنون در عالم نشر اینگونه عمل کرده‌ایم که ابتدا کتاب را چاپ کرده و بعد به دنبال خواننده و مخاطب آن نشسته‌ایم اما بهتر آن است که اول برای یک کتاب مخاطب شناسی و بازاریابی کرده و بعد برای انتشار آن اقدام کنیم.

باز هم تکثیر غیرقانونی

متین عدلی

انتخاب کتابفروشان قرار می‌دهند. وی دربارهٔ پرونده‌های حقوقی این مساله در حوزه نشر گفت: «تمام ناشرانی که با این مشکل روبه‌رو شده‌اند به صورت شاکلی خصوصی شکایت کرده‌اند اما هیچ کدام -به جز انتشارات آزاده- عامل اصلی را نیافته‌اند. در قانون مجازات متقلبان هم تنها قید شده که جبران خسارت بکنند.

اما مسأله این است که ما دقیقاً نمی‌دانیم چه تعداد کتاب تقلبی وارد بازار کتاب شده است بنابراین در واقع خسارت، جبران نمی‌شود.

وی در پایان تقاضا کرد: «اگر کتابفروشی‌ها یا فروش کتاب‌های بدون فاکتور و با تخفیف بالا روبه‌رو شدند، علاوه بر عدم خریداری کتاب، موضوع را به انجمن اطلاع دهند چرا که ما با وکیلی صحبت کرده‌ایم که هر کدام از ناشران به صورت شاکلی خصوصی در این مورد مراجعه کنند، یا به ایشان ارجاع می‌دهیم تا نهایت همکاری را با ما داشته باشند.»

بیشترین سودبرای ریسوگرافان
جعفر بدرمستی، مدیر انتشارات آزاده که یکی از آزارش به صورت غیرقانونی تکثیر شده است در این باره اظهار کرد: «وقتی کتابی را دستگاه ریسوگراف به صورت

کهنه کتابفروش

هر کدام از سندها را در یک تابلیون پیچیده و همه را با هم در ساک دستی‌اش قرار داده بود، یکی یکی اسناد را از ساکنین بیرون می‌کشید

و با علاقه در باره آنها توضیح می‌داد. «اینها مجموعه کارت پستال‌های شکنجه‌های عهد قاجار هستند که هنوز سالم مانده‌اند. راجه برای کسی در فرانسه به چاپ رسانده است. این روزنامه نسیم در شمال، این همبرگه انتخابات دوره اول، اینجا خبری از نامه‌های ستارخان را هم دارم و…»

به دفتر کتاب هفته مراجعه کرده بود تا بگوید اسناد مبارک و کتاب‌های یادنی گذشتگان شان، آنها را به صورت مجسمه به چاپ برساند.

تقریباً همین حسن‌الدین‌علیرخویش را معرفی می‌کند. سال ۱۹۰۷ در حوزه کتابفروشی قدم و چون یکی از خویشاوندانم جزو قهرمانان دوران مشروطه در تیریز بود تعدادی کتاب قدیمی در کتابخانه‌ام موجود داشت. کتابفروشی را در راسته نیاب فرشان دایر کردم و به قول دکتر ایرج افشار، شده اکهنه کتاب فروش. باه سرآغ کتابخانه‌های شخصی می‌دمم و آثار ارزشمندی را که اغلب به آنها می‌بخشی می‌شود خریداری می‌کنم.

این روزها بیشتر به دنبال تهیه اسناد، کارت‌پستال‌ها و مطوعات یک قرن اخیر هستم چرا که قبل از این زمان، اسناد خطی هستند و بیشتر در اختیار موزه‌ها قرار دارند. یعنی از زمانی که چاپخانه وارد کشورمان شد و همزمان با دوران مشروطیت نشریات و کتاب‌های چاپی و حاجزب زبانی منتشر شدند.

روی درباره نحوه خریداری کتاب‌های قدیمی توضیح می‌دهد: «کتابخانه‌های شخصی را ۱۵۰ تا ۲۰۰ درصد پایین‌تر از قیمت بازار خریداری می‌کنیم البته اغلب خانواده‌ها ارزش این‌ها را نمی‌دانند و خوب مسلمانا کتاب‌ها آسیب دیده‌اند پس از تهیه کتاب‌ها معمولاً مردم آنها را نمی‌خرند می‌کنم.

حسن زاده ادامه می‌دهد: «این اسناد را دست‌ماستال ۱۹۰۴ در کتابخانه شهر به نمایش گذاشتم و فراتر است مراده‌اند زیرا هم‌راه با عکس‌های شهاب رضویان در این محل دوباره نمایشگاهی از این اسناد برپا کردند.

این کهنه کتابفروش، دربارهٔ کتابفروشی‌اش در ایستاد ایران می‌گوید: «به غیر از من حدود پنج کهنه کتابفروش دیگر نیز در این ایستاد کار می‌کنند. ۸۰ درصد کتاب‌های من قدیمی هستند. کتاب‌های این ایستاد ۱۳۵۵ قریبی دهه‌های اخیر است. حال، حاضر کتابفروشی‌ام به صورت نیمه تعطیل درآمده است چرا که کتاب‌ها را برای پیشش دیروا بسته‌بندی کرده‌ام.

تعمد اسناد اورانی را که روی میهن پرده کرده بود یکی یکی و با احتیاط نمایش می‌دهد و دوباره در ساکنین این قرار می‌دهد. او امیدوار است بتواند، باور دوران مشروطه را در نمایشگاهی که قرار است کتابخانه مجلس شورای اسلامی دایر کند، به نمایش بگذارد.

طرح پرشنامه و جمع آوری آن آغاز اول کارمان بود. اول باید گروه‌های کلی صنعت نشر را باییم تا بتوانیم راه حل‌های عملی برای آن پیشنهاد کنیم.

ما در این پرشنامه‌ها به‌طور مثال از مخاطبان خواستیم رسانه‌هایی را که از طریق آن از انتشار یک کتاب آگاهی می‌یابند معرفی کنند و حتی این پرسش را نیز مطرح کردیم که به نظر شما ناشر برتر کدام است و نام این ناشر چیست. البته این سوالات با لحن غیر مستقیم طراحی شده‌اند به‌طوری که مخاطب در مقابل آن طرأمی نشده‌اند. در این طرح همان سوال‌هایی را که برای مخاطب مطرح کرده‌ایم به گونه‌ای دیگر از ناشر نیز پرسیدیم تا بتوانیم از این پرشنامه‌ها نتیجه معقول بگیریم.

جعفری معتقد است: «بحث تشخیص سهم بازار در حوزه نشر خیلی مهم است، ما در این طرح از ناشر پرسیده‌ایم در چه زمینه‌ای کتاب چاپ می‌کند و از مخاطب پرسیده‌ایم در چه زمینه‌ای مطالعه می‌کند. نتیجه‌ای که از این پرسش به دست می‌آید این است که ما بازار کار کرده و مگر می‌دانیم که متقاضیان آن نیز کم نیستند. یا دانستن این مسأله می‌توان عرصه و تقاضا را در حوزه کتاب کنترل کرد.

جعفری درباره اینکه کان در چه مرحله‌ای است، بیان می‌کند: «در حال وارد کردن تمامی این اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS به کامپیوتر هستیم تا بتوانیم در نهایت اطلاعات تکنیکی آن را به‌صورت گزارش دربیابیم.

وی درباره نحوه انتشار نتیجه این تحقیقات توضیح می‌دهد: «به محض اینکه گزارش‌های آماده شود آن را به صورت کتاب به چاپ می‌رسانیم و به احتمال زیاد این کتاب را با توجه به صحبت‌های برخی از مسئولان نمایشگاه نوزدهم و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات منتشر خواهد کرد.»

ایفلا نوردی (۲)

درباره عدم حضور نمایندگان ایران در اجلاس ایفلا

در شماره گذشته کتاب هنر کلاژی یا هنر اِی (ایفلا نوردی) به چاپ رسد که در آن نغز تل مدونا کایخاته مجلس شورای اسلامی و کایخاته ملی به وضوح پیشانی از اجلاس جهانی افلا و همچنین افلا و واخست حق عضویت سالانه نهاد کایخاته‌های عمومی کشور منع شده بود. ماجرا از این فراتر است که نهاد کایخاته‌های عمومی کشور به رغم پرداخت حق عضویت، نماینده‌ای را برای حضور در این اجلاس اعزام نخواهد کرد؛ و هنوز نمایندگان او کایخاته مذکور، اعلام نشده‌اند.

در این گزارش علاوه بر طرح علت عدم حضور نهاد کایخاته‌های عمومی کشور، یادوی نژاد کابردانی که در سال‌های گذشته در این اجلاس حضور داشته‌اند، به گفت‌وگو نشستیم.

بازرسی نامشاهکی‌ها

در هفته اخیر، محمد حسین ملک احمدی؛ دبیر کل نهاد کایخاته‌های عمومی اعلام کرد: حضور در ایفلا به دلیل بروز برخی ناهماهنگی‌های نبر خواهد بود. وی درباره پرداخت حق عضویت سالانه ایفلا توضیح داد: در تمام سال‌های که مدیریت نهاد را بر عهده داشته‌ام حق عضویت ایفلا به طور مرتب پرداخت شده و هرگز عضویت ما در این نهاد بین المللی به حالت تعلیق درآمده است.

وی با اشاره به اینکه حق عضویت در ایفلا مبلغ زیادی نیست درباره نبرخشی شرکت در این کنفرانس‌های جهانی به خبرگزاری ایرات خبر گفت: بیش از یک‌بار در ایفلا شرکت نکرده‌ام و در مجموع حضور در این جلسات را چندان نمرخش ندیده‌ام. احساس من این است که حضور در ایفلا باید با برنامه‌ریزی‌های خاص و مدونی انجام بگیرد.

ملک احمدی در ادامه تشریح کرد: حضور در ایفلا مستلزم اقدامات جدی است و باید مراکز اصلی متولی امر کتاب در کشور پیش از حضور در این نشست‌ها، جلسات متعدد و هماهنگی را برگزار کنند. حضور کایخاته‌ها در ایفلا ضروری است اما این وضع و با بروز ناهماهنگی‌های متعدد، شرکت در این اجلاس برای ما نبرخش نخواهد بود.

ملک احمدی با تأکید بر اینکه در آغاز زمان حضورش در ایفلا تنها کایخاته ملی در این باره فعال دیده، تصریح کرد: در این نشست مشاهده کردم برخی ناهماهنگی‌ها که حضور نهاد در ایفلا ضروری ندانده دلیل برخورداری از منبع مالی در این مجمع بین‌المللی شرکت کرده‌اند و بالطبع غیر فعال وی تأثیر هم خواهد داشت. به این ترتیب و بدون هماهنگی‌های لازم به قول برخی از دوستان، حضور در این نشست بین‌المللی تنها نوعی «ایفلاگردی» است و هیچ فایده‌ای ندارد. در دبیر کل نهاد کایخاته‌های عمومی در پایان پیشه‌آورد کرد، اکتیبه‌ای از سازمان‌ها و نهادهای متولی امر کتاب در ایران تشکیل شده تااموری مانند حضور در نشست‌های بین‌المللی از جمله حضور در ایفلا را با دستور کارهای مشخصی پیگیری کند.

تنها بازجو و هماهنگی‌هایی این دست من می‌توان به حضور مفید در این نشست جهانی محدود بود، در غیر این صورت ایفلا برای ما ثمری دری نخواهد داشت.

حضور علمی فرهنگم

میرتاسیمبی، دانشجوی مقطع دکتری رشته کناداری و عضوهای علمی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، از جمله کسانی است که سال ۱۳۸۳ ایفلا اجلاس جهانی ایفلا شرکت کرده است.

وی درباره نحوه حضورش در این اجلاس توضیح داد: احوال کایخاته ملی در این موضوع به این صورت است که سابقه‌ای را برای عقلاات ارائه شده درباره ایفلا و موضوع اصلی آن بر گزار می‌کند و نقرات برگزیده اول تا سوم را به همراه دو نوزاد روسای کایخاته به اجلاس جهانی ایفلا اعزام می‌کند. در سال ۱۳۸۴ من با موضوع کلی آموزش و سواد اطلاعاتی، اول شدن در ردیف مسافران ایفلا قرار گرفتم، اما به دلیل ناخیر در اسان آن، مقاله از شرکت در اجلاس بازماندم.

وی ادامه داد: االسال مقاله برای ایفلا مدت زمان و گروه‌های مشخصی باید هر کدام از گروه‌ها موضوعات فرعی را در ارتباط با موضوع کلی، مشخص می‌کنند و دقیقاً دو هفته پس از اتمام اجلاس، فراخوان دوره بعد اعلام می‌شود و اگر تا زمان اعلام شده، مقاله ارسال شود و در ایفلا پذیرفته شود، خود ایفلا از صاحب اثر، برایش خبر می‌دهد و حضور در اجلاس دعوت به عمل می‌آورد.

با اینکه مقاله من به موقع به ایفلا رسید اما از سوی کایخاته ملی در اجلاس ایفلا شرکت کردم و در اغلب جلسات مرتبط با موضوع مقاله حضور یافتم و با متخصصان کناداری، ارتباط برقرار کردم.

صمیمی درباره میزان تسلط اپری حاضر در ایفلا به زبان انگلیسی گفت: اما مترجمی به همراه نداشتم و هر کس با استفاده از دانشی که در زبان انگلیسی داشت، با گروه‌ها ارتباط برقرار می‌کرد و در جلسات حاضر می‌شده. وی با اشاره به اینکه حضور در ایفلا به عنوان یک کنادار اپری برایش مشر نبر بوده، ادامه داد: همه محض ورودم به ایران، طرح‌ها و پیشنهادهایی را که با شرکت در این جلسات دریافت کرده‌بودم به مدیو وقت آموزش ارائه کردم. طرح‌هایی چون پیشرفته کردن کرن بخش مرجع، بالا بردن سواد اطلاعاتی کارمندان، استفاده از آموزش از راه دور، دوره‌های تخصصی و غیره سبب کایخاته ملی… که به برخی از آنها علاوه علیاً پرداخته شده.

دوره‌های حضور دیگر در ایفلا گفت: «اجلاس ایفلا سال ۸۳ منم گوشه آرژانتین برگزار شد و چون نمدلسافت بین آرژانتین و ایران سبب است، تعداد کمی از اربابان به این سفر اعلمه بودند. دفتر کایخاته مجلس، چهار نفر از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و سه نفر هم به صورت تخصصی در اجلاس حاضر شدند که اغلب این افراد با ما در ارتباط بودند. همچنین دو مقاله از سوی ایران اپری حاضر در اجلاس ارائه شده.

صمیمی معتقد است، افروای باید در ایفلا شرکت کنند که دربار موضوع اصلی اجلاس تخصصی داشته و نسبت به

آن علاقه‌مند باشند تا بتوانند در صورت شرکت در نشست‌ها به بحث و تبادل نظر بپردازند. ضمن اینکه دانستن زبان انگلیسی و دانش روابط عمومی قوی برای حضور در ایفلا بسیار اهمیت دارد.

وی درباره اینکه آیا اسال هم در ایفلا شرکت خواهد کرد یا خیر، عنوان کرد: «از آنجا که در حال تألیف پایان نامه دکتری هستم، مقاله‌ای ارائه نداده‌ام اما من معتقدم هر پهل است تعدادی از کناداران در اجلاس شرکت کنند تا همگی از حضور در چنین مراسمی بهره‌مند شوند.»

شرط لازم تخصص در زبان انگلیسی

نوروز مرادی، کارشناس ارتدانشه کناداری و کنادار کایخاته مجلس شورای اسلامی که در ایفلا سال ۱۳۸۳ در آلمان حضور یافته است، درباره چگونگی اعزام خود به این اجلاس گفت: در آن سال چهار نفر از کایخاته ملی در ایفلا حضور یافتند که من یکی از آنها بودم و مقاله‌ای با عنوان «مطروحات زنان دانشم که در اولین ایفلا به چاپ رسید اما در اجلاس ارائه نشده.

وی درباره چگونگی ارتباط مسافران اپری در ایفلا توضیح داد: افرادی که به ایفلا اعزام می‌شوند، مسلبا به کادری زبان انگلیسی می‌داند که کلیه خود را از آب بکشند و بتوانند دیگر شرکت کنندگان را نیز برقرار کنند. اما ساله این است که این مهارت به قدری نیست که در یک جلسه ۳۰ نفره، بتوانند مقاله ارائه دهند و در پرسش و پاسخ آن جلسه موفق باشند. ملا مختلف باقیه‌های مختلف، در این اجلاس حضور دارند که با چگونگی به آنها مهارت زیادی در زبان انگلیسی می‌خواهند.

نوروز مرادی در ادامه بیان کرد: اسامی‌ها که وجود دارند این است که اغلب افرادی که از ایران در اجلاس جهانی ایفلا حضور می‌یابند تجربه و تخصص کافی را ندارند؛ البته ایفلا اختصاصاً مربوط به کناداران نیست بلکه شرکت کنندگان آن نمایندگان کشورهای هستند. از جمله مدیران روابط عمومی‌ها، مدیران سلبه سر کشورهای دیگر، خبرنگاران و غیره. من فقط این شرکت‌کنندگانی که شرکت‌کننده هستند، از اولویت انتخاب است و بعد گروه‌های دیگری برای چگونگی استفاده از جلسات ایفلا باید کرد. تمام روز من صرف حضور در جلسات مختلف این اجلاس می‌شد، چرا که باید گزارش بین جلسات را برای کایخاته مجلس و برخی از نشریات تهیه می‌کردم و البته وقتی در جلسه‌ای در دانشگاه هامبورگ حضور می‌یافتم، من در آن از بخش‌های مختلف دانشگاه جمله کایخاته نیز دانم می‌کردم. پوی ادامه داد: من اولین آخرین اپری عضو بخش روزنامه‌ها و مطبوعات ایفلا بودم و هستم و در تجماین عضویت و با مسرت مسافران در این شورای اسامی‌ها، مطبوعات ایران را در آلمان کریم. همچنین با بازدید از کایخاته موزه بریتانیا فهمیدم دو مشر، اول روزنامه کاغذ اخبار تنها در این موزه وجود دارد نبر این تهیه این روزنامه‌ها پاریس موزه وارد بحث و گفت‌وگو شدیم.

نوروز مرادی در پایان تأکید کرد: «ایفلا یک اجلاس جهانی قوی است که در آن ۶۰ هزار کنادار شرکت می‌کنند، نبر این علاوه بر حضور کناداران با تجربه و متخصص، حضور اربابان سلبه نیز برای تهیه گزارش از این اجلاس ازمی است.»

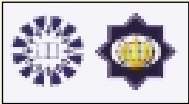
تبادل اطلاعات و تجربه‌های علمی

گل آفتین بشارت

تفاهمنامه همکاری بین سازمان‌های فرهنگ و ارتباطات اسلامی او مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (است) در ده بدبده انضامی طرفین رسید.

در این تفاهمنامه که به منظور دستیابی به اهداف مشترک در اجرای طرح‌های تحقیقاتی، انتشاراتی و تبادل اطلاعات و تجربه‌های علمی به امضا رسید، در خصوص تبادل اطلاعات و تجارب و همکاری در تهیه اطلاعات علمی و انتشاراتی مورد نیاز در خارج از کشور توافق شد.

همکاری در تحقیق، تألیف، تدوین و ترجمه کتاب‌های مبنا و درسی رشته‌های مختلف دانشگاهی از جمله علوم انسانی، اسلامی، زبان و ادبیات فارسی و ایران‌شناسی و همکاری در برگزاری نمایشگاه‌های کتاب، نیزاسنجی انتشاراتی و انتشار کتاب‌های مست در خارج از کشور توافق شد.

کنشور از دیگر مفاد مورد تفاهم طرفین است.

در بخش دیگر این تفاهمنامه همچنین بر همکاری در ترجمه با تألیف کتاب‌های مناسب دانشگاهی در حوزه علوم انسانی، اسلامی، زبان و ادبیات فارسی به زبان‌های خارجی مورد نیاز هر دو طرف، پس از مذاکره و بررسی اولویت‌ها و توافق دو طرف و همکاری در چاپ و انتشار و توزیع آثار مشترک با سایر آثار مورد توافق با توجه به امکانات طرفین و برنامه‌های توافق شده، تأکید شده است.

دیگر مفاد تفاهمنامه مواردی چون همکاری در ایجاد ارتباط با شخصیت‌ها و مراکز علمی و فرهنگی، سفرهای علمی و فرهنگی و برگزاری برنامه‌ها و مجامع علمی و تحقیقی در کشورهای مختلف جهان که سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در آنها ایزینی فرهنگی دارد، همکاری در برگزاری نمایشگاه‌های کتاب و نیزاسنجی انتشاراتی و انتشار کتاب‌های «است» در خارج از کشور، همکاری سازمان مست نسبت به تأمین نیازهای علمی و فرهنگی، نمایندگی فرهنگی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در خارج از کشور و… را شامل می‌شود.

محمود محمدی عراقی رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در این امضای این تفاهمنامه گفت: «دنیای امروز، دنیای علم و پژوهش است و نقطه قوت ما هم در این دنیای بی‌از رقت، سابقه دیرینه فرهنگی و علمی است.»

وی با اشاره به فرمایش مقام معظم رهبری در خصوص جنبش نرم‌افزاری و نهفتن آزاداندیشی و نظریه‌پردازی، اظهار کرد: «جهش علمی و پژوهشی در کشور ما با وجود همه موانع و دشواری‌ها، آغاز شده است و ما باید خود را برای این مصاف در سطح منطقه و جهان آماده کنیم.»

محمدی عراقی، در ادامه به مفاد تفاهمنامه همکاری بین سازمان‌های فرهنگ و ارتباطات اسلامی و «است» اشاره کرد و گفت: «باتوجه حضور راپرتان فرهنگی وابسته به این سازمان در بیش از ۶۰ کشور دنیا، دارند، از این رو به یک پشتوانه قوی علمی و پژوهشی نیاز است.»

وی با اشاره به اینکه پیشرفته‌ترین تمدن‌ها و کشورهای امروز دنیا نیز به منبع علمی، فرهنگ و ادبی نیازمند هستند، افزود: ما با وجود ذخایر عظیم علمی، قادر خواهیم بود در عالی‌ترین سطح، اطلاع علمی خود را به دنیای امروز عرضه کنیم به شرط آنکه توانمان را با پژوه و جدید کنیم.» سیدطاهر مرعاشی، قائم مقام و معارون پژوهشی سازمان مست نیز گفت: «این سازمان آماده هر گونه همکاری در زمینه ارائه کتاب‌های مورد نیاز کشورهای خارجی است.»

وی اظهار کرد: «۳۰۰۰ عنوان حدود یک هزار و ۳۰۰ محقق و پژوهشگر با سازمان مست در رشته‌های علوم انسانی همکاری می‌کنند که با کمک آنان می‌توان ایران و ادبیات و الای اپری را به جهانبان عرضه کرد.»

مرعاشی افزود: سازمان مست این آمادگی را نیز دارد که برای دانشجویان خارجی شاسل در ایران نیز کتاب‌های درسی تولید کند. وی در پایان گفت: «تولید کتاب برای دانشجویان شرکت‌کننده در دوره‌های دانش‌افزایی و تولید کتاب‌های اصیل مبثی دیدگاه شیعه، از دیگر ضروریات است که سازمان مست می‌تواند درباره آن با سازمان فرهنگ و ارتباطات همکاری کند.»

کتابخانه گل‌آفتین ۷۷ گزارش ۱۳۸۵ دوره جدید شماره ۳

شعبه امراه ۱۳۸۵ دوره جدید شماره ۳

بزرگداشت مولانا بهروایت نماینده ایران در یونسکو

ملتی است، حرف‌های دربارۀ نام‌گذاری اسامی به نام مولانا از سوی یونسکو نبوده می‌شود.
یادکر احمد جلال نامیده ایران در یونسکو تماس گرفتیم تا از چند و چون این قضایا باخبر شویم و او ما را به مقاله چاپ‌شده‌اش در ۲۲ تیرماه در روزنامه اطلاعات ارجاع داد.

در ادامه، بخش‌هایی از صحبت‌هایی که در رفق اعلام نام‌گذاری سال مولانا از سوی یونسکو موز است خواهم خواند.

«باجا و آنجا گفته شده که یونسکو سال ۲۰۰۷ را سال مولانا اعلام کرده است. این اطلاع درستی نیست، زیرا اساساً یونسکو هیچ‌گاه سال‌ی را به نام شخصیتی اعم از اینکه مولانا باشد یا کسی غیر یا به‌یون نام‌گذاری نکرده نمی‌کند. اساساً چنین رسمی در یونسکو وجود ندارد. واقعیت آن است که هر دو سال یکبار بزرگداشت تعدادی از معارف و بزرگان علم و فرهنگ طی قطعنامه‌های تصویب می‌شود و در سال ۲۰۰۵ نیز در من یک قطعنامه صادر بزرگداشت ۶۳ شخصیت از مناطق مختلف جهان برای سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ تصویب شده است که در ردیف ۴۱، فقط در یک سطر آمده است. بزرگداشت هشتصدمن سال تولد مولانا جلال‌الدین بلخی رومی، تاکنون نمانده که مناسقه مولانا در جهان غالباً با نام «رومی» شناخته شده و حتی در ادبیات علمای خودمان هم عنوان «ملائی روم» برای او به کار می‌رود که انتساب او را به «روم» از آنکه فعلی که حتی تا زمان صفویه هم روم خوانده می‌شد امی‌رساند. در حالی که نام اصلی او جلال‌الدین محمد بلخی است.

در جریان تصویب قطعنامه مورد بحث تلاش شد تا در سند یونسکو نام او به عنوان «جلال‌الدین بلخی رومی» تغییر یابد که خوشبختانه چنین نشد.

این قطعنامه شامل نام این ۶۳ شخصیت در اجلاس ۳۱ و ۳۲ شورای اجرایی یونسکو به تصویب رسیده است و سه کشور ترکیه، مصر و افغانستان هم که در این دوره عضو شورای اجرایی هستند به هنگام طرح در جلسه شورا از آن حمایت کرده‌اند.

ایران در این دوره عضو شورای اجرایی نیست. البته قطعنامه، محتاطی نداشته است که نیاز به حمایت باشد ولی رسم بر این است که برای خالی نوبت غیره، حتی وقتی محتاطی هم وجود ندارد باز هم چند کشور دست‌بلند می‌کنند و اعلام حمایت می‌کنند که در این مورد خیلی هم کار خوبی کردند. همچنین بعضی رسانه‌ها خبرهایی منتشر کردند که گویی یونسکو، مصر، ترکیه و افغانستان را به عنوان متولیان مولانا به رسمیت شناخته … که به کلی و از اساسی نادرست است. اصلاً کار یونسکو این نیست که چنین اموری را به رسمیت بشناسد یا نشناسد.

معانی تصویب فهرست نام این ۶۳ شخصیت این است که هر کشوری که علاقه‌مند باشد برای این افراد مراسم بزرگداشت بگذارد می‌تواند یا استفاده آن، در پوسترها و دعوت‌نامه‌ها و یا آثاری که چاپ می‌کند آرم و نام یونسکو را هم بکنجداند. از این راه اهمیت بین‌المللی این موزیت را نشان دهد. چون بدون وجود قطعنامه نمی‌توان از نام یونسکو استفاده کرد. نه متولی این امر می‌شود و نه متولی تعیین‌کننده.

در این میان، نه حتی از ایران از سوی یونسکو تصویب شده و نه حتی برای دیگران ایبات شده است. اساساً هدف این قطعنامه‌ها و این رویه در یونسکو این است که ملت‌ها را تشویق کند تا برای شناخت مفاهیم دیگر فرهنگ‌ها و تمدن‌ها تلاش کنند و یک اساسی عام جهانی و بشری مشترک برای شناخت و حرمت این موارث برانگیزد و از این راه ملت‌ها را به هم نزدیک کند. اینکه شخصیتی به کدام ملت بیش از همه تعلق دارد اصولاً کار یونسکو نیست.

ما ملت‌ها را به هم نزدیک کنیم که تمدن کهن ما فرزندنی داشته است که شباهت آن است که همه جهان او را و میراث بزرگ او را به زبان فارسی از آن خودیاند.

بنابراین علاوه بر ایران و ترکیه و افغانستان و چینکستان و دنیای فارسی‌زبان که به بزرگداشت مولانا علاوه خاص دارند، اگر هم کشور دیگری هم بخواهد می‌تواند در کشور خود یا در یونسکو یا در هر جای جهان برای مولانا مراسم بزرگداشت بگذارد. ایبات بین‌المللی یونسکو آماده است تا برنامه‌هایی را که مادر نظر داریم اعلام کند. همچنان که برنامه‌های دیگران را نیز اعلام می‌کند ولی این اعلام‌ها به معنی آن نیست که خود یونسکو کاری می‌کند، بلکه صرفاً اعلام حمایتی یک عضو یونسکو به این موضوع است که به هیچ وجه تعلق علاقه‌مندی دیگران نیست.

هنوز نه ایران، نه ترکیه و نه افغانستان هیچ برنامه‌ای برای بزرگداشت مولانا در یونسکو در سال ۲۰۰۷ ارائه نکرده‌اند. میانه لاری مشارکت کاملاً بیاز است که بیابند و برنامه‌هایی اجرا کنند. مقصدی موجود و مانع مفقود است. آنچه در این میان لازم است سمت است که امیدواریم مسئولان محترم از تعارف کم کنند و بر سر میلع ایفزانند. اخیراً من و سفیرای محترم افغانستان و ترکیه با هم به مشورت نشستیم تا بنیسم هر کشوری چه اقداماتی را در نظر دارد و چه همکاری‌هایی را می‌توان سامان داد. نتیجه همکاری ما سه نفر این شد که هر کدام به کشور متوجه خود می‌باشند که در سال ۲۰۰۷ حداقل یک کنفرانس علمی و تحقیقی در هر یک از این سه کشور برگزار شود که در آن حداقل سه نفر از مولاناشناسان در کشور دیگر و نیز از تاجیکستان و دیگر حوزه‌های نود زبان فارسی و نیز محققان و استادان مولوی‌شناس همه جهان دعوت شوند و طوری برنامه‌ریزی شود که حداقل در دهه میان این سه همایش فاصله باشد تا محققان این کشورها بتوانند در همه آنها شرکت کنند و بعد حداقل یک همایش علمی هم در یونسکو یا همکاری ایران و افغانستان

و ترکیه برگزار شود. به علاوه یک برنامه فرهنگی «هنری در لالاز» اصلی یونسکو که هر مدت‌ان سه کشور در قالب تئاتر و موسیقی که معرفی اثر و اشعار مولانا نیز دارند. این پیشنهاد مشترک است که در صورت تصویب مقامات مربوط در سه کشور می‌تواند عملی شود. همچنین قرار شد پیشنهادهایی را که به ذهنمان می‌رسد با یکدیگر در میان بگیریم تا موضوعات بیشتری بتوانیم در همه کشورها شود.

در یکدیگر که به برادرسپار محترمی است، من و سفیر افغانستان را در جریان برنامه‌های بسیار وسیع و خوبی که در نظر دارند انجام دهند گفتم. گفتند که شنیده‌اند اهتمام جانی و قلبی حسین آنها به بزرگداشت مولانا و میراث اوست. امیدوارم کشور ما نیز همه زودتر برنامه‌های خود را مشخص کند. زیرا این شکل کارها اگر بخواهد درست و آبرومند انجام شود محتاج اراده سیاسی جدی، تخصص امکانات، برنامه‌ریزی و قدرت اجرایی حرفه‌ای و کاراست. بنده برنامه‌ها و پیشنهادها را در سطح ملی و نیز در مقار یونسکو در پاریس و در سطح بین‌المللی برای مقامات عالی نظراتی دیگر خط مسول و ستادهم که امیدوارم با علاقه‌ای که در آنها مشاهده می‌شود بررسی شود و در ترکیب با نظرات دیگر در داخل کشور تکمیل گردد و به تحقق پیوندد.

البته برنامه‌های مشترک سه کشور معنی از آن نخواهد شد که این استقلالاً برنامه دیگری در ایران و یا در هر کجای جهان استفاده به قطعنامه یونسکو در بزرگداشت مولانا داشته باشند. مسلماً از ایران انتظار هست که علاوه بر همکاری و اقدامات مشترک با دیگران، به تهنیتی نیز در این راه پیشرو و قافله‌سالار باشد که لازمه آن، چنانکه گفته شد، برنامه‌ریزی اساسی و حمایت‌هایی همه‌جانبه‌های مربوطه در ایران است.

قرار بر این بود که با ناشران برگزیده نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران گفت‌وگویی درباره فعالیت‌هایشان داشته باشیم.

در شماره ۳۷ نشریه کتاب هفته از چند و چون فعالیت‌های انتشارات گیتانشان مطلع شدیم. در این گزارش نیز به سراغ نشر افق، دیگر ناشر برگزیده نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران رفته‌ام. شرح این گزارش پیش روی شماست.

با ناشران برگزیده نمایشگاه نوزدهم گفت و گو با رضا هاشمی نژاد مدیر نشر افق

شاه‌شاپوری

به ساختمان دفتر نشر افق در خیابان ۱۲ فروردین دعوت شده‌ام. ساختمان‌های که طبقه همکف فوایدگشده و نمایانگه نشر افق است و در طبقات دیگر آن به ترتیب انبار، انتشارات و دفتر نشر قرار دارند. صبح زود است و هنوز آرزوی بالا رفتن از پله‌ها را برای رسیدن به طبقه سوم دارم.
دفتری که در نگاه اول نمایانگر نشر کودک و نوجوان است. جای جایی آن تصاویر کتاب‌های کودکان و مجموعه‌هایی قرار دارند که این تصویرهاکامل بر می‌کنند. هاشمی‌مدیر نشر افق مرا به اتاق کارش راهنمایی می‌کند و برای شروع می‌گوید: «چهارده پانزده ساله بودم که کار تکلیف‌روشی را به عنوان یک فعالیت تابستانی انجام می‌دادم. پس از اتمام تحصیلاتم در رشته راه و ساختمان از سال ۶۳ یک تکلیف‌روشی در میان صافیه راه‌اندازی و از اسفند سال ۶۸ مجوز نشر را نیز دریافت کردم.
اوایل کار بیشتر به نشر کتاب‌های کودک و نوجوان و علمی-تخیلی روی آوردم و علت آن هم تنها علاقه شخصی و همکاری دوستم مهدی جیحونی بود.

کار را از یوزمین منزل شخصی من آغاز کردم تا به امروز که نشر افق یک ساختمان مستقل برای فعالیت دارد.

وی در ادامه می‌گوید: «بازه اولی است که پژوهشنامه ادبیات کودک و نوجوان نیز به صورت پورده‌ای به سردبیری مهدی جیحونی در نشر افق منتشر می‌شود.

این پژوهشنامه با اینکه‌های اولیه از نگاه من به تعدادی از محققان این نشریه و از خبرداری می‌کند، تاکنون سرپا ایستاده و منتشر شده است.»

هاشمی دربارهٔ محتوا و مخاطبان نشریه توضیح می‌دهد: «پژوهشنامه کودک و نوجوان بیشتر به جنبه‌های روان‌شناسی ادبیات کودک آن هم به صورت پورده‌سازی می‌پردازد و مخاطبان آن از نویسندگان، کتابخانه‌داران، پژوهشگران و شرع-و علم می‌شود تا والدین کودک و نوجوانان که به ادبیات این حوزه علاقه‌مند هستند.

در حال حاضر شمارگان نشریه پانین آمده و ما مشکل فروش آن را داریم چراکه قیمت نشریه به دلیل بر بر داشتن مقالات تخصصی نسبتاً بالاست.»

وی دربارهٔ روند توسعه فعالیت‌های نشر افق بیان می‌کند: «از سال ۷۹ بخش بزرگسال انتشارات با عنوان «ادبیات امروز» نیز به صورت جدی راه‌اندازی شد و این روزها حرف راه‌اندازی بخشی با موضوع سیاست و اجتماع امروز در میان است و تاکنون افق محصولی به غیر از کتاب نداشته است.»

همچنین حاضر یک مشاور یک‌سریه نامهایی را که شامل معرفی تازه‌های نشر و کتاب‌های در دست چاپ است، برای سه روز مشترک انتشارات ارسال می‌کند.»

وی دربارهٔ جوانی و موفقیت‌هایی که نشر افق کسب کرده می‌گوید: «تا به حال نشر افق دو بار نشان نمونه نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شده است ضمن اینکه در حوزه ادبیات کودک و نوجوان کتاب‌های چن چون راز آن درخت، ۲۰ افسانه ایرانی، فلک در خانه تاریکی و… توانسته‌اند جوایز بین‌المللی را نیز از آن خود کنند.»

وی دربارهٔ علت برگزیده شدن نشر افق در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران می‌گوید: «سیاست نشر افق این است که سعی می‌کند در فاصله فروردین ماه تا شروع نمایشگاه کتاب تعداد تازه‌های نشر خود را افزایش دهد. من فکر می‌کنم این موضوع به علاوه آرایش حرفه افق در نمایشگاه باعث شده است که این نشر مورد توجه قرار بگیرد.»

مدیر نشر افق از ترجمه بعضی از آثار کودک و نوجوان در کشورهای چون هندوستان می‌گوید و ادامه می‌دهد: «کتاب‌های ریات بسیاری از آثار کودک و نوجوان افق را

ناشران خارجی خریدده‌اند اما این آثار هنوز چاپ نشده‌اند. از جمله آثار منتشرشده افق در خارج از کشور می‌توان به طیف در خانه تاریکی و او را آن درخت، اشاره کرد.

وی دربارهٔ چگونگی انتخاب آثار برای چاپ در نشر افق بیان می‌کند: «ما در این انتشارات شورایی به نام «شورای بررسی» متشکل از حداقل دو متخصص تشکیل داده‌ام که از پیشنهادشده راسی خوانند و آن را ارزش‌گذاری می‌کنند.

در بعضی موارد نیز در حوزه کارهای موضوعی با می‌کنیم و با بررسی‌های لازم اثری را ترجمه و منتشر می‌کنیم. همچنین در مورد طراحی جلدها و تصویرگری کتاب نیز هر اثر مدیر هنری خواهد داشت که در این موارد نظرات می‌کنند.»

وی معتقد است: «یک کتاب علاوه بر جذابیت‌های محتوایی باید به لحاظ ظاهری و تصویری (مخصوصاً در حوزه کودک و نوجوان) جذابیت‌های بصری داشته باشد. در جامعه‌ای که ساده‌ترین کالاهای مصرفی به زیباترین شکل ممکن بسته‌بندی می‌شوند، در مورد

کتاب نیز باید این مورد رعایت شود چراکه در این صورت کتاب می‌تواند در رقابت با کالاهای دیگر شرکت کند.

همچنین در انتخاب موضوع‌ها سعی می‌کنیم نوآوری به سراغ آثاری برویم که در عین آموزندگی نوعی سرگرمی (Recreation) نیز در بر داشته باشند.

در مورد ادبیات بزرگسال نیز، مسأله آشنایی و روزنامه‌شناسه می‌رود و سعی می‌کنیم یونسکوگن معتبر و شناخته‌شده را به اهلی کتاب معرفی کنیم.

هاشمی در پایان دربارهٔ وضعت نشر کتاب‌های حوزه کودک و نوجوان و بزرگسال توضیح می‌دهد: «در مورد ادبیات کودک و نوجوان باید بگویم اغلب طبقات مردم و ضربه‌خورده‌هاست اما تصویرگری این حوزه هست چند ناشر و تصویرگری‌گرفته پیشرفت کرده‌اند اما در همین بخش نیز روابط تجاری به شدت محدودش شده و به دلیل برخورد برخی از ناشران، تصویرگران نیز

به ناشران بدین شده‌اند.

در مورد ادبیات بزرگسال نیز باید بگویم، کتابسازی در این حوزه زیاد شده است. با این حال می‌توان این اطمینان را حاصل کرد که بزرگسالان خودشان می‌توانند کتاب مورد نظرشان را بیابند و بزرگزند اما در مورد کودکان و نوجوانان نظیر است.

کتاب برای کودکان هستند. در این زمینه کتاب‌شناس نیستند و این خود معضل بزرگی است. برای همه‌جا کتاب ضمیمه خوانندگی در کتاب نخواهد است.»

سام‌مصدوی مرایی

جناب دکتر دینائی! شما در این کتاب از درخشش این رشد در حکمت‌مشاء، مسطح گره تا پوستگر و از طرح سولات گشاده بازنه‌اند. حکمت‌مشاء، سخن گشاده‌اند و برای این درخشش نیز استدلال‌هایی داشته‌اید اما ساله‌ای که به نوعی ذهن را به خود مشغول می‌کند این است که اساس بر مبنای برخی استدلال‌ها، از فلسفه این سبب‌به عنوان نقطه‌ی بلوغ حکمت‌مشاء یاد می‌شود در حالی که در این

کتاب **عصار** این معادله بر هم می‌خورد و نتیجه‌گیری می‌شود که حکمت‌مشاء با این رشد به بلوغ رسیده است. دقیقاً‌اشتباه‌بزرگ همین است که اغلب تصور می‌شود حکمت‌مشاء با این سبب‌به بلوغ رسیده در حالی که به بازم من چنانکه در این کتاب نیز یادآور شده‌ام، بلوغ حکمت‌مشاء در این رشد و آثار او منجلی است چرا که اساساً این سبب‌ها حکمت‌مشاء گذرم می‌کند و به تعبیری، اشراق‌نقشه را وجود و وجود داشته باشد. این ملاک چیست و چرا به اساسی می‌توان حکیم‌مثنائی را از حکیم‌اشراقی تشخیص داد. من در آن کتاب به این ملاک‌ها به شکلی سببوسطر پرداخته‌ام و بر همین اساس نیز می‌توانم به جرأت عنوان کنم که تمام ویژگی‌های یک حکیم‌اشراقی در این سبب‌ها وجود دارد. برای نمونه در این کتاب، با این نوشته‌های نثر اشراقی را می‌توان یافت در این سبب‌ها که توضیح مقامات عرفان‌است؛

آن هم در زبانی که غیر عرفانی نمی‌تواند بنویسد. این سبب‌ها در یک نظم مقيم عرفان افراسخ کرده و با آنکه قریب به هزار سال گذراش این کتاب می‌گذرد هنوز هیچ عارفی اعتراض نکرده است که مثلا این سبب‌ها از عهده بیان مقامات عرفان برنمی‌آید. است. حتی کسی چون فخررازی که با نثرش این سبب‌ها موافق نیست و تلاش می‌کند به هر نحوی در مقام نقادی آثار و اندیشه‌های او برآید، شهادت می‌دهد که تاکنون کسی مانند این سبب‌ها نتوانسته مقامات عرفان را به این پاکیزگی بیان کند. کتاب‌های دیگر او چون *سلاسل و ایسابل‌حین*، *بفتلان*، *رساله‌الطیر*، *سریان‌المشقی فی کل‌الموجودات* و... رساله‌های هستند که این سبب‌ها رویکردی اشراقی آنها را نوشته است اما این رشد نه قائل به این رویکرد است و نه به این بحث نمی‌درم دهد.

بنی عرفان و اشراق را تجربه شخصی می‌دانم؟
او در وهله اول قائل به عرفان نیست و بر این عقیده خود اصرار می‌ورزد که عرفان وهمی بیش نیست و اگر هم واقعاً حضور داشته باشد، تجربه شخصی عارف است و غیر قابل انتقال به دیگری.

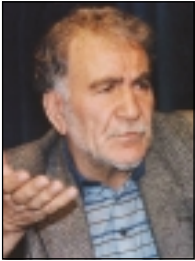
یا این تقاضیه و پرسش درباره تفاوت تخصصات نثرگر این رشد و این سبب‌ها نثرگر مثنائی از این اشتباه است؟
نه فقط این بلکه موارد بسیاری از این اشتباهات در فهم فلسفه اسلامی به وجود آمده که پایه اصلاح خود! این سبب‌ها برخلاف عقاید جاری، حکیم مثنائی نیست! این گزاره در اصل، تصحیح اشتباه تاریخی ما در فهم فلسفه اسلامی بوده از این دست مواردی ذکر می‌شود که فلسفه اسلامی می‌توان نمونه‌های بسیاری ذکر کرد.

جناب دکتر دینائی! شما در گزاره در مقدمه این کتاب اشاره کرده‌اید که «اراده‌مشاء حرکت است»
و تاکنون در خدمت اراده قرار گرفته سوالی که می‌خواستم با اشاره‌ای به این گزاره مطرح کنم این

«آیه‌ه شما تا کنون درباره حکمت‌مشاء، آموخته‌اید بیازمده اصلاح و بازبینی است.»
دکتر غلامحسین ابراهیمی دینائی این جمله را پیش از آغاز گفت‌وگو درباره کتاب اخیرش «درخشش این رشد در حکمت‌مشاء» مطرح کرد و تا پوستگر و از طرح سولات گشاده بازنه‌اند. حکمت‌مشاء، سخن گشاده‌اند و برای این درخشش نیز استدلال‌هایی داشته‌اید اما ساله‌ای که به نوعی ذهن را به خود مشغول می‌کند این است که اساس بر مبنای برخی استدلال‌ها، از فلسفه این سبب‌به عنوان نقطه‌ی بلوغ حکمت‌مشاء یاد می‌شود در حالی که در این

کژ فهمی فلسفه مشاء

گفت وگو با دکتر غلامحسین ابراهیمی دینائی

است که چه زمینه‌ای لازم است تا اراده در خدمت عقل قرار بگیرد؟
ساله‌ای که بویاتان نیز به نوعی آن درگیر بوده‌اند.

به سه‌دهه‌تیم تعبیر می‌توان عنوان کرد که باید به فرمان عقل گوش فراد چرا که جوهر نفعل در هر انسانی هست. این کار نتیجه می‌خواهد این سبب‌ها نیز یکی از آثار و رسالات مهم خود را الاشارات و تبیینات نام نهاده، او نیز به نتیجه باور دارد. اساساً در حکمت‌مشاء تأکید بر این است که آدمی باید به پیام سرورش عقل در باطن خود قائل بوده از خواب غفلت بیدار شود. تا وقتی که انسان به عقل و پیام آن بی‌توجه باشد هیچ‌گاه نمی‌توان به حل مسائل و مشکلات جهان انسانی امیدوار بود و طبعاً بر همین اساس، اراده تاکنون جامعه آفریده چرا که اساساً در خدمت عقل نبوده است بلکه درست برعکس، اشخاص عقل را به خدمت اراده گرفته‌اند.

این سبب‌ها به عبور از حکمت‌مشاء به حکمت اشراقی رسیدن که به جرأت می‌توانم بگویم که قریب به هزارسال به اشتباه عنوان شده که این سبب‌ها حکیم مثنائی است

کژ دید و دد ملایم و انسجام آرزوست.
طبعاً این هم قرآنی است که از عقیده و فلسفه این‌رشد می‌شود. محاسبه این نشانه‌ها با مخاطب است. این رشد امر غیرمعمول را جاودانه نمی‌داند.

اما این‌رشد قوه خیال را موضوع عقل می‌داند. این تضاد را چگونه توضیح می‌دهید؟

این تعبیر جدیدی است که پیش از این نزد حکمای مشرق و به ویژه حکمای ایرانی نبوده. این‌رشد احتمال می‌دهد قوه خیال همان

عقل هیولایی باشد، یعنی ابتدا در مرحله هیولاست و بعداً با طی مراحل به عقلیت عرفانی می‌رسد.

مقصود شما از غفلت‌بافتی که در کتاب بدان اشاره کرده‌اید چیست؟

اساساً باطن در نظر این‌رشد یعنی عقل. او به بافتی بدون عقل قائل نیست.

پس تفاوت این رشد به عنوان حکیم مثنائی با حکمای اشراقی در چیست؟ وقتی هر دو گروه به باطن قائل هستند.

عرفان باطن را امری غیبی و نامعلوم می‌داند اما این‌رشد به باطن معنی قائل است که لباس نثرگر و نقل پذیرده، او ظاهر را محسوسات می‌داند و باطن را معقولات. به تعبیری درست‌تر، این‌رشد باطن انسان را با عقل تعبیر می‌کند و نه چیز دیگر چرا که او فیلسوفی است غفلتی. طبعاً این مباحث برای فرهنگ ما تازه‌ای دارد و طول خواهد کشید تا ما آن را درک و دریافت کنیم.

پس با این تعبیر می‌توان چنین استنباط کرد که ما تاکنون حکمت‌مشاء را آنگونه که باید و شاید نشناخته‌ایم؟

مابایه اشراق پرداخته‌ام به‌مخلوطی از اشراق و مشاء، چرا که اساساً ما ایرانی‌ها روزگار باستان ما را عرفانی دانسته‌یم و غفلت‌بختک، آن‌گونه که غربی‌ها به آن قائل هستند بر نمی‌تابیم.

شما در ابتدای سخنان تمام مصادرات ترسیم شده در مورد فلسفه‌مشاء را بر هم زدید و به نوعی با استناد به آثار و رویکردهای این سبب‌ها، این رشد را تنها میدان‌دار فلسفه‌مشاء برشمردید و تصور می‌کنم این کتاب، آغاز تلاشی دیگر در احیای نثر اشراقی است.

این بار از دریچه حکمت‌مشاء، نظر خودتان چیست؟
ببینید، واقعیت این است که من در حکمت‌مشاء، البته در عالم اسلام، کسی را در

حدود انداز این‌رشد ندیده‌ام و طبعاً اگر کسی هم باشد، تحت تأثیر اوست. بنابراین فعلاً این تصمیم را اندازم.

جناب دکتر دینائی! هر چند این سوال باید در اول گفت‌وگو با شما مطرح می‌شد اما به هر حال طرح آن می‌تواند به عنوان سوال اساسی این کتاب به نوعی حرق عادت کرد. بایده مقدمه‌ای نقل کنیم این کتاب نوشته‌اید.

و به نوعی با طرح بحث معرفت و آگاهی، به معرفت‌شناسی این‌رشد پرداخته‌اید. اما مخاطب به هر حال از قصد شما برای نگارش چنین مقدمه‌ای آگاه نیست.

اساساً برخی مباحث در فلسفه اسلامی در پرده ابهام باقی‌مانده‌اند. من خواستم در این مجال از مقدمه چنانکه شما نیز اشاره کردید، مسأله معرفت و آگاهی را کالبدشکافی کنم و تلاش کردم در جست‌وجوی پاسخ سؤالاتی باشم که تاکنون مغفول مانده‌اند. سؤالاتی نظیر اینکه چرا در فلسفه اسلامی (در مشرق علم اسلام) اغلب به تصدیقات توجه کرده‌یم و نه به تصورات و سرانجام به این نتیجه رسیده‌ایم که به همان اندازه که قضایا و تصدیقات اهمیت دارند، تصورات نیز از اهمیت برخوردارند. این مسائل در کتب ما کمتر مورد توجه بوده و بنده تا حدی سعی در رفع ابهامات جاری این مباحث داشتم.

نگاه ایرانی به تجدد فلسفی

به نظر می‌رسد تأمل و تفکر درباره تجدد و تعریف احتمالی آن شاید مشکل‌تر و پیچیده‌تر از تفحص در مورد فلسفه باشد. تجدد، یعنی آسانی از حرکت جوهری است که شرط هر نوع حیات مادی و معنوی محسوب می‌شود و مسلماً فلسفه نیز از تأثیر گذار زمان معون نمی‌ماند و بدون حرکت، حیات واقعی خود را از دست می‌دهد و به رکود می‌گراید؛ رکودی که از نشانه‌های بارز آن می‌توان به تکرار مکررات، ترس از ناشناخته‌ها و غفلت از امکانات بالقوه موجود، به نحوی که گویی تصور هر نوع آینده برای آن از ذهن محو شده است، اشاره کرد.

در سیر تحول افکار و مراحل تکوینی آن، پیدایش هر مکتب و نحله جدید، نوعی تجدید نظر است.

در کل آنچه قیلاً بگوید است.

اگر از لحاظ تاریخی به فلسفه نگاه کنیم دیگر الزاماً تجدد یا آوار ریغ

در کنار فلسفه قرار نمی‌گیرد بلکه آن دو بر هم منطبق و در هم ادغام می‌شوند. و به دیگر سخن تجدد، مقوم ذات فلسفه و ضامن استمرار حیات آن می‌شود. البته حیات در هر صورت، گوششی است همه‌جانبه برای بقای خود و این نیز حاصل نوعی تجدید نظر است.

از این لحاظ فلسفه باید از ریشه برورید و از گذشته خود تغذیه کند و سلامت خود را از این رهگذار

کشد. هر چند رشد طبیعی آن به ناچار در جهت مخالف گذشته باشد و روه به سوی آینده داشته و از این رهگذار امکان‌ها گذایافته باشد.

آنچه عنوان شد در اصل پیش‌درامی بود برای معرفی کتابی که اخیراً به نظر گرمی مجتهدی تحت عنوان «فلسفه و تجدد» منتشر شده است؛ کتابی که در واقع ادامه تلاشی است که استاد مجتهدی در آثار اخیرش برای معرفی تجدد در گفتگمانی انضمامی آغاز کرده است و آشنایی ایرانیان با فلسفه‌های جدید غرب نمونه‌ای از آنها به شمار می‌رود. هر چند بدقیقه مؤلف در این کتاب، منحصراً به ایران نیست اما به هر حال روش شناسی تحقیق این کتاب شایسته قابل تگاری با کتاب «آشنایی ایرانیان با فلسفه‌های جدید غرب» دارد.

در مقدمه این کتاب دکتر مجتهدی تأکرده است که بحث‌های این اثر بر اساس محوریت مسأله رابطه احتمالی فلسفه با اصول حاکم بر عصر روشنگری تحریر و تنظیم شده است و طبیعی است که به افکار مؤلف‌الکتران آن عصر و به معنایی که از فلسفه افتاده می‌گردد، تأکید توجه شده و درجه اول نحوه استفاده خاص آنها از فلسفه مورد نظر بوده است؛ چه در گزارش‌هایی که آنها از تحولات علمی و صنعتی و اجتماعی و سیاسی زمانه داده‌اند و چه در موضوع‌گیری‌هایشان که گرایش جدید فرهنگی را به‌عنوان یک‌سویه کار گرفته و گاهی برای پرده‌پوشی از زیات‌بهای خود به فلسفه متوسل شده‌اند.

از عناوین برخی از موضوعات این اثر می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: ملاحظاتی در اوصاف تفکر و در عصر روشنگری، روشنگری و دایرة‌المعارف نوسنی، تلخیص گفتار نهمبیدی دالامیر برای دایرة‌المعارف بزرگ فرانسه، ولتر مظهر عصر روشنگری، مفهوم دناشاهی، جامعه و عقل در سنت فکری کانت و...

کتاب فلسفه و تجدد و انتشارات امیرکبیر در ۳۳۰ صفحه با شمارگان ۲۰۰۰ منتشر کرده است.

کتاب فلسفه آشنایی ایرانیان با فلسفه‌های جدید غرب ۱۳۸۵

توجه کنید شماره کتاب درج شده در تصویر

آینه‌های جیبی

-اسم صفحه را بگذارید «آینه‌های جیبی» نه،اسم هیچ کتاب از صفحه‌های نشریه به این شکل انتخاب نشده است.

-پس بین رسانه و ارتباطات یکی را انتخاب کنید.

ارتباطات بهتر است.

از چندسال پیش فرار بودم در «کتاب هفته»صفحه‌ای به نام «ارتباطات دادته»باشیم اما تحقق این فکر تا مرداد ۱۳۸۵ طول کشید.

صفحه ارتباطات،مثل تمام صفحات دیگر،در پاسخ به یک مدعاه ایجاد شد،«اهمیت علمی شدن مفاهیم مربوط به ارتباطات و رسانه»دریازه اهمیت علمی شدن این مفاهیم دور سال پیش گزاشی در کتاب هفته به چاپ رسید و هر کدام از استادان این فن دلالتی شخصی و حرفه‌ای زیادی را برای نوشتن کتاب‌هایی در حوزه ارتباطات، بیان کردند. به نظر می‌رسد تمام کسانی که به گونه‌ای یا این حوزه در ارتباطات هستند، در همهٔ کتاب‌های آن کم کاری کرده‌اند.

هر چند می‌بایزیم ارتباطات با تمام توجه‌هایی که استادان این رشته به آن دارند، در ایران علم نوپایی است اما واقعیت این است که استادان ارتباطات کم کتاب می‌نویسند، دانشجویان ارتباطات کم کتاب می‌خوانند و ناشران هم فکر می‌کنند چاپ کتاب‌های این حوزه هیچ گونه سودمندی برای آنها در پی ندارد. بسیاری از دکترهای روزمره‌مغالع از این شده‌است که به علمی شدن این رشته بیش از این توجه شود و استادان ارتباطات کتاب‌هایی دربارهٔ این علم و زیرمجموعه‌های آن تألیف یا ترجمه کنند. از سوی دیگر روزنامه‌نگاری در ایران، در سال‌های اخیر رشد زیادی داشته است،همزمان با آن رادیو، تلویزیون و اینترنت نیز رشد فراگیری پیدا کرده‌اند.با تمام این اتفاق‌های خوشایند، تعداد کتاب‌هایی که دربارهٔ ارتباطات نوشته می‌شود، زیاد نیست و این کارها گشت و گشت کوچک از افراط و تفریط این حوزه در و کتاب‌ها و فصل‌نامه‌های تخصصی این حوزه در این صفحه معرفی شود.

قرائن است، نویسندگان این کتاب‌ها مضامین کتیب و برزائیل بیان نقد نویسیم و در همین حال نگاهی نیز به حوزه مطبوعات داشته ایم.

یکی از بخش‌های این صفحه به حضور استادان و دانشجویان این رشته اختصاص داده‌ام همهٔ استادان و دانشجویان رشته ارتباطات می‌خواهیم نقد و معرفی کتاب‌های این حوزه را برای ما فرستند. امیدواریم با این حرکت کوچک، برای نقد مصفاغه کتاب‌های این حوزه توسط صاحب نظران، بابی باز شود.

همچنین از اهل قلم‌ان این علم درخواست می‌کنیم، دربارهٔ موضوعاتی چون مشکلات چاپ، نشر و بخش کتاب‌های این حوزه درگیری‌های تألیف و یا ترجمه یک اثر و… نظرات و یادداشت‌های خود را ارسال کنند…

- گلس نشیبه**

چطور شد که این کتاب را ترجمه کردید؟

کاملاً اتفاقی!من به‌طور برنامه‌ریزی شده تصمیم به ترجمه کتاب نداشتم اما یا توجه به سابقه فعالیت‌هایم مخصوصاً ستونی که در مورد غول‌های رسانه‌ای در یک روزنامه داشتم، انتشارات روایت فتح پیشنهاد ترجمه این کتاب را به من داد و اگرچه تصمیمات من در حوزه رسانه و ارتباطات نیست اما به دلیل تجربه کاری و دارا بودن ویژگی‌های یک مترجم یعنی دانستن زبان مبدأ،زبان مقصد و شناخت حوزه مورد نظر، ترجمه این کتاب را پذیرفتم.

به نظر شما به عنوان مترجم کتاب، اهمیت این اثر ویژگی‌های آن چیست که انتشارات روایت فتح آن را برای ترجمه برگزیده است؟

شاید نکته قابل ذکر و توجه در این باره این است که رسانه‌های اصلی در ایالات متحده متعلق به جناح جمهوری خواه است و صاحبان قدرت از این ابراز قدرتمند برای شکل دادن به افکار عمومی کمک می‌گیرند. کسی که این کتاب را نوشته معتقد است رسانه‌های اصلی به قدری قدرت گرفته‌اند که اجازه اظهار نظر به رسانه‌های کوچک داده نمی‌شود و در بین در این همه هیاهو صدای آنها به گوش نمی‌رسد.

نشر کتاب روایت گونه است، می‌خواهم بدانم این تئری است که شما برگزیده‌اید یا اینکه نویسنده حالت روایی داشته است. این مساله یکی از جذابیت‌های این کتاب است.

نوع و شیوه ترجمه، یک طیف است؛ طیفی که از یک طرف وفادار به اصل متن است و در زیبایی اثر فکر نمی‌کند و سوی دیگر این طیف اصلاً در بند وفاداری به متن مبدأ نیست و تنها رساندن مفهوم و محتوای مطلب برای آن مهم است.

معمولاً هر متنی را که بخواهم ترجمه کنم اول به این نکته توجه می‌کنم که تا چه حد باید به متن وفادار باشم و متن چقدر تغییرپذیر است بدون اینکه لطمه‌ای به مفهوم وارد شود. من تا جایی که لازم باشد و بتوانم، وفاداری‌ام را به متن کم می‌کنم تا خواننده مفهوم را بهتر دریافت کند. در مورد این اثر هم باید بگویم وقتی کتاب را نگاه می‌کردم، دریافتم که

تیمت کامل از متن اصلی لازم نیست بنابراین سعی کردم از واژه‌های استفاده کنم که تا حدودی ملموس تر باشند. ضمن اینکه ساختار متن اصلی نیز روی بود که بدون شک با فاصله خواننده تطابق بیشتری دارد.

مقدمه و پیش‌گفتار کتاب، خواننده را درست به متن هدایت نمی‌کنند چرا؟

بله، می‌دانستم که این کتاب می‌خواهد پنج غول رسانه‌ای را در ایالات متحده معرفی کند اما مسأله این است که در بخش مطبوعی این کتاب، نویسنده مقصود اصلی اش را نمی‌گوید. بهتر بود این مسائل را در مقدمه بیان می‌کرد اما چون من مقدمه را نوشته بودم این اتفاق نیفتاد.

غول‌های رسانه‌ای واژه‌ای است که این روزها در علم ارتباطات از آن زیاد استفاده می‌شود، تعریف شما از

«رسانه‌های گروهی جهان امروز بر نام‌های سی‌جانی همچون: زبان، فرهنگ و طبقه اجتماعی فائق آمده و حتی برای تولید بی‌سودان هم چاره اندیشیده‌اند…»

۱- امروز دنیای در حال تکامل دیجیتال با سرعتی سراسیمه آوره به دنیای رسانه‌های سنتی ازوده می‌شود. رسانه‌های گروهی ملون در جوامع صنعتی، رولوبط اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و ساختار سیاسی را دچار دگرگونی کرده‌اند…»

جملاتی که خواننده پیش‌های از کتاب «انحصار نوین رسانه‌ای» اثر: لچ باگدیگیکن با توجه علی‌رضا عیادتی بود این کتاب اخیراً با شمارگان ۲۲۰۰ نسخه و بهای ۷۰۰۰ تومان از سوی نشر روایت فتح واژه‌بازار کتاب شده است.
نثر خوب و روایت گونه این کتاب در حوزه ارتباطات ما را امی داشت تا با مترجم این دربراه این کتاب به گفت‌وگو بنشینیم. این اثر اولین کتاب ترجمه شده از سوی علی‌رضا عیادتی است.

عیادتی کارشناس ارشد ادبیات انگلیسی است و از سال ۸۰ به ترجمه متون مختلف در حوزه رسانه، ارتباطات و بین‌الملل مشغول است.

هیاهوی غول‌های رسانه‌ای

گفت‌وگو با علی‌رضا عیادتی مترجم کتاب «انحصار نوین رسانه‌ای»

این واژه چیست؟

اجازه بدهید این واژه را در بافت فارسی آن تشریح کنم، ما در بین رسانه‌ها روزنامه همشهری را که شمارگان بالایی دارد به عنوان یک موسسه بزرگ می‌شناسیم اما نیویورک تایمز یا واشنگتن پست که خود در نظر من غول‌های بزرگی هستند، در واقع بخشی از یک غول رسانه‌ای هستند چراکه حداقل یکی شبکه تلویزیونی، پیش از هزار ایستگاه رادیویی، یک روزنامه با شمارگان بالای دو- سه میلیون و ۷۰۰۶۰ روزنامه مجله آنها، مجموعه‌های بزرگ با عنوان غول رسانه‌ای را تشکیل می‌دهند که هم‌دیگر را حمایت می‌کنند، اینها همه باهم مجموعه‌ای در هم تنیده را به وجود می‌آورند که ضمن نفوذ هم‌دیگر شرایطی را به وجود می‌آورند که امکان به‌طور مثال قصه هر ی‌پاتر را در نظر بگیرید، روزنامه‌ها و شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی از آن حمایت می‌کنند.

اول بیان راز موفقیت چراکه در این اثر صحبت از موفقیت پنج غول رسانه‌ای است که قاعدتاً اداره کنندگان آنها هم باید خصلت‌هایی برای موفقیت داشته باشند و اینکه چطور به اینجا رسیدند.

دوم، مقوله رسانه به خودی خود مخصوصاً با توجه به دنیای اطلاعات و ارتباطات به اندازه کافی جذابیت دارد. هر کدام از ما از وقتی چشممان را باز می‌کنیم به انواع رسانه‌ها مواجه هستیم و قاعدتاً با موضوع که دنیای اطلاعات را چه کسانی و چگونه رهبری می‌کنند، فرد را جلب می‌کنند.

استودیوهای مربوط به همین رسانه‌ها فیلم آن را می‌سازند. مطبوعات با نویسنده و بازیگران فیلم آن مصاحبه کرده و آنها را بزرگ می‌کنند و خلاصه همه دست به دست می‌دهند تا یک رویداد خبری ایجاد شود. در ضمن غول‌های رسانه‌ای به لحاظ اقتصادی جزو ۵۰۰ شرکت برتر جهان هستند. بین ۵۲۰ تا ۶۰ درصد سود مالی دارند.

اجازه اظهار نظر به رسانه‌های کوچک داده نمی‌شود و در بین این همه هیاهو صدای آنها به گوش نمی‌رسد

این غول‌های رسانه‌ای لحظه‌ای فرد را تنها نمی‌گذارند، به طوری که مخاطب نمی‌تواند خارج از سیطره نفوذ آنها باشد.
و در مورد مثال دیگری صدا و سیمنا تنها غول رسانه‌ای مطرح در ایران است، چراکه این سازمان،

رادیو و تلویزیون کشور را در اختیار دارد و در همین حال یک روزنامه سراسری، یک انتشارات و چندین نشریه آن را همراهی می‌کنند.

در مورد عنوان سرفصل‌ها نام کتاب تغییرانی ایجاد کرده‌اید؟

در به کار بردن واژه‌های مربوط به سرفصل‌ها ذوق بیشتری به خرج داده‌ام و در انتخاب آنها تلاش بیشتری کرده‌ام. جایی که احساس می‌کردم معادل اصلی برای مخاطب ایرانی ملموس نیست، کلاً آن را تغییر داده‌ام

اما عنوان کتاب انتخاب

ناشر بود چراکه در تیتراژ انگلیسی کتاب (TheNewMedia) اثری می‌ایهام وجود دارد.

واژه نوین (new) به رسانه برمی‌گردد یا به انحصار؟

در زبان فارسی، «نوین» مستقیماً صفت «انحصار» می‌شود اما در زبان انگلیسی، واژه نوین اهم به انحصار و هم به رسانه برمی‌گردد و شاید بهتر بود می‌گفتم «انحصار رسانه‌های نوین چراکه به محتوای کتاب نیز نزدیک‌تر است.

اگر شما به جای یکی از خوانندگان این اثر بودید، پس از مطالعه چه جذابیت‌هایی را برای این کتاب برمی‌شمرید؟

اول بیان راز موفقیت چراکه در این اثر صحبت از موفقیت پنج غول رسانه‌ای است که قاعدتاً اداره کنندگان آنها هم باید خصلت‌هایی برای موفقیت داشته باشند و اینکه چطور به اینجا رسیدند.

دوم، مقوله رسانه به خودی خود مخصوصاً با توجه به دنیای اطلاعات و ارتباطات به اندازه کافی جذابیت دارد. هر کدام از ما از وقتی چشممان را باز می‌کنیم به انواع رسانه‌ها مواجه هستیم و قاعدتاً با موضوع که دنیای اطلاعات را چه کسانی و چگونه رهبری می‌کنند، فرد را جلب می‌کنند.

سوم، کسی که این کتاب را نوشته است، خود خارج از جریان اصلی است. منظوم این است که دست این پنج غول است در حالی که رسانه‌های ما نمی‌توانند در برابر این جریان‌های اصلی قد علم کنند، اما به هر حال وجود دارند و می‌شود صدایشان را شنید و این رسانه‌های کوچک هستند که می‌توانند به ما نشان دهند چه کسانی شکل دهندگان افکار رسانه‌ای هستند.

چهارم، اطلاعات و آمار و ارقام عبرت‌انگیزی است که این کتاب از فعالیت رسانه‌های بزرگ به ما می‌دهد و همچنین تاریخچه‌ای از غول‌های رسانه که می‌تواند از نظر عبرت‌آموزی جذابیت داشته باشد.

در آخر، بحث سرنوشت رسانه‌های چاپی و کاغذی است که در این کتاب مطرح می‌شود. شاید این شبیه که ممکن است عصر رسانه‌های چاپی به‌زودی به سر آید، مدعنهٔ بسیاری از ما باشد. در این کتاب بیان شده است که رسانه‌های چاپی و کاغذی به این زودی‌ها از بین نمی‌روند و برعکس خود را امچیز به ابراز عصر اطلاعات نگنند زودتر از عمر کاغذ به سر می‌رسد.

کتاب دیگری در حوزه ارتباطات و رسانه در دست ترجمه دارید؟

اخیراً ترجمه کتاب «جنگ، رسانه و تئوریسم» را به پایان رسانده‌ام و برای چاپ به انتشارات ساقی سرده‌ام که فکر می‌کنم تا پایان سال جاری منتشر شود. این کتاب شامل مجموعه‌ای از مقالاتی است که شرفی‌ها در مورد واقعه یازده سپتامبر به رشته تحریر در آورده‌اند.

ارتباطات ۱۷

کتاب هفته

گروه جدید شماره ۴

شماره ۱۷ مرداد ۱۳۸۵

برندگان نوبل علم

یک اشتباه شیرین و شگفت‌انگیز!

درباره کوچیجی تاناکا برنده‌نوبل شیمی ۲۰۰۲

- سهامه سنجی**

سلول در هر مرحله خاص از حیات خود دارای پروتئین‌های ویژه‌ای است.مثلاًسلول‌های سرطانی از نظر نوع یا مقدار دارای پروتئین‌های متفاوتی از سلول سالم هستند. شناسایی پروتئین‌ها، درک چرخه‌های حیات سلول‌های دارای دانشمندان ساده‌تر می‌کند. علم شناسایی پروتئین‌های سلول را پروتئومیکس نام نهاده‌اند که در داروسازی، صنایع غذایی و تشخیص سرطان‌ها بسیار کاربرد دارد. یکی از روش‌های اصلی در شناسایی پروتئین‌ها، طیف‌سنجی جرمی است که امروزه به روشی بسیار متداول در آزمایشگاه تبدیل شده است. در سال ۲۰۰۲ده دانشمند که همزمان روی این روش کار کرده بودند توانستند جایزه نوبل شیمی آن سال را به خود اختصاص دهند. یکی از این دانشمندان، کوچیجی تاناکا بود که در ادامه به اختصار زندگی او را مرور می‌کنیم.

کوچیجی تاناکا در سوم آگوست ۱۹۵۸ در ژاپن متولد شد. او یک دانشمند ژاپنی است که در سال ۲۰۰۲برای کشف یک روش جدید تجزیه و تحلیل طیف جرمی مولکول‌های بزرگ گز زبستی برنده جایزه نوبل علم شد. تاناکا در کویامای ژاپن متولد و بزرگ شد و در سال ۱۹۸۳ از دانشگاه توکیو مدرک مهندسی خود را دریافت کرد.

او تاکنون تنها کسی بوده که بدون تحصیلات تکمیلی، پس از کارشناسی، موفق به دریافت جایزه نوبل علم شده است. او پس از فارغ التحصیل شدن از دانشگاه برای کار درباره طیف‌سنجی جرمی به استخدام شرکت شیمیدازوه درآمد.

برای تجزیه طیف‌سنجی جرمی درشت مولکول‌ها مانند پروتئین‌ها، ماده مورد نظر باید پیوسته شده و به وسیله تشعشعات لیزر به شکل بخار دربیاید. مشکل این است که تابش مستقیم جریان لیزر فشرده به درشت مولکول‌ها میبب شکست آنها به قطعات کوچک‌تر و از دست رفتن ساختار آنها می‌شود. در فوریه ۱۹۸۵ تاناکا متوجه شد که با مخلوط کردن پودر فلز مغربوب در گلیسرول به عنوان زمینه، ماده مورد نظر می‌تواند بدون از دست دادن ساختارش پیوسته شود. او برای کارهای خود در سال ۱۹۸۵ درخواست ثبت اختراع کرد.

پس از آن درخواست ثبت اختراع او در کنفرانس سالانه انجمن طیف‌سنجی جرمی ژاپن که در توکیو برگزار شد در ماه می ۱۹۸۷ مطرح و به نام روش SLD یا شکست لیزر نرم شناخته شد.

با این حال انتقاداتی درباره برنده شدن او وجود داشت و گفته می‌شد که همکارانی دو دانشمند آلمانی به نام‌های هیلن کسپ و کاراس، بسیار به تاناکاکمک کرده است و باید این دو دانشمند هم در جایزه سهیم می‌شدند. چراکه آنها برای اولین بار در سال ۱۹۸۵ روشی را گزارش کردند که در آن از حساسیت بالای یک ترکیب آلی کوچک به عنوان

ماده زمینه استفاده می‌شد و نام آن یوئیزاسیون و

ناتاشی لیزر به کمک ماده زمینه یا MALDIآکون در همچنین روش تاناکا یعنی SLD آکون در آزمایشگاه‌ها استفاده نمی‌شود درحالی که روش MALDI به طور گسترده‌ای در آزمایشگاه‌های تحقیقاتی طیف‌سنجی جرمی به‌کار می‌رود.تاناکادر

زندگی نامه خود چنین می‌گوید: «زمانی که در شرکت یوئیزاسیون استخدام شدم مسئولیت ویژه من پیدا کردن

ماده زمینه‌ای بود که با جذب انرژی کافی از لیزر سیب یوئیزاسیون غیر تخریبی درشت مولکول‌ها شود. صدها ماده به عنوان کاندیدا انتخاب شدند. نداشتن اطلاعات تئوری کافی در مورد یوئیزاسیون و کمی دانش من در شیمی منجر به این شد که هر روز به روش آزمو ن و خطا مواد را مورد آزمایش قرار هم اما حلال به راحتی به دست نمی‌آمد. یک روز در فوریه ۱۹۸۵ به جای استفاده از پودر فلزی کربالت به عنوان ماده زمینه به طور اشتباهی از گلیسرین مخلوط با UFMFP استفاده کردم. خیلی سریع متوجه اشتباه خود شدم اما آن را به حال خود گذاشتم. اگر اجازه می‌دادم گلیسرین تبخیر شود می‌توانستم از UFMFP استفاده کنم بنابراین مخلوط را برای خشک شدن در محفظه‌ای قرار دادم و فکر کردم برای تسریع عمل تبخیر از تابش لیزر استفاده کنم. همانطور که منتظر تبخیر گلیسرین بودم به دستگاه اسپکترومتر هم نگاه می‌کردم که ناگهان متوجه وجود سیگنالی شدم که قبلاً وجود نداشت و این سیگنال در دفعات بعدی که آزمایش را به همین

شیوه انجام دادم، دیده شد. همه چیز از همین «اشتباه شگفت‌انگیز» شروع شد.

از آن پس، بعد از انجام آزمایش شاهد پیشرفت قابل ملاحظه‌ای بودم. ذکر این نکته ضروری است که چون سیگنال بسیار جزئی بود، اگر دستگاه‌ها از حساسیت کافی برخوردار نبودند، هیچ کشفی انجام نمی‌شد. این نتیجه نخستین بار در کنفرانس سالانه انجمن طیف‌سنجی جرمی در توکیوی ژاپن در سال ۱۹۸۷گزارش شد.

نخستین محصول ما با عنوان LAMS در سال ۱۹۸۸ روانه بازار شد اما چندان مورد استقبال قرار نگرفت زیرا قیمت آن خیلی بالا بود پس از آن من به تیم «گروماتوگرافی گازی -طیف‌سنجی جرمی یا GCMS پیوستم که نوع دیگری از طیف‌سنجی جرمی بود. در سال ۱۹۸۹ به همراه یک نفر دیگر تحقیقاتی انجمن طیف‌سنجی جرمی ژاپن برای تحقیق روی آشکارسازی یون‌های درشت مولکول‌ها با استفاده از طیف‌سنجی جرمی یوئیزاسیون لیزره به روش «زمان پرتازه» به ما داده شد و این تنها جایزه‌ای بود که قبل از جایزه نوبل ۲۰۰۲ شیمی کسب کردم.

فضا از رویا تا واقعیت

تلاش برای کشف حقایق جهان هستی و کائنات با پرواز انسان به فضا و دستیابی به اکتشافات فضایی، ابعاد وسیع‌تر و علمی‌تری یافته است.

در نیمه دوم قرن بیستم در سال ۱۹۷۵ این رویا با شروع عصر فضایی و پربال اولین ماهواره ساخت‌دست بشر رنگ واقعیت به خود گرفت و در سال ۱۹۶۱ سفیر اولین انسان به فضا تسلط آدمی بر فضا آغاز شد. اولین تلاش‌ها برای تسخیر فضا با توسعه ساخت راکت‌هلهای آغاز شد که قادر بودند با غلبه بر جاذبه زمین ماهواره‌های ساخت انسان را به سمت فضا و مدار زمین حمل کنند. تلاش بعدی برای ساخت خود ماهواره‌ها بود. با شروع دهه ۶۰کارگران رایانیک به فضا رفتند. امروزه روزآژانس‌های فضایی بزرگی مثل NASA در آمریکا و ایسا در اروپا ترجیح می‌دهند با انجام مأموریت‌های رایانیک با کمترین هزینه از اینگونه اکتشافات فضایی، حداکثر بهره‌ر ابرند. در کتاب فضا از رویا تا واقعیت، سعی شده است ضمن آشنا کردن خواننده علاقه‌مند به مسائل علمی و به ویژه فضایی، تاریخچه و چگونگی سفرهای فضایی و کاربرد فضایی‌های مختلف با استفاده از منابع علمی مورد توجه قرار گیرد و چگونگی دستیابی بشر به فضا و تصویر کشیده شود.

این کتاب به تازگی از سوی انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و قیمت ۲۰۰۰تومان با کاغذ گلاسه به چاپ رسیده است. در انتهای کتاب هم عکس‌های رنگی و جالبی از تاریخچه فضا و تصویرریا از آن گنجخانه شده است.

کتاب «زندگی نامه و خدمات علمی و فرهنگی دکتر حسن تاج بخش»، منتشر شد

مراسم بزرگداشت دکتر حسن تاج‌بخش استاد ممتاز دانشگاه تهران و عضو یوسنه فرهنگستان علم چهارشنبه ۲۸ تیرماه در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار شد.
در این راستا انجمن هفتاد و سومین کتاب خود را تحت عنوان زندگی نامه و خدمات علمی و فرهنگی دکتر حسن تاج‌بخش منتشر کرد. دکتر حسن تاج‌بخش در سال ۱۳۲۴ در تهران متولد شده است. وی در سال ۱۳۵۰ تحصیلات خود را در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران آغاز کرد و در سال ۱۳۴۰ آن را به پایان رساند. سال ۱۳۴۳ (برای اعزاز تخصص در زمینه میکروب‌شناسی و ایمنی‌شناسی به فرانسه رفت. وی در استیتوت پاستور پاریس به تحقیقات خود ادامه داد. سپس به ایران بازگشت و در دانشکده دامپزشکی به پژوهش و تحقیق پرداخت و به عنوان استاد ممتاز دانشگاه تهران برگزیده شد.
حاصل کار علمی ایشان ۶۱ کتاب‌دانشگاهی، ۱۱۰ مقاله علمی در زمینه‌های مختلف ایمنی‌شناسی، میکروب‌شناسی و بیماری‌های واکر و فرهنگ و تمدن ایران و اسلام است.

ایشان در کتاب ارزشمند خود به نام تاریخ پزشکی و دامپزشکی ایران، که شامل دو جلد است، از نسخ خطی فارسی و عربی علمی بسیاری در کتابخانه‌های ایران و جهان بهره برده و رساله‌های خطی متعددی را در حوزه پزشکی و علوم تصحیح کرده است.

در مراسم بزرگداشت ایشان دکتر مهدی محقق رئیس هیات مدیره انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ایران در خصوص کتاب تاریخ پزشکی و دامپزشکی ایران گفت: «دکتر حسن تاج‌بخش، افزون بر وظایف خود در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران با اعتلا س فرست و حرام ساختن آسایش و آرامش بر خود، به تحقیق در پیشینه پزشکی و دامپزشکی در این کشور کهن سال پرداخته و نتیجه ده‌ها سال کوشش و تلاش خود را به صورت دو مجلد کتاب بزرگ تحت عنوان تاریخ دامپزشکی و پزشکی ایران در آورده تا نسل جوان به ویژه دانشجویان علم طب احساس می‌رشدگی کند و غر ب را برای خود تب آسازد. چه آنکه استاد در این دو جلد کتاب در موارد متعدد اشاره کرده‌اند که فرحان دانش پزشکی در سال ۱۳۵۸ فرارگفته‌اند. جلد اول این کتاب دارای ۳۴ فصل بوده و برخی از مباحث آن به شرح زیر است: سابقه باستانی حیوانات و اهلی شدن آنها در ایران، پزشکی و دامپزشکی پیش از تاریخ، پزشکی و دامپزشکی در دوران اساطیر ایران، اسباب اسفوری، تاریخی ایران و پزشکی ایران در زمان عهدشاهی، ساسانیان و اشکانیان، روش‌های دامپزشکی و پزشکی در ایران باستان و… دکتر محقق در خصوص آمیزات و بررسی‌های این کتاب چنین گفته: «توفیق کاتب‌هلی رادومر و برسی و تحلی قر داده که تا کنون در دسترس نبوده و دستمندان و دانشمندان تاریخ پزشکی به آن اشاره‌ای نداشتند». او جملهٔ کامل‌الضائفین این مُتذکر، فرسانمه منسوب به ارسطو، شکارنامه ایلمانی رادماند زبانی از فرسانه‌های منظم و منثور دیگر.

ایشان برای دستیابی به این کتب به کشورهای و شهرهای مختلف سفر کرده و با دشواری به مخزن کتابخانه‌های معتبر جهان از جمله کتابخانه ملی مین راه یافته است. دکتر تاج‌بخش از اقدبشه‌های پزشکی پزشکان مسلمان را بررسی کرده و با نظریات دانشمندان جدید مقایسه نموده و فصل مقدم و فصل نقد دانشمندان اسلامی ایرانی را به اثبات رسانده است.»

قدیمی‌ترین کتاب اخلاق پزشکی

بررسی کتاب «ادب‌الطیبیه در موزه ملی تاریخ علوم پزشکی ایران

در ادامه سلسله نشست‌های علمی مرکز تحقیقات اخلاق و تاریخ پزشکی در تاریخ ۲۹ تیرماه به تاریخچه موضوع اخلاق پزشکی و بررسی کتاب «ادب‌الطیبیه» رهاوی پرداخته شد.

سخنرانی این نشست علمی را دکتر محمدحسین ساکت بر عهده داشت.

وی کتاب ادب‌الطیبیه نوشته اسحاق ابن علی رهاوی را قدیمی‌ترین، مهم‌ترین و برجسته‌ترین کتاب در زمینه اخلاق پزشکی خواند و گفت: «در این کتاب رفتار و منش پزشکی به صورت فصل‌های جداگانه و با به صورت ارائه مطالب و نکات ظریف اخلاقی در لابه‌لای مباحث و موضوعات پزشکی، به گونه‌ای هنرمدانه‌ان شده است. وی در ادامه افزود: «رهاوی پزشکی فیلسوف و مسلمان بوده که در کتاب خود برای اولین بار به طرح موضوع اخلاق در پزشکی پرداخته است و می‌توان گفت کتاب او تنها متنی است که پیوند رفتاری پزشک را با بیمار، رفتار عبادت پزشکان از بیمار را بیان می‌کند.»

در کتاب ادب‌الطیبیه رهاوی فصل‌های مختلفی از جمله رفتار و منش پزشک با بیمار، رفتار بیمار با عبادت‌کنندگان، شأن و منزلت هنر پزشکی آنچه پزشک باید از آن برهیزد، در زمان‌های بهبودگر بدن و…گنجانده شده است.

زهره نیلی

ارواغقل هننی آهویی،مدیر واحد گرافیک کانون پرورش فکری، تصویرگر را تابع متن دانسته و معتقد است؛ تصویرگر باید وفادار به متن بوده و با استفاده از تخیل و قدرت خلاقه خود دقیق و باگفته‌ها را بیان کند.برای مثال اگر در داستان یا شعر از یک کوه سخن گفته شده تصویرگر باید فضای مورد نظر را ساخته و با خبیت دادن به آن، قضا را برای کودک ملموس کند.

وی اهمیت تصویرگر را در مواردی بالاتر از نویسنده برشمرد و می‌افزاید:تصویرگر با مخاطبی روبه‌روست که شناخت زیادی از جهان و دنیای پیرامون خود ندارد و

فانتزی که هنرمند در تصویر خود رعایت می‌کند تا جبهه آنها را دوست داشته باشد به ارزش و اهمیت کار او می‌افزاید.برای نمونه وقتی در داستانی از مرغ صحبت شده باید فضایی را پدید آوریم که یک جبهه ۸۰-۹۰ساله با آن ارتباط گرفته و در عین حال آن را زمین نماند.

سیروس آقاقلی هم کار تصویرگر را بازاری عین به عین متن ندانسته و معتقد است که تصویرگر باید ایمازهای گفته نویسنده را بیان کند تا درک متن و تصویر همزمان باشد.جانگویی که فیلم نمی‌تواند متوقف شود و دیالوگ‌ها باید در حالی که بسیاری از ناظران، برای سره جویم، کتابی را که می‌خواند، تصویر داشته باشند آنها را تصویر متشنج می‌کند و این امر مانع از همروانی بین این دو شده و مشکل می‌آید.

بهواد غریب‌پور نیز، تصویر موفق را اثری می‌داند که در عین وفاداری به متن، به یک اثر هنری مستقل تبدیل شود. او می‌گوید: تصویرگر هنرمند کسی است که با تخیله و خلاقیتش خود متن را روایت کرده و با نگاه ویژه‌اش قابیده‌های متن، را بیرون کشیده و تصویر کند. برای مثال وقتی شاهنامه در برابر دید مخاطب قرار می‌گیرد که خود، روایت و توصیفی است که در عین وفاداری به متن خود کاری عمیق‌تر و روشمند به‌شمار می‌رود.

تصویرگر توانا از کسی می‌داند که علاوه بر روایت متن و گوشه‌های پدید آن همه‌ای را برگزیند که کمال ترین و بهترین تخیل باشد و بیشتر مخاطبان را با خود همراه کند. تصویر خفایی در عین آنها بهترین گزینه باشد.

غریب‌پور، متون را به دو دسته تقسیم کرده و می‌گوید: فرهنگ‌ها و دوره را لازمه کار تصویرگری می‌داند و معتقد است: وقتی می‌خواهیم داستانی مرزها، فرآیند شنیده یا وزن ۱۳ را تصویر کنیم باید شروع زندگی، پرورش آداب و رسوم آن دوره را بشناسیم هر چند ممکن است تصویری که خلق می‌کنیم، برواشت و نوع نگاه ما را بیان کند. نگاهی که شاید با نگاه تصویرگری دیگر متفاوت باشد. اما زمانی که قصد عمو مخاطب را تصویر می‌کنیم باید از فضایی آشنا با ذهن بزرگوار استفاده کنیم چراکه عمو نوروز یکی از بازوهای ملی و دوست‌داشتنی مردم ماست و تصویر آن از کودکی تا بزرگسالی در ذهن و باور ما حک می‌شود.

همچنین سیروس آقاقلی، تصویرگر اسپرغ و آفتابه و براین باور است که هر متن و یا تصویر از یک موضوع و لحاظ موضوع یا متن اثر هماهنگ است اما از نظر معنا و مفهوم با نوشته یکی نبوده و کامل کننده آن است.

پیوندی گسسته

ارتباط میان تصویرگر و نویسنده، امری ضروری است؛ چیزی که در کشور ما کمتر اتفاق می‌افتد. در حالی که به باور غریب‌پور بهتر است نویسنده و تصویرگر در زمان آفرینش اثر با یکدیگر ارتباط شناختنگ داشته و همسو با هم به حاصل کار بپینهند. در این صورت شاید نویسنده بتواند فضایی را خلق کند که امکان تصور بدوش بیشتر بوده و تصویرگر نیز تنها بر اساس ایده و ذهنیت خود به کار برود.

اما آقاقلی دوست دارد که خود نویسنده تصویرهاش باشد تا ضعف‌هایی را که در متن کتاب‌های کودک و نوجوان می‌بیند بتواند، واقعتاً راه‌کودکان نشان دهد و دل‌های که بسیاری از متون، تجربه شخصی نویسنده نبوده و کاملاً انتزاعی هستند و شاید یک دل‌لایی این امر، روش غلط آموزش‌مست که جبهه‌ها را واقعتاً آشنایی‌کند. غریب‌پور برخلاف او معتقد است کسانی که هم به ادبیات و هم به تصویر آگاهی و اشراف کامل دارند، انگشت

کتاب هفته در ششاه پیشین خود به تصویرگری کتاب کودک پرداخت. بعضی چون ویدو کلاژی نقاشی و تصویرگری را جدای از یکدیگر دانسته و برخی مثل علیرضا گلدوین نقاشی را تصویر کودکان یک متن درونی به شمل آورده اما همه تصویرگران بر این بودند که باید عین وفاداری به متن به تخیل مخاطب بر و بال داد و گروه سنی او را یادیده نگفت

در ششاه حاضر نیز به سراغ بهواد غریب‌پور، او نقاشی عینی او و سیروس آقاقلی رفته و نظرشان را در مورد تصویر و تصویرگری کتاب کودک جویا شدیم.

کتاب هفته در ششاه پیشین خود به تصویرگری کتاب کودک پرداخت. بعضی چون ویدو کلاژی نقاشی و تصویرگری را جدای از یکدیگر دانسته و برخی مثل علیرضا گلدوین نقاشی را تصویر کودکان یک متن درونی به شمل آورده اما همه تصویرگران بر این بودند که باید عین وفاداری به متن به تخیل مخاطب بر و بال داد و گروه سنی او را یادیده نگفت

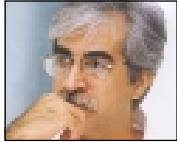
جور دیگر باید دید

درباره تصویرگری کتاب‌های کودک و نوجوان (۲)

شمارهٔ ۲، به همین خاطر بهتر است دو هنرمند متفاوت که توانایی کاملآ شناخته شده‌ای در زمینه کاری خود دارند با یکدیگر ارتباط داشته و هماهنگ با هم عمل کنند به این معنی که آنکه می‌نویسد امکان تصویر کردن را به تصویرگر

ببخشد و تصویرگر نیز با همه توان در خدمت متن باشد تا اثر پدید آید. نتیجهٔ اندیشه هر دو هنرمند باشد. در آن صورت، هر دو طبع اثری قابل ملاحظه خواهد آمد.

یک‌نوع می‌توان مثل اشعار عامیانه را تصویر کرد؛ مثل ملن تیره‌ها، یا به ترتیب دایم قفلچه... را در کدام تصویر می‌توان جای داده هدف از بیان و تصویر کردن این

غریب‌پور، باید آنکه می نویسد امکان تصویر کردن را به تصویرگر ببخشد و تصویرگر نیز با همه توان در خدمت متن باشد تا اثر پدید آید نتیجه اندیشه هر دو هنرمند باشد

عالم‌ها چه بوده و چیست؟

ارواغقل هننی آهویی رسیده به فضای فانتزی را لازمه تصویرگری اینگونه مثل ملن دانسته و می‌گوید: فانتزی و تخیل تصویرگر در بیان اینگونه اشعار عامیانه نقش بسیار مهمی دارد. برای مثال وقتی می‌گوییم آب توب توب دارم قفلچه... آنچه در درجه اول مطرح می‌شود فرم توب و فضایی است که به وجود می‌آوریم و آنگاه تخیل تصویرگر است که با به میان گذاشته و مسیر توب را به کودک نشان می‌دهد. تصویرگری ممکن است آسودنی دوتی تا کنجا می‌رود را بالای پام بلند و دیگری توب را بر فراز مام قرار دهد.

غریب‌پور بر این باور است که می‌توان با این اشعار و مثل‌ها، به دو گونه برخورد کرد یا تصویرگر در پی انتقال روایت شعری است که باید مفهوم مورد نظر را که همانا شادی و نشاط کودکان است به‌شکل متقل کند و یا به دنبال یاد دادن یک‌چیز باری به جبهه‌مست که باید از تصویرگری علمی و عین به بهره‌برده.

آقاقلی، تصویرگر اهر فاضلی یک پیامبر است. البته عرفان نظر‌های آیزوی بنیاد. ما در تصویر با ششاه‌هایی سر و کار داریم که مستقیم و غیرمستقیم بر چیزی تلاوت می‌کنند. برای مثال اسباب‌کشی مارا هم‌طور ضمنی به یاد آید. فرهنگ و آداب و رسوم آن می‌اندازد بهتر است تصویرگر

غریب‌پور نیز بر این باور است که اگرچه تصویرگری شعر به نقاشی نزدیک می‌شود و تصویرگر مجال بیشتری برای انتقال فضای ذهنی خود به مخاطب دارد اما با نقاشی متفاوت است و باید ویژگی‌های شعر را بیان کند. آقاقلی، تصویرگر ابرهای زرنگاره نوشته قدمعلی (سرامی) داستان را پرخودار از نوعی توانی دانسته و می‌گوید: هنر داستان ابتدا و انتهای وجود دارد اما این توانی

در شعر به چشم نمی‌خورد در نتیجه می‌توان تصویر را جایی‌جا کرد و انتزاعی‌اندیشید به گریه‌ای که هیچ بازتابی از واقعت بر آن نباشد و تنها به موافقت با گفته کند. وی درود نگری، یا یکی از ویژگی‌های هنر ایرانی برشده و می‌افزاید: مردم ما به دلیل حکومت‌های استبدادی است و در ایران فرمان رانده‌اند، فرصت نکرده‌اند که مستقیم با روی آورده‌اند و طبیعت است که وقتی انبیات، صراحت خود را از دست می‌دهد تصویر هم ذهنی‌تر می‌شود و اصلاً ما شعر و تصویرگری شعر گونه را بیشتر می‌پسنند.

واقعتی و نیازهای روز

بهمن دادخواه، نوزادین زرین کلک، مرضی میوز، علی اکبر صادقی، فریژید مغاللی، کاترین پلوسی و... تصاویری زیاده‌چاپانه و به یادماننی خلق کرده‌اند که به راحتی از ذهنمان پاک نمی‌شود اما این عامل می‌تواند تصویرگران را از تصویر کردن آسان‌تر کند. تصویر روز به باز دارد یا نه؟ تصویرگران در هر زمانی می‌توانند با برداشت خاص خود به تصویر کردن داستان‌های

آقاقلی: در شعر می توان تصاویرا جابه‌جا کرد، انتزاعی اندیشید به گونه‌ای که هیچ بازتابی ندارد یا نه؟ تصویرگران در هر زمانی می‌توانند با برداشت خاص خود به تصویر کردن داستان‌های

اما سیروس آقاقلی تفاوت هنرمند امروز را با دیروز در تفاوت نگارش آن دو دانسته و معتقد است، هنر واقعیتی به نیازهای روز است و هنرمند امروز باید بینند می‌تواند نیازهای جدید و فعلی خود را آورده کند یا نه. این تصویرگر کتاب کودک در ادامه می‌گوید: منان ما به‌سراغ تاریخ و هنرمندان قدیمی بروند و آنها را تقدیس و ارزش‌های گذشته را در کارهای خود بازتابی می‌کنند و گذشته را به حال انتقال می‌دهند در حالی که باید تاریخ را زیر سؤال برد و زش‌های آن را نیز به تصویر کشید. همان‌گونه که اردشیر محمضی در طرح‌ها و کاریکاتورهایش چنین کرده است.

تزییک به هنر ذات

اگرچه بسیاری از تصویرگران معتقدند که هنر سن و سالی تصویرگری خاص خود را می‌پسندد اما بهواد غریب‌پور، نمر کوش پیش از مدتی به این ملاحظه را یکی از گرفتاری‌هایی می‌داند که سلسی در برابر پدید آمدن آثار هنر گذشته، بر محدود می‌آورد. وی معتقد است، این تصمیم‌های بیشتر جنبه علمی است و برای مطالعه بهتر جبهه‌مست در حالی که اگر اثری به ذات و جوهره هنری خود نزدیک شود می‌تواند ماندگار شده و با هر مخاطبی ارتباط برقرار کند. همان‌گونه که افسانه‌ها و قصه‌های ونگلوتروک، اینچنین هستند.

اما هننی آهویی و آقاقلی بر این باورند که تصویرگری کودکان متفاوت با نوجوانان است. هننی آهویی بنیادار است که تصویرگر در یک مقطع سنی باید همه چیز را عینی به جبهه‌ها نشان دهد اما کودکان هر چه بزرگتر می‌شود، تخیلشان بیشتر نیازشان به تصویر هنرمند می‌شود

هننی آهویی: ذهنیت تصویرگر نقش بسیار مهمی در تصویر کردن شعر دارد در حالی که داستان حالت روایی داشته و فانتزیی در آن بسیار مطرح می‌شود

شبوید عاشقانه

به اهتمام محمود اسعدی، انتشارات جهان فرهنگ، ۷۸×۱۰۰ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۳۷۵۰ تومان

درهمن ماسال ۱۲۸۸ه‍.شهبیشی به منظور کنوانشت «می‌الدین ابن عربی» عارف نامدار و فیلسوف برجسته جهان اسلام در تهران برگزار شد. در این همایش اساتذ و صاحب‌نظری از ایران و دیگر کشورها،مقالای درباریان طرف‌شبویدنظریات وی در قالب مقاله و سخنرانی ارائه دادند.محمود اسعدی که از جمله شرکت‌کنندگان در این همایش بود،مجموعه‌ای از خلاصه مقالات ارائه‌شده در این همایش را در قالب یک کتاب گردآورده در سال جاری به بازار عرضه کرده‌است. شهوید عاشقانه از دو بخش فارسی و فرانسه تشکیل شده‌است.

در بخش فارسی، خلاصه‌ای از مقاله‌های زیر را می‌خوانید: سبکو صوفیسم؛ علمی‌مفهم از مراحل روحانی و آسمانی الهی نوشته دکتر بابلو پنتیو، «مروزی بر سرچشمه‌ها و اندیشه‌های ابن عربی» اثر دکتر علاءحسین ابراهیمی دینانی، «مشق زبانی در آثار ابن عربی» اثر دکتر نصرالله حکمت، «شأنه‌های فرهنگی ایران در آثار ابن عربی، اثر دکتر ویکتوریا پایه‌خادوبوستیسه، سخن خلدوند از نظر ابن عربی، اثر دکتر مصطفی محقق داماد، «مسئله و پدیدارشناسی در ابن عربی، نوشته دکتر آنتون پاکو و دکتر آلفونسو کاربونو را می‌خوانید.

تازه‌های نشر دیگر

نشر دیگر در سال جاری سه کتاب تازه به بازار عرضه کرده که معرفی مختصر آنها به صورت جداگانه در پی می‌آید:

در توجیه مومکراسی
نوشته ویلیام نلسون، ترجمه علیرضا پارسا، چاپ اول زمستان ۸۴، ۲۲۲ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه، ۲۵۰۰ تومان

«آنچه به مومکراسی مشروطیت می‌بخشد چیست؟ چه دل‌آیی برای مطلوب بودن دموکراسی وجود دارد؟» در توجیه دموکراسی، بررسی نظری دموکراسی به‌عنوان نوعی از حکومت است که تلاش می‌کند به این پرسش‌ها پاسخ دهد. در این بررسی، طیف گسترده‌ای از نظریه‌های گوناگون مومکراسی، از نظریه‌های کلاسیک گرفته تا نظریه‌های اقتصادی، به تفصیل کشیده می‌شود. از آنجا که دلمشغولی اصلی نویسنده، توجیه فلسفی، اخلاقی و مومکراسی است، اثبات و نقد مفاهیمی همچون اراده مطلق و «حاکمیت مردم» که عموماً مفروض شمرده می‌شوند، از جدلیات خاصی برخوردار است. افزون بر این، مفاهیمی چون عدالت، انصاف، مشارکت، اخلاق ... و نقش و جایگاه آنها در اثبات حقانیت دموکراسی مورد بررسی ویژه قرار گرفته است.

سطرهای بالا معرفی کامل کتاب حاضر است که پشت جلد آن درج شده است. این کتاب هفت فصل دارد که عناوین برخی از آنها عبارت است از: قانون و اخلاق، مسأله تعهد سیاسی، رعایت انصاف شکلی و برابری و حاکمیت مردم.

تکاهی دیگر به جهان امروز ببیند
نوشته مجتبی صدریا و علیرضا پارسا، ۸۳ صفحه، ۱۲۰۰ نسخه، ۲۰۰۰ تومان

مجتبی صدریا دارای مدرک دکتری فلسفه از دانشگاه پاریس و دکتری ارتباط بین‌المللی از دانشگاه کینگ مونت‌رال است که در پیش از ۱۵ کشور جهان تدریس کرده، از سال ۱۹۹۳، استاد دانشگاه مرکزی توکیو «جو- او» و صاحب پیش از صد مقاله و کتاب است. علیرضا پارسا نیز دارای مدرک دکتری حقوق از دانشگاه نیویورک است و در دانشگاه‌های مختلف اروپا و آمریکا تدریس کرده است. وی در حال حاضر وکیل بین‌المللی و مشاور حقوقی نهاد‌های غیر دولتی بین‌المللی حقوق بشر است. کتاب حاضر، مجموعه‌ای از هفت گفت‌وگو بین دو نفر دربارهٔ مباحثی چون سراب نوسه، مهاجرت، اخلاق، آمریکای نو، فردیت و... است.

تقت قدرت امپراتوری

نوشته لازری اورست، ترجمه اقبال طالقانی، چاپ اول ۸۵، ۱۶۵ صفحه، ۲۰۰۰ تومان

کتاب تفت، قدرت، امپراتوری، تاریخ جدال قدرت‌های خارجی در منطقه خاورمیانه و داستان حساسه‌های مقاومت مردمان این دیار برای استقلال، آزادی و بالندگی است. ضمن اینکه در این میان، خیزش‌ها و

سازش‌کاری‌ها و تئاسی با بیگانگان و ندانم‌کاری‌های دولت‌های محلی هم فراموش نشده و در بخش‌های مختلف کتاب به آن پرداخته می‌شود.سطور بالا بخشی از معرفی کتاب حاضر در پشت جلد آن است. در بخش دیگری از آن آمده: «ایان و سبک برداشش مطلب کتاب با آنکه پر از اسرار و رازم و سند و تحلیل کلی ارائه‌شده است.

نکرده و چون رمان تاریخی می‌ماند این کتاب بازیرعوان عراق، برنامہ جهانی آمریکایا بازده فصل دارد که عناوین برخی از آنها عبارت است از: آموزش آمریکایی صدام حسین، جنگ میکروبی، فریب بزرگی به نام سلاح کشتار جمعی، نتایج جنگ ناغذالانه و... روزگاری نوجوهای آمریکایی جنگ، رولف شمسی عراق با القاعده، ارتباط تنفی عراق با زرقادی و اصرار الاسلام، ... عنوانی برخی از مطالب بخش پوست این کتاب است.پایان بخش این اثر، تاریخ‌نگاری عراق و یادداشت‌های مربوط به نکات شده‌نگاری شده در صفحات کتاب است.

ماموران جدید

نوشته ریحانارد، دی، مالون، ترجمه سیدحسین علی لنگرودی، چاپ اول، ۱۸۸ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۳۰۰۰ تومان
موفق این اثر، مشاوری خارجی در کشورهای گسترده توسعه یافته است که خواص آن خود را به‌صورت کتاب درآورده‌است. در معرفی پشت جلد این کتاب می‌خوانید: «این کتاب نگاه دارد به چهره دگرگون شده حشره مشاورد و سیاسی و اقتصادی از دیدگاه نویسندگانی که پیش از چهل سال را در کشورهای در حال توسعه گذرانده است. این کتاب هم دربردارنده نظریات و گزارش‌های وی در زمینه توسعه است.» خدمات مشاوردی توسعه هاروارد، ماموران و مارکسیست‌ها، اسباب محاد پروژه کلمبیا، ... عنوانین برخی از فصول بازده گانه این کتاب است.

افسانه‌های بختیاری

پژوهش و نگارش ویکتوریا دفیقایان، نشر کتاب روشن، ۱۲۵ صفحه، ۷۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان

قوم بختیاری یکی از قدیمی‌ترین اقوام ساکن لالت ایران است که هنوز افراد بسیاری از آن، در قالب ایل زندگی کوچ‌نشینی دارند. این قوم چون دیگر اقوام ایرانی، صاحب داستان‌ها و مثل‌های افسانه‌ای بسیاری که در آنها عناصر خاصی زندگی کوچ‌نشینی، باورها، آرزوها، هیئت‌انجلی شده‌است.

کتاب حاضر، مجموعه‌ای از ۸۰ مثل بختیاری است که طبق آنچه پشت جلد این کتاب نوشته شده دفیقایان آنها را از زبان مردمان این قوم شنیده و به فارسی معیار برگردانده است. پایان هر مثل، نام، سن و محل سکونت راوی آن هم ذکر شده است. عناوین برخی از مثل‌ها فارسی و برخی دیگر به لهجه بختیاری نوشته شده است. «گلی گیس» یکی از داستان‌های این مجموعه، به‌صورت دوزیانه و همراه با آواروش است. هر پاراگراف این داستان ابتدا به لهجه بختیاری نوشته شده و بعد از آن آوانویشت متن بختیاری و سپس از آن نیز ترجمه فارسی داستان است. ۹ صفحه پایانی کتاب نیز به فهرست وراگان و اصطلاحات بختیاری مندرج در کتاب به همراه آواروش و ترجمه فارسی آنها اختصاص دارد.

روح و نفس

نوشته آیت‌الله سید محمد خاتمی، چاپ اول زمستان ۸۴، ۲۷۰ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان

مؤلف در این کتاب با تجلیلی تاریخی به بررسی ریشه‌های نزاع تاریخی «مجاهدین» و «انصارین» در مسئله روح و نفس پرداخته و قرآن و حدیث را ملاک قضاوت و کار خود قرار داده است. وی در مقدمه می‌نویسد: «ایران این کار، نخست به سیر و تطورات مفاهیم نفس و روح در میان علمای اسلام می‌پردازیم و به پاره‌ای از بدیهی‌های مسلمین از این دو لفظ و تاثیر و نقش عوامل خارجی در این انحراف اشاره می‌کنیم.

ماجرای روح و نفس در صدر اسلام، روح و نفس در قرآن و حدیث، روح در فلسفه، کلام، عرفان و حکمت متعالیه و روح و نفس در آرای شیخ مفید، عناوین فصول چهارگانه این کتاب است. دو مقاله در روح الاطلاق و فلسفه ملاصدرا و انفس در حکمت متعالیه ملاصدرا نیز دو مقاله مندرج در این کتاب هستند.

تحقیقات اسلامی

دومین ویژه‌نامه استقلال مجله تحقیقات اسلامی مربوط به شماره شانزدهم و هفدهم منتشر شد.

شماره حاضر تحقیقات اسلامی، حاوی منتخب مقالات ارائه شده در دومین گردهمایی تخصصی دوساله‌ه زویت هلال‌فقهی نجومی است که در مرکز تحقیقات استراتژیک برگزار شد.

این مقالات، ذیل دو بخش کلی فقهی و نجومی دسته‌بندی شده‌اند. این مقاله نخست با عنوان «پنجم انداز روشن و امیدوارکننده محاسبات نجومی در ارتباطات هلال» حل مشکلات مقوله زویت هلال و وظایف مهم دانشگاه‌ها و به خصوص حوزه‌های علمیه دانسته شده و در آن تأکید شده که تحقیقات در این باره باید همه جانبه باشد و جنبه‌های مختلف شامل مسائل شرعی، اجتماعی و سیاسی را دربرگیرد.

در مقاله «تقوی و فتوا ضمن اشاره به عناصری که موجب تغییر در شرایط هر ماه قمری و ذکر ارتباطیرون استقلال ماه‌های مختلف می‌شود، تأثیر فتواهای بررسی شده است که زویت هلال اول ماه را با استفاده از ابزارهای رصدی پیشرفته معتبر می‌داند.

مقاله «انتخاب قول هیوی در زویت هلال» ابتدا به بحث دربارهٔ هیوت (اخترشناسی) و احکام نجوم (تعیین امی پرداز و پس از بیان غلوت‌های بین این دو، با استناد به روایات و احادیث، ثابت می‌کند آنچه در کلام نبی اکرم (ص) آمده معصومین (ع) در ملامت تجسیم آمده است قابل تفسیر نیست. بدانشنامه ادعای می‌کند که تعدیه به قول این اساس و با آوردن شواهد متعدد از فقهایی مقدم و مراجع متأخر بر صحت گفتار خود تأکید کرده است.

نویسنده مقاله «تعارض بین رای مجتبان و گواهی شهود به زویت هلال» با طرح این مطلب که اصولاً تمام فقهایی معاصر شیعه نظریه اهل نجوم را در زویت هلال، دارای حجتیت و عمل بدان را الزامی دانسته‌اند، ادعای می‌کند که تعدیه به قول مجتبد در این باره، نه در روایتی ثبت شده و نه حتی فقهی شیعی بدان رأی داده است. بررسی تحلیلی آرای فقهی زویت هلال، عنوان مقاله‌ای است که

شمن معرفی سه دیدگاه کلی فقهایی شیعه و برخی فقیهان اهل سنت درباره شرایط زویت هلال در اراق و اثبات ماضیری، به بررسی نقاده هر یک از آن نظریه‌ها پرداخته و در خاتمه نیز راهکارهایی به منظور رفع اتفاق و اتحاد این نظریات ارائه کرده است.

مقاله «بررسی احکام شرعی زویت هلال با چشم مسلح» به این نکته می‌پردازد که از زمان شروع استفاده رزوشده از ابزار کهنکی برای مشاهده ماه‌ها تنها چند نمونه می‌گذرد و بنابراین طبیعی است که در حال حاضر موضوع کاربرد ابزاری نظیر تلسکوپ از زمره موضوعات و مسائل متجدده فقهی باشد.

نویسنده مقاله «تفه سیاسی رویت هلال» بازتاب آن در افکار سیاسی ایرانیان، ابتدا به مسأله‌شناسی اختلاف در اعلام یوت هلال توجه کرده و سپس به بحث دربارهٔ افقه بروز مسأله پرداخته و آنکه آنگاه سخن و پیامدهای نامطلوب ناشی از اختلاف را در اعلام رویت، با عنایت به جواب‌رؤن‌شناختی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی بیان کرده است. «بررسی نجومی رویت پذیری هلال ماه‌های رمضان و شوال ۱۳۲۵ در ایران» نخستین مقاله نجومی در مجموعه حاضر است که در آن به منظور پیش‌بینی وضع امکان رویت هلال ماه‌های رمضان و شوال، با بادی امر و به شیوه‌ای ابتکاری، کلیه مقادیر و مشخصه‌های زمانی، سمتی، حددار و موقعیتی خورشید و ماه در نقطه‌های غروب خورشید روزهای ۲۲ مهر و ۲۳ آبان ۱۳۸۳ برای همه نقاط مرزی ایران محاسبه شده است.

نویسنده مقاله «تقدیر بر معیار برنارد بالوب در تعیین خط زویت‌پذیری هلال با چشم مسلح» معقد است برای بررسی مجدده و تکالیفی معیار بالوب، باید آن را مانند سایر نظریات علمی در میدان عمل و بارصدهای متعدد، مجدداً آزمود.

در دومین مقاله نجومی با عنوان «برخی از عقاید ابوریحان بیرونی درباره رویت هلال»، کوشش مؤلف بر این بوده است که بحث رویت هلال و رصدکنندگان را به توکل بیشتر در آثار نجومی نجان مقدم، نظیر ابوریحان بیرونی، حبش حاسب و یویدالله‌بنکی، تحریفی کند. «بررسی جهانی زویت‌پذیری هلال‌های با فواصل زاویه‌ای از ۷۵ و ۱۳۰ سینتیا ساعت یا چشم مسلح (از آغاز ۲۰۰۵ تا پایان ۲۰۱۲)، آخرین مقاله نجومی است که نویسنده آن در باره زمانی مذکور، برای مدت ۲۰۰ سال برای تمام هلال‌های جهانی که می‌توان آنها را با تلسکوپ دوربین‌های قدرتمند مشاهده کرد، جدولی مبتنی بر دو دستگانه زمین مرکزی و مکان مرزی، ارائه کرده است.

دو فصلنامه علمی «ترویجی تحقیقات اسلامی با مدیریتمسئول مصطفی مرسیلم و سردبیری حسن فقیه‌عبداللهی منتشر می‌شود.

مظهری کتاب، ۱۳۷

کتاب هفتکه

توره جدید شهور ۳

نشیه، مرداد ۱۳۸۵

کتبه به شهور ۳

توره جدید شهور ۳

نشیه، مرداد ۱۳۸۵

نگار پدram

از آن شب شگفت

گفت و گو با دکتر مناج شایسته‌فر

مترجم کتاب معراج نامه

مسحان‌الذی اسوی عبده لیل‌المن المسجد الحرام الی المسجد الاقصی الذی بار کناحوله لویه من ارباباته هو التسبیح الصبر»

از آن شب شگفت ۱۰۰سده گذشت است؛شب که انسان از ملک و ملک گذشت تا به ملکوت اعلی رسید؛ شبی که پروردگار اراده کرد و گردید؛تین بندگانش را تا آنجا که سخن و میسر است به خود نزدیک گرداند و از جمال هستی شانه‌هایی را بر او آشکار ساخت که در زمین نشان آنها را نمی توان یافت.
از آن شب آسمانی و آن سؤ روحانی فرژها گذشته است اما هنوز هم قلم نگارنده گان و طبع سرایندگان در بیان آن لکن و فاضر نمانده است.شرح معراج پیامبر (ص) موضوعی است که بارها و بارها در ادبیات با دستمایه گفتن و نوشتن قرار گرفته است. شاعرانی چون نظامی، مولوی، سعدی و… این واقعه را به نظم در آورده‌اند و کسانی چون شمس و عین‌الفتوحات بارها و بارها در آثار مشهور خود بدان اشاره کرده‌اند اما تلاش برای روایت این سؤ عظیم، تنها به اهل ادب و کلام ختم نمی شود بلکه نگارگر کن مسلمان هم در دوره‌های مختلف آن را به تصویر کشیده‌اند.
از میان آثاری که علاوه بر روایت مشور معراج پیامبر (ص) تصویرگری آن را نیز در برود؛ می توان به «معراج نامه» یوحید اشاره کرد «معراج نامه» شرح سؤ معجزه‌آسای پیامبر (ص) است که در دوران سلطنت شاه‌رخ، دومین حاکم تیموری گردآوری شده است. این «معراج نامه» به وسیله یوحید به زبان ترکی و ترجمه و توسط مالک بخش هرات به خط ابونور کتابت شد. اصل اثر با ضمت و یک نقاشی مذهبی، مواصل حضرت محمد(ص) از ایشان می دهد. این نسخه از «معراج نامه» که اکنون در کتابخانه ملی پاریس نگهداری می شود، در کنار دو نسخه حسمه نظامی و شاه‌نامه، سه نسخه مهم باقیمانده از مکتب هرات را تشکیل می دهند. این نسخه خطی توسط ماری زرسگای، شرق شناس فرانسوی به زبان فرانسه ترجمه شده و در مجلد دوم ژوئیه ۱۹۷۰ به انگلیسی ترجمه کرده است.
دکتر میمن شایسته‌فر عضو جات علمی دانشگاه ویست مدرس و مدیر مؤسسه مطالعات هنر اسلامی نیز این کتاب را از زبان انگلیسی به فارسی برگردانده و در انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی به چاپ رسانده است. وی تاکنون چند عنوان کتاب، لایف و ترجمه کرده و تعدادی از ژوئیه چاپ دارد گفت‌وگوی مابا خانم شایسته‌فر به دلیل کمیبود وقت ایشان، کوتاه و از آن شد که فکرمی گردیم و به پاسخ‌های تعدادی از سوالات دربار این کتاب می جواب مالد.

این نسخه از معراج نامه چه ویژگی هایی دارد؟
نسخه خطی معراج نامه از نظر هنری بسیار کامل است. رنگ آمیزی آن تحسین همگان را برمی انگیزد. رنگ‌بندی زمان تیموری در تصاویر این کتاب به طور خاص نه تنها در ارائه ظروف سفالین و چینی بلکه حتی در بافت های البه، فرش و پوشش بویازها با رنگ‌های روشنی شامل رنگ‌های بنفش، طلایی، زرشکی، نیلی، زرد، طلایی و سبز روشن به چشم می خورد که در نهایت گویی تصاویر را به شکل یک پنجره شیشه‌ای رنگ در برابر دیدگان ما قرار می دهد. این تنها تعدادی از ویژگی های این کتاب است. به نظر من این ترجمه از معراج نامه می تواند مکمل ارزشمندی در دایره مطالعات نگارگری ایران باشد.
از نظر مباحث عرفانی و مذهبی اثر ارزشمندی از سوی دیگر این کتاب یکی از نسخه‌های خطی مصور قرن هشتم است و از این نظر هم حائز اهمیت است.

نسخه خطی این اثر، پیش از این نیز در ایران منتشر شده بود؟

خیر، این کتاب برای اولین بار است که صفحه‌آرایی شده و در ایران به چاپ می رسد. توضیحات هر کدام از تصاویر آن نیز با استفاده از آیات قرآن و روایات تکمیل شده است.

انتخاب این نسخه خطی توسط نسخه‌شناسان تایید شده است؟

بله، معراج نامه موجود به طور قطع برجسته‌ترین شاهکار ایجاد شده در کارگاه هنری هرات، پایتخت خراسان است. این کار احتمالاً توسط چندین هنرمند انجام شده و به وسیله پادشاهت‌های حاشیه‌ای به زبان عربی و ترکی کامل شده است. در حاشیه‌های بالایی شصت و

یک نقاشی، نوشته‌هایی به زبان فارسی قرار دارد که این نسخه خطی را مرین کرده است. عفا، رنگ‌آمیزی و کیفیت طریف ساخت این اثر به‌طور وضوح بیانگر عناصر هنری مهمی است که به کتاب دوستی شاه‌رخ برمی گردد. چراکه شاه‌رخ فرزند تیمور، به مدت نیم قرن بر منطقه هرات حکمرانی کرده و کارگاه هنری شاه‌رخ محفل خطاطان، تذهیب کاران و صحافان بوده. از سوی دیگر شاه‌رخ گسترش ارتباطات تجاری و جهانی با کشورهای شرق آسیا تلاش‌هایی انجام می داده و با چین، هند و مرکز آسیا روابط داد و ستدهای هنری داشته است. با تطبیق عناصر اساسی و مختلف سبک تیموری در تذهیب کاری مکتب هرات می توان گفت که این عناصر شامل بقایای سنتی هنر ایرانی، خصوصیت هنری و مشخصه کار استادان نگارگر مسلمان بوده و همچنین نشان دهنده نفوذ سبک چینی در آثار آنهاست.

ماری زرسگای برداشت خود را از این نسخه نوشته یا صرفاً خطوط ترکی و عربی کنار تصاویر را به زبان فرانسه برگردانده است؟

ایشان با توجه به متون ترکی و عربی حواشی تصاویر و همچنین منابع مرتبط از جمله قرآن و احادیث نبوی مطالبی را به متن ترجمه افزوده است.

مترجمی که کتاب را به انگلیسی برگردانده نیز شرق‌شناسی است؟

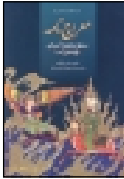
بله. او هم یکی از شرق‌شناسان و علاقه‌مندان هنر شرقی است که در نسخه‌شناسی نیز دستنی دارد.

از انتشار این کتاب در فرانسه چند سال می‌گذرد؟

کتاب ۲۹ سال پیش یعنی در سال ۱۹۷۷ در پاریس به چاپ رسیده است.

نسخه اصلی این کتاب چگونه به فرانسه رسیده است؟

این شاهکار در چهاردهم ژانویه ۱۰۸۴ در قسطنطنیه توسط آنتون کالات مترجم مشهور داستان‌های هزارویک شب خریداری شد. این شب‌شناس فرانسوی با زبان، رسوم و ادبیات مردم شرق میانه آشنا بود. این آشنایی باعث شده بود که او مجموعه‌ای از نسخ خطی بالارش فارسی، ترکی و عربی را جمع آوری کند. معراج نامه هم یکی از این آثار بود. به هر حال این سفیر فرانسه معراج نامه را به فرانسه برد و برای نگهداری به کتابخانه cohen سپرد. آن زمان وزیر لویی چهاردهم که فردی کتاب‌دوست و کنجکاو بود از فرانسویس تپس خواست متن این کتاب را بازنویسی کند اما او در این مورد به عنوان یک شرق‌شناس، مجبور بود به عدم توانایی خود در

کتاب معراج نامه مترجم میمن شایسته‌فر

رزمه‌ای متنی که زبان آن اصلاً نمی شناخت. اعتراف کند. به هر حال او سعی کرد رونوشت ترکی کتاب را ترجمه کرده و توضیحاتی درباره نقاشی‌های آن ارائه دهد. تا اینکه اواسط قرن هجدهم این نسخه خطی به کتابخانه سلطنتی سررده شد و تقریباً یک قرن و نیم بعد، یک فرهنگ‌شناس مشهور به نام آلل رومسات موفق شد بعضی از بخش‌های این متن را ترجمه کند.

در حال حاضر نیز این اثر در بخش ترکی موزه با شماره ۱۹۰ نگهداری می شود و داستان معراج پیامبر(ص) نیز ۸۰ صفحه اول این کتاب را دربردارد و به دنبال متن این روایت داستان گونه، اثر دیگری به خط ابوعفراء آمده که «مخاطرات مقدسین» نام دارد. تا به حال یک ایرانی، معراج نامه پیامبر را اینگونه

به تصویر کشیده است؟
بله، در منامی چون اسرار معراج پیامبر اسلام اثر علی قزنی گلپاگانی، کشف الاسرار رشدالهدین میدنی، معراج اثر دیدگاه قرآن و روایت نوشته ادیب بهروز… به کلمه معراج و شب معراج پیامبر اشاراتی کتاب ما معراج را به صورت مصور بازگو نگرده‌اند.

خاتم شایسته‌فر، از کتاب‌هایی که در دست ترجمه یا تالیف دارید بگویید؟

کتاب‌های در دست ترجمه ما عبارتند از «منسوجات اسلامی» اثر نوشته پارتیشیا پیکر، «سفالگری اسلامی» اثر جیمز آن، «اسطوره‌های ایرانی» نوشته جان هنزل و «معماری اسلامی» اثر جورج میشل. همچنین دو کتاب در دست تالیف دارم که «کتابخانه‌های مساجد جامع» و «نگارگری اسلامی» نام دارند.

« چشم جهانی» در لایه لای یک کتاب

در جهان مدرن امروز، آنچه بیش از دیگر عناصر تصویری توانسته بر ذائقه بصری افراد جوامع مختلف تأثیر گذاشته و آن را سطحی و ژورنالیستی کند، تلویزیون است. تأثیر این نمونه تصویری به گونه‌ای است که مخاطب در رویارویی با آن، به دلیل داشتن تصاویر متحرک، مکث فکری نکوده و در واقع به صورتی بسیار ضعیف، روی امواج تصویری شناور می شود یا به تعبیری کامل تر، تلویزیون مخاطب را به سرعت با خود به سوی که هدف آن برنامه است حرکت می دهد و این مهم سبب شده که رسانه تلویزیون در میان دیگر رسانه‌ها از حساسیت بیشتری برخوردار باشد و برنامه‌سازان این رسانه با بهره گیری از منابع پژوهشی، در خلق برنامه‌های تلویزیونی، سلاقی بصری افراد جامعه را ارتقا دهند. به همین منظور پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی حوزه هنری، اقدام به انتشار کتاب «چشم جهانی» با فضای

برای ایجاد شناخت هر چه بیشتر این رسانه کرده است.

کتاب چشم جهانی نوشته دکتر پارمحمد بای به بررسی موقعیت تلویزیون در جهان معاصر اختصاص دارد و شامل هفت فصل است که مباحثی مانند «دو آمدی بر ماهیت تلویزیون»، «روان‌شناسی تلویزیون»، «ایدئولوژی فرهنگ، دین و تلویزیون»، «تلویزیون سیاسی»، «اخیار تلویزیونی» و «چشم انداز آینده تلویزیون» را مورد بحث قرار داده است. در بخشی از مقدمه این کتاب، ضمن اشاره به استیلا تلویزیون و حکم فرمایی تصویر بر سراسر کره زمین، آمده است: «فکر و حکم فرمایی تصویر تلویزیون، تابع قوانینی است که هنوز به صورت کامل ثبت نشده چراکه بازسازی و کارهای عاطفی، هدفی است که این رسانه با آن درگیر است و هیچ کس کنترل آن را کاملاً در دست ندارد. به ندرت مخلوق تا به این حد از خالق خود بی نیاز بوده است و تلویزیون، وسیله ای جنجال‌برانگیز، مخاطره‌آمیز و در نتیجه بیشتر حتی، مبهم و همه گیر است که مفاهیمی را که معنای نامشخصی دارد، از این سو به آن سو انتقال می دهد».

در بخش «روان‌شناسی تلویزیون» علاوه بر شکل مادی تلویزیون به ماهیت ذاتی حضور و تأثیر آن بر روح پاک انسانی اشاره شده و نویسنده به بخشی از نظریات موجود در مورد این رسانه اشاره کرده و در مثالی روشن گفته: «به عقیده ماریون (miron) تلویزیون نمونه برجسته‌ای از بت پرستی است که خودکامگی بی روح پدیدار تماشاگران را کور می سازد و تنها راه مقابله با این نوع بت پرستی آن است که مخاطب با نیایش در پیشگاه ذات احدیت حاضر شود». این کتاب با شمارگان ۲۲۰۰ نسخه و قیمت ۳۳۰۰ تومان انتشار یافته است.

«**تاریخ نقاشی ایران از آغاز تا عصر حاضر**» عنوان کتابی است به قلم دکتر مرتضی گو‌دِری (دیباچ) پژوهشگر جزئی که از سوی انتشارات «سنت» (اسازمان مطالعه و تدوین کتاب‌های علوم انسانی دانشگاه‌ها) با شمارهگان ۳۰۰۰ نسخه و قیمت ۹۰۰ تومان به چاپ رسیده است. با دکتر مرتضی گو‌دِری (دیباچ) تماشاً گفت‌وگو کنیم و دربارهٔ این کتاب چند سوال از او پرسیدیم. حاصل این پرسش و پاسخ کوتاه را پیش رو دارید.

سیر تحول نقاشی در ایران

گفت و گوئی کوتاه با مرتضی گو‌دِری (دیباچ)

- الهام نادری فرید

لطفاً در خصوص کلیات مربوط به کتاب خود توضیح دهید.
بررسی نقاشی ایران از آغاز تا عصر حاضر، تصویری پر فراز و نشیب از مسیر هنر نقاشی را پیش روی مخاطفان قرار می‌دهد. در بخش‌هایی از این کتاب به تحولات نقاشی ایران با اصول غربی پرداخته شده و مواردی که به دوره معاصر (مورد ۶۰ سال اخیر) بازمی‌گردد، متفاوت از سرپرشت نقاشی غربی و فرهنگ‌گرایی در ایران است.

در دو سوم این کتاب که به دوره معاصر می‌رسد از انقلاب مربوط می‌شود، تقریباً به تمام جنبه‌های نقاشی معاصر ایران پرداخته شده و نظرات هنرمندان عرصه‌های مختلف در خصوص نقاشی معاصر ایران و برخی از تحولات فرهنگی- هنری دوره جدید، براساس مستندات متکوب آنها ارائه شده است.

دلیل آنکه پیش از دو سوم این کتاب به نقاشی معاصر و نقاشی پس از انقلاب اختصاص داده شده چیست؟

موردی همچون هنر پس از انقلاب، نقاشی انقلاب جنگ و گرایی‌های متعدد دیگری که پس از انقلاب شکل گرفته‌از شاخه‌هایی است که در نقاشی ایران پدید بیشتر به آن پرداخته شود زیرا دوران خلافت‌و شکوفایی هنرمندان این دوران، با انقلاب اسلامی آغاز شده و باورهای زیبایی‌شناسی و هنری آنها نیز با تفکر روحانی انقلاب تناسب یافته و به همین دلیل آثار هنرمندان این دوره، آینده‌ای است که سیمای زنده خود را به سبب حضور هنرمندان در سال‌های پر شتاب جنگ و

دوره جدید شناختاری
شعبه ۷ مرداد ۱۳۸۵

حاضر، سعی کرده‌ام قالب و شکل تاریخ‌نگاری کتاب را با نقد و تحلیل‌های شخصی دستخوش تغییر نکنم. تلاش من این بوده که مطالب به‌صورتی شفاف تاریخ نقاشی ایران را ترسیم کند و گزارش تحلیلی را در این باره پیش روی مخاطب قرار دهم. تا وی پس از مطالعه کتاب، دچار نااطنقی در ناپید یا نقص مطالب نشده و به تحلیل‌ی واقع‌گرایانه برسد.

آیا این کتاب، تناقض‌های تئوریک و تاریخی در نیم قرن اخیر را برای مخاطب مرتفع ساخته است؟

در این کتاب سعی بر آن بوده که با شناساندن آثار گروه‌های هنری و هنرمندان معاصر از دوره پهلوی-به‌ویژه دوران پس از انقلاب- تا همین سال‌های اخیر، به‌صورت گزارشی، تحولات نقاشی این دوران بیان شده و در حد گنجایشی کتاب، به برخی از تناقض‌های تاریخی و تئوریک این سال‌ها اشاره شود.

فکر می‌کنید کتاب حاضر قابلیت تدریس در دانشگاه‌ها را هم داشته باشد؟

به گدنتم انظر، باشد. این کتاب با نظریت دو واحد درسی، اطلاعات مفیدی را در مورد نقاشی ایران از آغاز تا سال ۸۳ پیش روی مخاطب قرار می‌دهد. چشم‌انداز گوناگونی این اثر به دوره‌های فاجار، جهانباشی، زندیه، صفویه، افشاریه و غره‌باشنده، نیز توجه به نیاز دانشجوی به اطلاعات بیشتر در مورد سده اخیر نقاشی ایران، دوبرداشتن گزارشی از دوسالانه‌ها، نمایشگاه‌های گروهی و شخصی و تحلیل‌های استادان در مورد نقاشی‌های این دوران این امکان را برای دانشجو فراهم می‌کند که از این کتاب به‌عنوان یک اثر مرجع استفاده کند.

وو کتاب از انتشارات آکتا

طراحی از منظره، چشم‌اندازها، مناظر، دریایی و بناها(آموزش هنرطراحی)

نویسنده: **جیوتی چپواری، بهار ۱۳۸۵**، ۳۰۰۰نسخه، ۶۹صفحه **صور، ۱۵۰۰تومان**
در این کتاب، مفهوم طراحی منظره به‌طور کامل شرح داده شده است.اه این اولین جملهای است که جیوتی چپواری در مقدمه کتابش نوشته است. او پس از این جمله، توضیح داده است:«در اینجا، واژه منظره به‌معناک‌ها و مفاهیم بسیاری دلالّت دارد و تنها محدود به چشم‌اندازهای طبیعی نمی‌شود. بدین ترتیب این واژه شامل همگی طرح‌ها، نقوش طبیعی مانند گیاهان، درختان، دریا و کوه‌ها و همچنین کل محیط‌ها، چه شهری و چه روستایی است که مسکن انسان‌ها و حیوانات است و با گذشت زمان، انسان توانسته با کاشت و زرع و نیز ساختمان‌سازی، چهره آن را هر روز متفاوت از قبود کند.

برای اینکه بتوانید به خوبی نقاشی کنید باید ابتدا طرح خوبی بسازید. هر هنرمندی باید حداقل اصول و مبانی طراحی پرسپکتیو و ترکیب را به خوبی بداند و در آن تبحر داشته باشد. برای این کار هنرمند باید روستایی طراحی را به خوبی آموخته در آن تجربه کسب کند و در عین حال به محیط واقعی اطراف خود نگاه‌ی ژرف بیندازد تا بتواند آنچه را در می‌یابد به زبان تصویر برگرداند.

کتاب با فصل ایزراه‌ا و شیوه‌ها آغاز می‌شود و در ابتدا به معرفی ماده‌های گوناگون، قلم، جوهر، ابرقک، گوشه و… می‌پردازد. سپس در اولین بخش از طراحی، پرسپکتیو را توضیح می‌دهد و در ادامه آن پرسپکتیو فضایی را با ارائه مثال‌هایی عنوان می‌کند.

فصل بعدی کتاب به ذکر دادن شکل منظره اختصاص یافته. در این فصل در کنار هر تصویر، درست یا غلطی آن ذکر شده انتخاب ترکیب طرح، شیوه‌های طراحی، طراحی خطی، نقاشی مایه‌ای و… عنوان فصل‌های بعدی کتاب هستند. از جمله نقاط قوت این کتاب می‌توان به تصاویر مرحله‌ای آن که پررسه طراحی را از ابتدا تا انتهای یک اثر تشکیل می‌دهند اشاره کرد. همچنین چاپ خوب آن از دیگر امتیازات آن به شمار می‌رود. در فصل‌های پایانی کتاب، مباحث تخصصی‌تر مطرح شده و بحث عنوانی نوز، آب، درختان و گیاهان، بناها و ساختارها، شیوه طراحی آنها توضیح داده شده است.

حتی جزئیاتی در طراحی ایرهاو آسمان مطرح شده که بسیار قابل توجه است مثلاً شیوه طراحی ابر سیروس و تفاوت آن با طراحی ایرهای کومولوس، نیروس و استراتوس با ذکر مثال بیان شده است.

اصول طراحی از حیوانات

نوشته اول مهمنه ۸۵صفحه صور، بهار ۱۵۰۰تومان
آنچه نظر طران را در اولین صفحات این کتاب به خود جلب می‌کند، فهرست نامتعارف مطالب است. مثلاً جلوی فصل اول نوشته شده‌است: فصل اول: شناهم می‌توانید این کار را انجام دهید! بیاموزید که چگونه می‌توانید طراحی خوبی از حیوانات خلق کنید. واقع اصول و رموز طبیعی کشیدن رایملوزیاد بسیار کم‌شاکردن من پیش از دیگری آن شیوه‌ها چگونه طراحی می‌کردند و پس از آن چه طراحی‌های قابل ارائه دادند. با نگاهی به آنها در می‌یابید که شناهم خود باید توانست طبیعی طراحی کنید.

فکرش را یکبند این همه مطلب در فهرست‌اجلوی هر یک از ۱۰ فصل که جلوی مطالب این کتاب هستند، چنین توضیحاتی آمده است. فصل‌های این کتاب بحث عنوانی استفاده از ابزار صحیح، اشکال، سایزودن اجزاء صورت، مو و خز، بافت‌ها، نقوش، ساخت و تنظیم تدوین شده‌اند. قطع کتاب چون اغلب کتاب‌های طراحی و نقاشی، ۸۴ع و چاپ خوبی دارد. علم‌رعیتم همان‌توجه به سبک‌های که در امر ترجمه کتاب‌های طراحی داشته‌اند، ترجمه روانی از این کتاب ارائه دادند. شیوه آموزشی این کتاب بر اساس نمودارهای شرطی‌سنجی است و در واقع همان روش سنتی بخش‌بندی هرصوبه به قسمت‌های کوچک‌تر و پس از آن ترسیم نقش کلی اثر است. بخش‌های بعدی به تئوری‌فازی در طراحی اختصاص دارند. اگرچه در پارهای موارد، آسانی و ابتدایی بودن این شکل‌ها مخاطب را می‌آزاد کرد که گاه مطلب در حد صفحات طراحی کتاب‌های دوره راهنمایی و سال‌های اول متوسطه مطرح شده‌اند. لازم به ذکر است که خانم لایلا رعیت ترجمه این دو کتاب را برعهده داشته است.

آثار هنرمندان انقلاب
آیینته‌ای است که سیمای زمانه خود را به سبب حضور هنرمندان در سال‌های پرشتاب جنگ و انقلاب منعکس می‌کند

انقلاب منعکس می‌کند. نقد و تحلیل در مورد ویژگی‌های آثار و نمایشگاه‌هایی که در این کتاب به آن اشاره شده، چه جایگاهی دارد؟ در کتاب بررسی نقاشی ایران از آغاز تا عصر

موسیقی مدرن

نوشته مورسین لورو، ترجمه و تفسیر مصطفی کمال پورتراب، نشر چشمه، چاپ سوم ۱۳۸۵، ۱۰۰۰نسخه،

۹۸صفحه، ۷۰۰تومان
هدف از تألیف این کتاب روشن کردن ذهن و به‌وجود آوردن امکان دآوری و لذت بردن دوستداران موسیقی و همچنین آشنایی آنان با جنبش‌هایی است که در این زمینه در اواسط قرن بیستم پدید آمده است: کاری که تاکنون تنها حق منتقدان به‌شمار می‌رفته است.

ترجمه در مقدمه خود بر این کتاب می‌نویسد: «برای ما این موضوع مهم نیست که درباره این یا آن مذکّب یا آفرینش هنری ایران عقیدهٔ ندانیم چراکه در آن صورت تنها در راه برآوردن نیاز خودخواهانه خود خواهیم بود که همان بافتن هم‌سلفی‌های خود باشد. پس بیشتر سخنان دربارهٔ این موسیقی خواهد بود، انهم به شکلی که همه کس بدون کمترین گزینشی بتواند نظر این استدلال‌ها را بیابد.»
نوشته همه این حرف‌ها را گفته تا توسط سستی خود را در تألیف «موسیقی مدرن» تعریف کند: «تا حد امکان همه چیز را با زدن تاریخ، واژه‌ها، توصیف‌های فنی، افزودن تعداد مثال‌ها و افزودن تعداد آفرندگان شناخته شده، ساده‌تر کرده‌ام تا خواننده بتواند از روی آنها به آسودگی بگذرد.»

«موسیقی مدرن از پنج فصل دارد: فصل اول به تکنیک و صداقت این سبک می‌پردازد. فصل دوم در مورد زبان‌ها و حرکات این موسیقی تحت عنوان «فلمرو ملودی» صحبت کرده است. فصل سوم با تعریف اصطلاحات متریک و ریتمیک به بررسی فلمرو ریتم پرداخته است. در فصل چهارم به فلمرو هارمونی و حقائق آکوستیک و معموی اشاره شده است. در فصل پنجم موضوع ترکیب و تمایلات مختلف موسیقی مدرن مورد بحث قرار گرفته است. یک فصل ششمی به‌عنوان فصل پایانی با نام «تمایلات و گرایش‌های موسیقی معاصر فرانسه» در این کتاب گنجانده شده است. این کتاب برای اولین بار در سال ۱۹۲۷ نوشته شده یعنی حدود ۶۰سال پیش و دو ایران هم سال ۱۳۷۰ برای اولین بار ترجمه شده و به چاپ رسیده است. به همین دلیل، مطالب کتاب چندان از امتیاز به روز بودن برخوردار نیستند. اگرچه کمبود اطلاعات در حوزه این سبک از موسیقی در ایران به حدی بود که این کتاب به چاپ سوم رسیده و این موضوع، از فقر مباحث نظری موسیقی مدرن خبر می‌دهد، به هر حال ترجمه و تفسیر خوب استاد پورتراب که بی‌شک سهم بسیاری در شناساندن تئوری موسیقی به جامعه علاقه‌مند به موسیقی ایران دارد، از جمله نکات قوت این کتاب محسوب می‌شود.

عشود بیرونی

کتاب حافظ برتر کدام است؟ تألیف دکتر رشید عیوضی گامی دیگر در فرجه حافظ پژوهی است که توسط انتشارات آواگزیر در ۹۲صدا باجلد گالیکور، شمارگان ۲۰۰۰ نسخه و قیمت پنج هزار و ۲۰۰ تومان روانه بازار شده‌است.

در این اثر که دکتر عیوضی آن را دروش بسیار منظم و

حسب (صص ۹۹-۹۸)

مطالعه این عبارات برای نگارنده از آن جهت عجیب است که در تونق نسبتاً بذقی که از این کتاب داشتم مولف آن از فردی گویزان و سلیقه محوری و عادت مداری باقیم و تکیه و تائیدوار بر شیخ فقهی تریسپار جدی و عجمی از تعارف تقی کریم آما در بحث از این بیت استلال مولف به گونه‌ای است که نظر اقم آنا حدودی از ظنطیت دور می‌کند.حافظتو که ملاحظه

به راستی حافظ برتر کدام است؟

چند نکته درباره حافظ برتر کدام است؟ تألیف دکتر رشید عیوضی

ذوق فراهم آورده ما با پشت‌صحنه تصحیح یکی از مهم‌ترین متون ادب فارسی یعنی دیوان حافظ روزبه‌روز می‌شود.به این معنی که مصحح محترم در مواردی که نسخه‌ها با هم اختلاف دارند دلایل ترجیح و عدم ترجیح نسخه‌ای را بر نسخه‌ای دیگر ذکر کرده است و این کار تنها با توجه به نسخ مورد استفاده خود مولف صورت گرفته بلکه به چهار دیوان معتبر حافظ یعنی چاپ نیساری، سایه عیوضی و جابریه-خرمشاهی پرداخته شده است تا معلوم شود که هر یک از این مصححان تا چه میزان به روش‌های گوناگونی که در تصحیح یک متن نهاد می‌شود پایبند و وفادار بوده‌اند. چه مقدار به قدمت و باکثرت نسخه‌ها پیوسته‌اند، چه مقدار به مفهوم نظر فاشند، چه مقدار اسیر عادت بوده‌اند، چه مقدار به تصحیح فاسی دست زده‌اند و چه مقدار به شواهدی خارج از دیوان حافظ استناد کرده‌اند. نگارنده با گذشت و گذاری که در این کتاب کرده‌ام نتیجه رسیدم که در غالب موارد جناب عیوضی سعی کرده است دلایل خود را معطوف به تأیید نسخهٔ کهن تر کند و این کار بسیار بیخوش است اما این وجه هم دارد که این شیوه حسنه پیروی شده و اتفاقاً مولف نقرض هم - به عقیدهٔ من در همین جابریه-خرمشاهی که قرأت استهمعربی‌اش از این کتاب نویسم چندین سال قبل بررسی کردم اما ترجیح می‌دهم همان‌جا به معرفی صرف، پایا بمانم و کشتار ترکا در خصوص یک بیت چنین مصحح کند تا مطلب علمی از قلمه حالی نباشد.پیش از آغاز بحث آماده این محقق مطلق حسنه تألیف می‌گویم که کاری به این مایه از محمت و مشقت را به سرانجام رسانده‌اند، و اما اینجا نقل بخشی از کتاب را باوجودی دلم و با پرده بند حافظ خوش لقمه کجاست تا به قول غزل سائلی بگویم

۸۸۳-۸۸۲-۸۸۱-۸۸۰-۸۷۹-۸۷۸-۸۷۷-۸۷۶-۸۷۵-۸۷۴

ساخت و می هر سه ضبط شش نسخه را زوده‌اند. اصحیظ شش نسخه هیچ گونه اشکالی ندارد و می حافظ طرز و اوزن را گاهی به صورت عطفی

می آورد.مانند:

بیل از قشقی کل فرخست سخن و نه نود
لیقمه قول فرخ غیب در مغزای
و گاهی به صورت جداگانه‌اند، مانند:
چرا در می زدن لب مغرب ملامت‌ش
که در میان قول قول آشنا آورد

درست بود، درست سه نسخه ۸۸۳-۸۸۲-۸۸۱-۸۸۰ که دو نسخه از بیعی نسخه‌های قول سوم و شش هم‌وزن به شمار می‌آید. آن را به صورت اضافی ضبط کرده‌اند. با توجه به تألیف سائلی با این قول غزل او کتک کتک با صورت عطفی آن بیشتر آشنگی دارند چنین به نظر می‌رسد که ضبط اصلی طرز قول بوده است. با این صیغه، قول هم با و از قول ایهام تألیف دارد و هم قول آن محسوب می‌شود و نیز از لحاظ

اشباه با سائلی (محیطی جاز
۸۸۳-۸۸۲-۸۸۱-۸۸۰-۸۷۹-۸۷۸-۸۷۷-۸۷۶-۸۷۵-۸۷۴-۸۷۳-۸۷۲-۸۷۱-۸۷۰

ساخت و می در همین ضبط سه نسخه آورده‌اند. ۱۵۰ نسخه ضبط سه نسخه از هیچ دلیل موجب این نکته ضروری به نظر می‌رسد که انتخاب اصلی که از پیشینهٔ سه نسخه در مقابل هفت نسخه خود است، انتخابی است که مفهوم جزوت صورت گرفته است از ادب ادیب اولو اکثره، به نظر نویسنده

فرمودید جناب آقای عیوضی در مصرع دوم بیت فوق‌الذکر بر خلاف ضبط نسخه که از سوی چاپ مصحح دیوان حافظ نیز مورد تأیید قرار گرفته قول غزل را بر قول و غزل ترجیح داده است. البته تا گفته شد که انتخاب جناب عیوضی نیز ضبط سه نسخه کهن مطافت دارد.

در ادامه همان مصرع باره فرقم آنکه در هفت نسخه سائلی و اصحیظ شده و این هفت نسخه از جهت تاریخ کلیت بر نسخه از سه نسخه‌ای که در آن قرار آمده‌اند دارد. مولف مصحح، این بار همصدا با چاپ مصحح، عنوان حافظ یعنی سایه نیساری، جابریه و خرمشاهی - ضبط نسخه‌هایی را که از زمان حافظ دورتر و نیز از جهت تعداد کمتر، تا ترجیح می‌دهد. این همان دلایلی که فرمودند و ما نقل کردیم و شما خواندید.

اما نظریهٔ کثیری، آن است که تمامی استلال‌های آقای عیوضی برای ترجیح قول غزل و سائلی قول و غزل و سائلی پایه است. پیش از آنکه بر این ادعا

در این اثر ما با پشت‌صحنه تصحیح یکی از مهم‌ترین متون تصحیح محترم در مواردی که نسخه‌ها باهم اختلاف دار دندلایل ترجیح و عدم ترجیح نسخه‌ای را بر نسخه‌ای دیگر ذکر کرده است

ذوقی قائم کنم اجازه می‌خواهم که عرض کنم، قول و غزل هر یک اصطلاحی موسیقی است که شرح آن در کتب مختلف موسیقی اقم از رسالهٔ تالی، شرح ادوار مراغی، جامع الاحیان و رسالهٔ است، ما در اینجا همین قدر می‌گویم که در قول کلام عربی و در غزل کلام فارسی استفاده می‌شود. ترکیب این دو یعنی قول و غزل گاه به شکل ملغ و گاه گالگالفاک، اول هم از چهار کار یکدیگر است. موسیقی غرب و قول آوردن در میان غزل، غزل قول و غزل است. که ترکیب است. این معنی در عالم موسیقی آلفی آقای عیوضی می‌گوید حافظ گفته‌قول و غزل را بدین وار معطف می‌آورده و مثال می‌زند.

چه راه می‌ندان، مغرب مغفان شمس
که در میان قول قول آشنا آورد

به هیچ وجه نمی‌تواند ترجیح قول غزل را بر غزل، به متن کتاب شرح ادوار مراغی (صص ۳۳۷ ۳۳۸ به اهتمام

غنی پیش، مرکز نشر دانشگاهی) رجوع کنید تا مطلب کلاما برپایان روشن شود و نیز برای سنجش دقیق‌تر به تعریف قدم‌آز قول و غزل رجوع کنید. به شرح ادوار صفی‌الدین ارموی تألیف سیدعباس سیدعباس (صص ۸۳ و ۸۴) هم نگاه فرهنگ و هنر اسلامی)

مهمترین مصحح محترم می‌گوید قول غزل با سائلی از تناسب دارد اما این وقتی پذیرفتی است که ما در انتخاب سائلی‌زاده به جای سائلی‌زاده با ظنطیت تبرسیم

خواباتی بیرون از دو عالم

عرفان و آثری که به نوعی با آن در ارتباطند، بخش عظیمی از ادبیات ما به ویژه ادبیات کلاسیک و کهن را به خود اختصاص داده‌است. بیشتر آن آثار هم باقی‌مانده نظیر عرفانی است که در دنیا، مختلف‌اند زنگی می‌گردند. آثار عرفانی به دلیل بهره‌مندی از لطافت بیان و طرح ساجش که سرچشمه همه آنها دل است، به‌مناقب هر خوانندگای خوش می‌آید و این روز همواره مخاطبان و طرفداران بی‌شمار داشته‌اند. البته مگر وجود افرادی هم نیستیم که نسبت به عرفان و آثار و مباحث مربوط به آن علاقه‌ای ندارند و حتی به آن به دیده حقارت می‌نگرند؛ افرادی که بیشتر آنها، عقل گریبان محض هستند و دل و دریافت‌های آن، برایشان ارزشی ندارد چرا که نمی‌توانند، «مراغی‌ای است بیرون از دو عالم، و برای دیدن دریافت‌های آن باید چشمی دیگر و نگاهی فارغ از زنجیر عقل داشت.»

آنچه گفتیم درآمدی بود برای صحبت از کتاب «شیمی از گلزار معرفت» نوشته محمود شاهرخی که به تازگی از سوی انتشارات سورمه مهر منتشر شده است.

با اینکه شاهرخی را بیشتر به عنوان شاعر می‌شناسیم اما روی پژوهش‌ها و تالیفاتی نیز پژوهز در زمینه عرفان دارد که اگر حاضر از جمله «مقدمه - «شیمی از گلزار معرفت» در «حقیقت - به گفته مولف در مقدمه -» پی و حتی شاید نود گمت به عنوان تفسیر و تبیین ترجمه شاهرخی از «مشارق الانوار» این مباحث تیروانی نگاشته شده است. وی در مقدمه کتاب که به نثری زیبا، روان و نیز گراکن فروغ پیشین نوشته شده، می‌نویسد: «لطیف این مجموعه «مخاطب و آمیزه‌ای است از شعر و نثر که از سخنان ارباب معرفت انتخاب شده و برای اهل ذوق و دستار عرفان، مفید خواهد بود.»

چنان که از این عبارات نیز بر می‌آید، شاهرخی در کتاب اخیر خود به مباحثی چون عقل، علم، دل، حشر انسان از درک ذات حق تعالی، نبایش، بی‌نیازی و هر آنچه در گستره عرفان می‌گنجد، پرداخته و جایگانه این مباحث را در متن نظم و نثر کهن که به نوعی رنگ و بوی عرفان دارند مثل منوی مولانا، آثار عین القضاة، لغعات عرفانی، کشف المحجوب و غیره جمع‌آوری و... به همراه نمونه‌هایی از این آثار برزسی کرده است.

«شیمی از گلزار معرفت» بیست و یک فصل دارد که حجم هر کدام آنها از چند صفحه (۵ تا ۱۷) بیشتر نیست و با اینی زیبا از شاعران مختلف آغاز می‌شود.

این کتاب (که ۱۷۷ صفحه نثر، می‌باشد) تا قیمت ۱۵۰۰ تومان تهیه کنید.

جنب حضور دیگری

هنوز هم هستند نویسنده‌هایی که در خیابان‌های مدرن امروزی قدم می‌زنند اما فقهای خاطرات آکنده از عطر خوش و صمیمی گذشته است و به چاپ چندم رسیده کتاب «لباس‌های نشان» می‌دهد که علاقه‌مندان بسیار دارند.

محمود گلایبدری بی از جمله داستان‌نویسانی است که گذر زمان در کسب نوشته‌های او ردی به جا نگذاشته و هنوز هم همان قدر ساده و نویسنده که سی سال پیش.

از نویسنده و هلوپه‌ی هووا عنوان تازه‌ترین کتاب گلایبدری است که شامل دو داستان بلند است.

از نویسنده روایت برنشی از زندگی کن زن است: زنی که همسر یک نویسنده به نام «مازاداریا است و گلایبدری نامی برای او برگزیده بلکه همه جا از او با عنوان «زن» یاد می‌کند.

هلوپه‌ی هووا، دو داستان است و موضوعی که هیچ وقت در ایران کهنه نمی‌شود: گلایبدری در این داستان همصدا چند همسری مردان و همچنین که حضور دیگری (هووا) بر زن خانه می‌سازد، پرداخته است.

وی در این کتاب، «آفاقان» مردود نه داستان (این طرز تعریف می‌کند، دست همه پولادریایی که تازه پولدار شده بودند، کم از ارزش عیب و ایراد می‌گرفت، می‌خواست طلاق بدد، زن دهانی به مردش نمی‌خورد از طرز می‌دانست که برنش از همه چی خیرادر، دلش می‌خواست زنی داشته باشد که فکر کند آفاقان از بیچی پولدار بود.»

چنان که از عبارات بالا نیز بر می‌آید، گلایبدری در نوشتن این داستان ششوی بیان محاوره‌ای را انتخاب کرده است اگرچه گاهی زبان، بین محاوره و رسمی‌نگ می‌زند.

از نکات قابل توجه این کتاب - همانند دیگر آثار گلایبدری - استفاده از واژه‌هایی است که ما را به گذشته‌هایی نه چندان دور می‌براند و آغای مثل شوقور، پاشویه، حوض کاشی، قناب کلاب، بجنلدی و...

این کتاب را که ۲۵۷ صفحه دارد، انتشارات رادانیش با قیمت ۲۰۰۰ تومان منتشر کرده است.

کتابخانه گلایبدری، ۱۷ تیرماه ۱۳۸۵

گروه مجسم شاهرخی، ۱۳ تیرماه ۱۳۸۵

گروه مجسم شاهرخی، ۱۳ تیرماه ۱۳۸۵

گروه مجسم شاهرخی، ۱۳ تیرماه ۱۳۸۵

عرب کهن در آستانه بعثت

صالح احمدعلی، **ترجمه**، **هادی انصاری**، **چاپ و نشر بین الملل**، ۲۵۵صفحه، **با فهرست اعلام**، **۳۹۰۰ تومان**
کتاب حاضر تلاش عالمانه و محققانه است تا بخش‌های تاریک، مبهم و گنگ تاریخ مذهبی و دینی دوران جاهلیت جزیره‌العرب و سرزمین‌های پیرامون و مرزبپ با آن آشکار شود.برای این منظور، مؤلف به رشته‌یابی بسیاری از حقایق تاریخی پرداخته تا خواننده را به خاستگاه بسیاری از اعتقادات و اندیشه‌های عرب جاهلی رهنمون سازد.

این کتاب در ۲۵ بخش به بررسی خاستگاه قوم عرب و تبارشناسی آن و مسنده‌بندی زلف‌های عرب دولت‌های حاکم در سرزمین‌های عرب پیش از ظهور اسلام(عرب باستانی) و مدن و مشقات عرب جاهلی، وضعیت مکه در دوره جاهلی تا هنگام ظهور اسلام و... می‌پردازد.

مهمان نامه بخارا

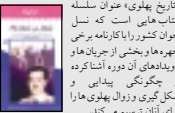
(تاریخ پادشاهی محمدشیمانی)

فضل‌الله بن روزبهان خجندی، **به اهتمام شوهرچر سئوده**، **شرکت سهامی علمی و فرهنگی**، **چاپ نخست**، **شمارگان ۵۰۰۰ نسخه**، **۴۰۰ صفحه**، **با فهرست اعلام**، **۳۵۰۰ تومان**

فضل‌الله بن روزبهان خجندی (۹۱۵-۹۸۰ق) نویسنده مهمان‌نامه بخارا را به دستور محمدخان شیمانی ازبک در شهر بخارا آغاز و در جمادی‌الاول سال ۹۱۵در هرات به پایان رساند.از پنجاه و چهار مجت کاتب، سی و هشت مجت آن تاریخی، سیزده مجت در رقه و کلام، دو مجت در شرح احوالات مؤلف و یک مجت شامل خطبه و مقدمه است. با اینکه از آنچه گفته شد درمی‌یابیم که کتاب، روگرندی تاریخی دارد اما خواننده، خود را با ۸۵۲ بیت شعر در تئیه و تعذیر، نصیحت و اندرز،وصف مناظر مختلف طبیعی، مدح و تمجید محمدخان شیمانی، توصیف و تشریح مساجد، قصرها و سایر آئینه و رویره‌ومی‌بیند.

از این کتاب دو نسخه موجود است؛ یکی در کتابخانه تئورخ‌مشایته در ترکمنه و دیگری در کتابخانه عمومی ازبکستان در تاشکند که مصحح از هر دو نسخه استفاده کرده است.

آشنایی با «تاریخ پهلوی»

«تاریخ پهلوی» عنوان سلسله کتاب‌هایی است که نسل جوان کشور را با کارنامه برخی چهره‌ها و بخشی از جریان‌ها و رویدادهای آن دوره آشنا کرده و چگونگی پیدایی و شکل‌گیری وزدان پهلوی‌ها را برای آنان ترسیم می‌کند.

خوش‌فراخ‌برمه‌علیه رژیم سلفی بی‌می‌برد و برخی از روش‌های رفیق انقلاب اسلامی را درمی‌یابد. ششکار در شکارگاه که به گوشه‌های آن زندگی و کارنامه نیورنختر و حسن پاک‌خوان از نخستین روسای سوارک می‌پردازد و همچنین آیش‌ها و گوش‌های شاه که به زندگی نعمت‌الله نسیری و ناصر مقدم، از آخرین رؤسای سوارک اختصاص دارد، دو مجلد از این مجموعه به شمار می‌رود که به همت محمد از این مجموعه حسن‌یگی تدوین شده است. تدوینگر در پایان هرکدام از این کتاب‌ها به توضیح اعلام و تکریمات و ماملیرکات و سبوری را در نظر گرفته است. انتشارات مدرسه این دو اثر را با شمارگان ۵۰۰۰ نسخه روانه بازار نشر کرده است.

ابید سلیمانی ناخر

یکی از مورخان و اندیشمندان بزرگ غربی نقل کرده «هر تاریخی تاریخ معاصر است». این سخن که به نسجی اغراقی آمیز بر تالیف‌گذاری پیش‌فرض‌های ذهنی و علوم روز در پرداختن به حوادث تاریخی دلالت دارد، بیانگر اهمیت تاریخ معاصر نیز هست. یکی از مهم‌ترین و پرده‌ناهن‌ترین

فرجامی تلخ

کزارشی از مراسم رونمایی کتاب «سازمان مجاهدین خلق: پیدایی تارفرجام»

موضوع پژوهش کتاب «سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی از فرجام» بررسی و تبیین مستند تاریخچه ایدئولوژی، مواضع و عملکرد سازمان نیمه مخفی و سیاسی- نظامی مجاهدین خلق است که طی بیش از دو دهه گذشته تا کنون در ایران عموماً با نام

«سازمان شائقین» شهرت یافته‌اند.

مراسم رونمایی «کتاب سازمان مجاهدین خلق از پیدایی تا فرجام»

دیر سلسله جشن‌های رونمایی کتاب سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران ضمن قرائت بیانیه هیات داوران جشن‌های رونمایی کتاب گفته: «در دوران پهلوی، سلسله احزاب، گروه‌ها و گرایش‌های سیاسی و فکری مختلفی در مبارزه بر ضد دیکتاتوری نقش داشته‌اند و در این میان نیز وهای مذهبی و مارکسیستی هر یک با در نظر گرفتن اهدافی خاص در پی مبارزه با وضع موجود برآمده‌اند که سرگذشت سازمان مجاهدین خلق مؤید این دیدگاه است.»

فریدالدین حداد عادل کتاب مذکور را از جمله کتاب‌هایی دانست که یکی از تاثیرگذارترین گروه‌های سیاسی و نظامی تاریخ معاصر را بررسی کرده است.

احمدامجد، یکی از مبارزان برجسته و از چهره‌های درخند رژیم پهلوی که در مبارزات خود از ناحیه با مجروح شده بود گفت: «این اثر جامع است اما باید افرادی نیز که در صحنه‌های درگیری با سازمان مجاهدین خلق بوده‌اند، درباره آن نظر بدهند.»

دیگر سخنران این مراسم حسین آبدیان پژوهشگر و محقق تاریخ بود. وی گفت: «مجاهدین خلق جزئی

التری است که به طور مستقل به بررسی و مطالعه همه جانبه سازمان مجاهدین خلق می‌پردازد. این کتاب که در سه جلد انتشار یافته و حجمی بالغ بر ۲۰۰۰ صفحه را شامل می‌شود، ۲۷ تیرماه از سوی سلسله جشن‌های رونمایی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران در فرهنگسرای دانشجویی با حضور جمعی از سخنان و پژوهشگران مطالعات سیاسی رونمایی شد.

موضوع پژوهش کتاب «سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی از فرجام» بررسی و تبیین مستند تاریخچه ایدئولوژی، مواضع و عملکرد سازمان نیمه مخفی و سیاسی- نظامی مجاهدین خلق است که طی بیش از دو دهه گذشته تا کنون در ایران عموماً با نام

مطهری یادآور شده: «بیان‌گذاران این سازمان صدقانه با مردم سخن نگفتند و دم از مبارزات علمی می‌زدند و خود را به عنوان جبهه ملی و آزادی بخش معرفی می‌کردند و این در حالی است که اکثر افراد این گروه مارکسیست بودند و مخالفان خود را امپریالیسم می‌دانستند.»

در این مراسم که محبت‌الاسلام خزایی، رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، هدایت‌الله بهبودی سردبیر نشریه این مرکز و جمعی از کتاب‌های مشاهیر برتر محققان کتاب سازمان مجاهدین خلق از پیدایی تا فرجام حضور داشتند، مسائلی به نمایندگی از تمام محققان این اثر به سخنرانی پرداخت.

وی محققان کتاب مذکور را مبارزانی گننام می‌دعا دانست که در معامله خود و خد کار بی‌پوهشی در شأن جامعه پژوهشی انجام داده‌اند.

مسائلی تلاش برای دوری از داوروی موفان و تحلیل داری از دیدگاه‌های گویاتگون را از خصائص بیکوی حقایق را گردآوری کند در رسیدن به هدف خود توفیق داشته است هر چند که از در تعارض باشد. این محقق کتاب سازمان مجاهدین خلق با اشاره به انسان‌های نیک‌الدلیلی مومن انگیزه‌های بالا و کسانی که ناخوسته و بر اثر اجرائجویی و تحت تاثیر محیط خانوادگی، و گروهی که به خاطر الحرافات و جاه‌طلبی جذب این سازمان شده‌اند گفتند: «مناظر که نمی‌توان مهربانل برحه افراد این سازمان زد، به همان استدلال هم نمی‌توان از هر ماملی چشم‌پوشی کرد. وی در ادامه تصریح کرد: «عنوان فرجام در کتاب صرفاً نامگذاری ادبی نیست بلکه بیان یک واقعیت است و بازمانده بودن گروهی اندک به معنای استقرار این سازمان نیست.»

مسائلی یادآور شد: «به دلیل همسانی و پیروی سازمان مجاهدین با رژیم بعثی عراق، اگر امروز گفته می‌شود صدام به فرجام خود رسید، لذا می‌توان از فرجامی بدشگون برای مجاهدین هم سخن گفت.» مسائلی یادآور شد: «بیوند این دو گروه (صدام و ملتقین) به قدری عمیق است که عاقبت این دو را نمی‌توان از هم جدا کرد.»

در پایان مراسم کتاب سازمان مجاهدین خلق از پیدایی تا فرجام با حضور جمع کثیری از محققان و پژوهشگران عرضه سیاست رونمایی شد.

فرجامی بدشگون برای مجاهدین هم سخن گفت: مسائلی یادآور شد: «بیوند این دو گروه (صدام و ملتقین) به قدری عمیق است که عاقبت این دو را نمی‌توان از هم جدا کرد.»

در پایان مراسم کتاب سازمان مجاهدین خلق از پیدایی تا فرجام با حضور جمع کثیری از محققان و پژوهشگران عرضه سیاست رونمایی شد.

تحقیق و پژوهش در مورد زندگی و کرامت امام هادی علیه‌السلام بسیار کم صورت گرفته و زینته بحث در آن فروان است (ایشان دهمین امام معصوم و نام او علی، فرزند محمدجوادی(ع) او نقیش هادی است امام هادی(ع) با چند تن از خلفای بنی عباسی به نام‌های مصعب، وقتل، متوکل، منصور، مستین و معز معاصر بوده‌اند. جای تأسف است که گاهی می‌بینیم ده‌ها بلکه صدها اثر نوشته دربارهٔ زندگی برخی زمامداران، شاعران و نویسندگان غیر مشهور وجود دارد ولی چنین دهمی دربارهٔ زندگی پیامبر و خاندانش صورت نیسته است. بدون شک چنان نیست که شیعه، امامانی از خاندان پیامبر را کبریا کوره ناله تقدیس کند بلکه بااستدات و ادله محسسی که در اختیار دارد، پیروی از ایشان را بر گرفته است.

یکی از آثار علمی مستند دربارهٔ سخنان و زندگی امام هادی(ع) کتاب «فرهنگ جامع سخنان امام هادی (ع)» است که به بازیگری به همت گروه حدیث پژوهشگاه باقرالعلوم(ع) اندوین و روانه بازار نشر شده است. در آستانه شهادت امام هادی در روز ششم هجری مصادف با چهارم ماه رجب، با جیت الاسلام سیدحسین سجادی بیاره، دبیر گروه حدیث پژوهشگاه مزبور انجام دادیم تا با این کتاب بیشتر آشناشویم

امیر حسین شرافت-

برای شروع از پیشینه فعالیت گروه حدیث و نوع پژوهش های آن بگوئید.
گروه حدیث پژوهشگاه، باقرالعلوم(ع) برای تقذیه فرهنگی جامعه اسلامی از طریق احادیث و روایات معصومین علیه‌السلام و پر کردن های خالی که در این زمینه در جامعه احساس می‌شد، سال ۱۳۷۹ شمسی تشکیل شده و در ابتدای کار گزاروی و تنظیم مجموعه سخنان امام حسین(ع) را دستور کار قرار داد که بهره آن انتشار موسوم به کلمات امام حسین در سال ۱۳۸۰ و بعد از آن ترجمه آن به عنوان فرهنگ جامع کلمات امام حسین(ع) بود که تا کنون ۱۵ بار تجدید چاپ شده است.

به دلیل این کتاب و ترتیب‌ها و تشویق های جامعه علمی و بزرگان حوزه گروه حدیث به تألیف موسوعه کلمات دیگر معصومین همت گذاشت که نشره آن چاپ کلمات امام حسن مجتبی، امام جواد، امام هادی و امام عسکری علیه‌السلام و سنن امیرالمومنین(ع) و نقل معصومین از منظر روایات در سه جلد بوده است.

ضمنا مجموعه کلمات حضرت(زهرا(س)،

امام سجاده(ع) یا پیرایطباط(ص) که حدود ۱۰ جلد است، به زودی به جامعه کتابخوان و علاقه مند عرضه خواهد شد. سنن پیامبر(ص) نیز هم اکنون مراحل چاپ را از سر می‌گذراند.

روش تألیف کتاب فرهنگ جامع سخنان امام هادی(ع) و محتوای آن چیست؟

در این کتاب نیز مثل عبقه کارهای گروه حدیث ابتدا کتاب‌های حدیثی و تاریخی مرتبط با امام هادی(ع) شناسایی و سپس مطالعه و فیش‌برداری احادیث آن حضرت از کتب مذکور توسط اعضای گروه شروع شد. بعد از فیش‌برداری احادیث در برگه‌های مخصوص، کار استخراج از منابع را آغاز کردیم. البته در این قسمت نخست کار روری کتاب‌هایی که از نظر تاریخی قدمت فراوان داشته و جزء منابع دست اول بودند، آغاز شد و قدمی‌ترین متن، منبع اصلی قرار گرفت. احادیث موجود در منابع بعدی با متن اصلی مقایله می‌شد که در صورت مطابقت، آدرس‌ها را در پاروخی می‌افزودیم و در صورت عدم مطابقت حدیث به

آینه پژوهش

شماره ۹۷ دو ماهنامه «آینه پژوهش» ویژه تقد کتاب، کتابشناسی و اطلاع‌رسانی در حوزه فرهنگ اسلامی در پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی منتشر شد. در شماره جدید دو ماهنامه «آینه پژوهش» که تاریخ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۵ را پیشانی دارد، شش کتاب با عنوان «الکشف و البیان: حلقه‌ای مفقوده در تاریخ تفسیر قرآن» اثر مهرداد عباسی، «تألیقات شیعه در شبه قاره هند» نوشته محسن صادقی، «نقد و بررسی رساله صلاح الضحاح فی حفظ الصده» از یوسف بیگ باباپور، گزارش‌های «انظار بشر از دین» نگاشته مقصود زنجیر، «معرفی کتاب علوم القرآن شهید آیت‌الله سید محمد باقر حکیم» نوشته روح‌الله شهیدی و «بررسی اوضاع ارضی فارس در سده هشتم و منابع ابن بررسی» تألیف جواد بشری معرفی و نقد شده است.

به نوشته این نشریه شعبه الامیان یبھیی، عنوان کتابی است از سید جلیل سفراوینان که در آستانه پژوهش و نشر قرار دارد. از تازه‌های نشر این پژوهشگاه، کتاب «بررسی تطبیقی ماهیت حکم ظاهری با تکیه بر آرای شهید صدر» نوشته رضا اسلامی است که در پژوهشگاه فقه و حقوق شکل گرفته است. اصول شناسان می‌دانند شناخت مقولات عدال‌رانه‌گریزی مانند «حجیت، اجزاء و امثال، فقط با داشتن دیدگاهی روشن از مسأله «جمع بین حکم ظاهری و واقعی» امکان‌پذیر است، در این باره نویسنده به تحقیقی ارزشمند درباره ماهیت حکم ظاهری پرداخته است.

همچنین آیت‌الله جعفر سبحانی در کتاب جدید خود با عنوان «الزیدیة فی مکتب التاریخ» به بررسی زندگی زیدین علی(ع) و علت‌های شکل‌گیری مذهب زیدییه پرداخته است.

بعضی دیگر این نشریه، شامل معرفی مجموعه مقاله‌های پانزدهمین همایش بین المللی خلیج فارس، کنگره علامه حسن آشتیانی، شیخ مباحث ابوالفتح رازی، بانکداری بدون ربا در همگرایی بانکداری بین المللی و چندین مجموعه مقاله دیگر از همایش‌های گوناگون است. بخش پایانی «آینه پژوهش» به معرفی پژوهشگران و فضایی در گذشته حوزه علمیه اختصاص دارد که از جمله این بزرگان، آیت‌الله فاضل هنردی، آیت‌الله محمدباقر حمودی، آیت‌الله توحیدی، آیت‌الله ابروینی، استاد لطفی، آیت‌الله صالحی نجف‌آبادی و آیت‌الله میرزا احمد معرفت هستند.

صورت مستقل در کتاب ذکر می‌شد.

چنانچه حدیثی در منابع متاخر کامل‌تر یا مستندتر بود، متن اصلی حدیث را در کتاب متاخر روایت کرده و به اختلافات جزئی اشاره می‌کردیم و چنانچه اختلاف احادیث بیشتر و کلی بود حدیث

به صورت جداگانه روایت می‌شد.

بعد از استخراج، مرحله تنظیم و فصل‌بندی آغاز شد. در این مرحله احادیث امام‌هادی(ع) در چهار فصل به ترتیب ذیل مرتب شد:

فصل اول شامل فرمایشات حضرت در مور عقاید و معارف است که توحید و شناخت خدا و موضوعاتی همچون نبوت، معاد، قرآن و تفسیر، اهل بیت پیامبر، کلمات حضرت پیرامون خود ایشان، کرامات و معجزات حضرت و فرمایشات حضرت را درباره دیگر اشخاص دربرمی‌گیرد.

فصل دوم، فرمایشات حضرت در مورد احکام و مسائل شرعی را دربر گرفته که از آن جمله است: خمس، حج، نقیه، نکاح، طلاق، نذر، وقف، ضمان، اجاره، وصیت، حدود و دیات و…

فصل سوم که گوناخته‌ترین فصل کتاب است در مورد اخلاق است. این فصل به بخش‌هایی چون اندرزهای اسلام درباره توبه، بدگمانی و مال حرام تقسیم شده است و فصل چهارم کتاب درباره‌افعیه و زیارات است. دعاهای متفاوت در اماکن و زمان‌های مختلف زیارت های معصومین علیه‌السلام و کیفیت زیارت آن

تربیان و عقلم

کلت و کوی با جیت الاسلام سید حسین سجادی نیل

فریدت جلیغ

سخنان امام هادی(ع)

هدایت جامع

بزرگواران موضوع اصلی این فصل را تشکیل داده است.

در این کتاب با چه جنبه‌ای از شخصیت و زندگی سیاسی و اجتماعی امام‌هادی(ع) بیشتر آشنا می‌شویم؟

امام‌هادی(ع) که در سال ۶۱۲ هجری متولد و در سال ۲۵۲ هجری در ۲۰ سالگی به شهادت رسید، با چند تن از خلفای عباسی به نام‌های مصعب، وقتل، متوکل، منصور، مستین و معز معاصر بوده است و از آنجا که شخصیت معنوی حضرت الگوی جامعه مسلمین بوده و تأثیر معنوی آن حضرت در همه افراد و خصوصا شیعیان مشهود بوده است، خلفای عباسی تاب تحمل آزادی آن حضرت را نداشتند و با وجود اینکه امام‌هادی حتی از کوچکترین قیام مسلحانه و شورش علیه حکومت به صورت آشکار حمایت نمی‌کرد و سیاست ایشان فاصله گرفتن از قیام‌های سیاسی بود، از سوی حکام جور مورد آزار و اذیت و محدودیت قرار می‌گرفت.

نوعه به مسائل و جریانات محدودیت قرار می‌گرفت. زمان آن امام همام به خوبی رویش می‌گذد که ایشان قصد حمایت علنی از قیام‌ها را نداشته‌اند و شاهد این مدعا قیام‌هایی نظیر قیام یحیی از نوادگان امام سجاده(ع) در کربلا، قیام احمدبن عیسی در ری، حسن بن زیند در دیلم و طبرستان، ابراهیم بن محمد در قزوین و… که همگی در زمان امام هادی(ع) رخ داد و این روایات و تاریخ اثری از حمایت آشکار امام از این قیام‌ها به چشم نمی‌خورد. با این حال حکومت عباسی، تحمل آزادی ایشان را نداشتند و آن حضرت را در بغداد و بعد در سامرا تحت نظر گرفت، به گونه‌ای که ایشان تقریبا به صورت زندانی در اردوگاه سیاه حکام عباسی به سر می‌برد

دز زمان امام هادی(ع)

جرمان‌های حساس و منجی،

جامعه شیعی را تنبیدی می‌کرد که

امام در مقابل این جریانات موضع

گرفته و از فرودانگان مردم و

شیعه به کرداب این فتنه‌ها

ممانعت کرد

و از همین جا ملقب به لقب عسکری شد. همه این کارها به خاطر این بود که مردم ایجاد شخصیت آن حضرت را شناخته بودند و حکام عباسی وجود ایشان را برای حکومت خود مشکل دیده و تحمل آن را نداشتند.

در تحقیق شما، دو اقدام مهم امام هادی(ع) مبارزه با فلات و

پس‌خوردن با فتنه خلق قرآن عثمان شده، دو این رویش دستاورد جدید تحقیق شما چه بود؟

در زمان امام هادی(ع) دو جریان حساس و مهم، جامعه شیعی را تهدید می‌کرد که، امام

در مقابل هر دوی آنها

موضع گرفته و از فروانگان مردم و شیعه به گرداب این فتنه‌ها ممانعت کرد.

یکی از این جریانات بحث حدوت و قدم قرآن بود شده بود و در محافل علمی و سیاسی بحث‌های فراوانی درباره اینکه قرآن حدوت است یا قدیم جریان داشت که امام هادی با موضع‌گیری خود، شیعیان را از افتادن در مسیر چنین انحرافی بازداشت. آن حضرت می‌فرماید: «خدا ما و شما را از این تته مصون بدارد. ما این حدال در قرآن را بدعی می‌دانیم که سوال‌کننده و پاسخ‌دهنده هر دو در گد آن شریکند. تنها سخنی که در این باره باید گفت و این بحث انحرافی را روبنه کن کرد، این است که خدا آفریدگار

قدیم و اولی است و مسوای احوادث و آفریده خداست. اویند و قرآن کلام

قدیم و اولی است و مسوای احوادث و آفریده خداست. اویند و قرآن کلام

اینکه با هدف شریعه‌زدن به اسلام ناب و تشیع، بپهره‌ای دیگر از ائمه معصومین علیه‌السلام ترسیم کرده و موضوعاتی چون الوهیت‌الئمه اطهار و حلول خدا در ایشان را مطرح می‌کردند. این افراد با چنین عقایدی در میان مسلمانان، خصوصا شیعیان نفوذ کرده و افکار و عقاید آنان را مست می‌نمودند که این کار موجب بروز اختلافات بین جامعه شیعی و پراکندگی آنان از هم وچه‌یسا اختلافات شدیدترین شیعه و دیگر طوایف مسلمانان می‌شد.

از این رو امام هادی(ع) در طر دو نفی چنین اعتقادی بسیار گوشیدند و مردان این فکر انحرافی از جمله قاسم بن یقظین ، حسن بن محمدبن یباب، علی بن حسکه، موسی سراق، محمدبن موسی، محمدبن نصر نمیری، ابوالعباس طرائانی، ابوعبدالله کندی معروف به شاه‌رتیس و فارسی‌بن خاتم را ساخت تفسیح کرده و مورد انکار قرار دادند و با منطق قوی و علم برسار که از علم لایزال الهی سرچشمه می‌گرفت، در مقابل این افراد ایستادگی کرده و شیعیان خود را از این عطرطجات دافند.

و نکته پایانی درباره فرهنگ جامع سخنان امام هادی(ع)؟

این مجموعه فقط کلمات آن حضرت را دربر گرفته و سیره و اعمال ایشان را شامل نمی‌شود مگر فعلی که حاکی از کلام باشد. البته سیره امام هادی نیز در این مرکز تألیف شده و به زودی روانه بازار نشر خواهد شد. نکته دیگر اینکه «فرهنگ جامع سخنان امام‌هادی(ع)» سخنانی را که امام راوی آنها بوده و مطلب مستقیم از خود ایشان نبوده است و با مرادوی را که دیگران «چه معصوم و چه غیر معصوم» درباره امام گفته‌اند، شامل نمی‌شود.

کتابخانه کتب و نشر ۹۷

گروه حدیث پژوهش ۱۳۸۵

گروه حدیث پژوهش ۱۳۸۵

امیر هوشنگ تهری —

آقای دکتر، شما به عنوان یکی از مولفان موثر و آگاه‌ترین فرد از چند و چون انتشار این کتاب، از انگیزه‌ها و دلایل شکل‌گیری «اطلس خلیج فارس» بگویید؟

ابتدا تشکر می‌کنم که چنین فرصتی برابم فراهم آمد تا واقعیت‌هایی را دربارهٔ این کتاب اطلس، پیش روی خوانندگان و علاقه‌مندان آن فراهم کنم. طرف چندمندی که از انتشار کتاب گذشته بود گفت وگوها و مقالات متعدد با مطبوعات، هر یک از دوستان مؤلف، بخش از واقعیت‌های مربوط به این کتاب حجیم و بزرگ را متعسک کرده‌اند که بعضاً کلاه‌هایی هم مطرح شده است. من به آن چوبت که در جریان وطقن این کاربردهام، اشراف کاملی به مراحل تهیه و چاپ آن دارم، از این رو مترصد چنین فرصتی بودم، چون مسئولیت این کار بر عهده من بود و انصاف حکم می‌کند تصویر کلی و واقعی آن‌ها را در اختیار شما قرار دهم تا به دست مردم به‌خشی از آن‌را.

پیشنهاد اولیه چاپ این اثر حدود پنج سال پیش در مرکز بررسی اسناد وزارت امور خارجه مطرح شد. در آن زمان که از انتشار کتاب گذشته بود گفت وگوها و مقالات وزارتخانه باید به طور علمی به ارائه اسناد و مدارکی دربارهٔ نام خلیج فارس پرداخت. از این تاریخ تا زمان چاپ کتاب تمام وزارت‌های کتاب از جمله حق‌التالیف مولفان، چاپ کتاب و… برعهده وزارت امور خارجه بود. هماهنگی‌ها نیز توسط مرکز بررسی اسناد و تاریخ دیپلماتی آن وزارتخانه انجام می‌شد.

وجود هفت هزار نقشه در آرشیو وزارت امور خارجه در برخی از آنها منحصراً به فرد است و فقط در اختیار مرکز فراداد در واقع از دیگر انکیزه‌های اصلی این مرکز برای انتشار این کتاب بود.

آیا وزارت امور خارجه از انجام چنین کاری، اهداف سیاسی را نیز دنبال می‌کود؟
هدف مرکز دیپلماتی که در واقع ناشر این اطلس است، ارائه یک کار صرفاً علمی بود. این نکته را یا توجه به رویکرد علمی کتاب به خوبی می‌توان دریافت. بنابراین مرکز قصد انجام یک کار سیاسی را نداشته است. به همین منظور تصمیم گرفته شد برای تألیف کتاب از تمام ظرفیت‌های موجود در کشور استفاده شود و کسانی که همکاران دعوت شوند که به نوعی در موضوع خلیج فارس دارای تخصص هستند، موسسه صاحب، دانشگاه تهران و دانشگاه شیراز و بنیاد فارس‌شناسی نیز از جمله مراکزی بودند که در کنار گروه منحصص مولفان، این مجموعه را یاری دادند.

چگونگی کار و شرح وظایف تحقیقی هر یک از مولفان به شکل زیر بود؟

در واقع میزان فعالیت کسانی که نامشان به عنوان گروه مولفان این اثر بر روی کتاب نوشته شده، یکسان نبود. برخی از همکاران زیادی را متحمل شدند و برخی دیگر به سبب مسئلهٔ بسیار حساس توانستند در پیشبرد مراحل تألیف کتاب تأثیر خندانی داشته باشند. از سوی دیگر بودند کسانی که در نظریه و ایجاد این اطلس سهم زیادی داشتند اما مسائلهٔ نام آنها در کتاب نامده است. نباید بتوان گفت امکان انعکاس زحمات و تلاش تمام کسانی که

در پیدآوردن این اطلس سهم بودند. در چاپ اول میسر نشده و جا دارد در دوم، میزان تلاش هر یک از مولفان و کسانی که نامشان در جمع مولفان نیامده است به طور کامل در مقدمه مطرح شود تا هر یک از عزیزان در جایگاه آنچه شایسته آن بوده‌اند، قرار بگیرند.
اجازه دهید به سراغ کتاب پروم، نحوهٔ چینش نقشه‌ها در این کتاب براساس ادوار تاریخی است. ملاک انتخاب شمارای دوره‌بندی موجود در کتاب چه بوده است؟

در مقدمه اطلس این توضیح آمده است که برای اینکه خواننده به یک سیر زمانی منطقی دست یابد، نقشه‌ها بر اساس ادوار تاریخی مورد تقسیم‌بندی قرار گرفته‌اند. نخستین نقشه، نقشه‌ای سنگی است و به زمانی بازمی‌گردد که خلیج فارس به تازگی در نقشه‌ها لیت شده بود. این سیر زمانی تا سال ۲۰۰۰ میلادی را در بر می‌گیرد. این مجموعه به دوره‌های مختلف باستان، پلئوسن، اسلام و قرون وسطی اروپا و دوره جدید تقسیم شده است. و هر نقشه‌ای با توجه به تاریخ ترسیم آن در یکی از این ادوار زمانی قرار گرفته است.

در واقع می‌توان گفت ملاک برای این تقسیم‌بندی، به سبک‌ها و ویژگی‌های متفاوت نقشه‌های تهیه شده هر یک از این دوره‌ها باز می‌گردد.

این مجموعه دقیقاً چه دوره‌های زمانی را در بر می‌گیرد؟

قدیمی‌ترین نقشه به ۳۰۰۰ سال پیش از میلاد مربوط می‌شود یعنی همان نقشه سنگی که عرض کردم. به علاوه لوح‌های بابلی که قدمت بسیار زیادی دارند. این نقشه‌ها با عنوان نقشه‌های آنتیک از سه هزار سال پیش تا میلاد تا ۷۵۰ میلادی در این مجموعه گردآوری شده‌اند.

دومین بخش به نقشه‌هایی که در قرون وسطی از خلیج فارس کشیده شده است، مربوط می‌شود. نقشه‌های مسلمانان نیز در این بخش گنجانده شده و از ۱۵۰۰ میلادی تا ۱۵۰۰ میلادی را در بر می‌گیرد.

بخش سوم شامل نقشه‌های ترسیم شده در دوره رنسانس است یعنی از سال ۱۵۰۰ تا ۱۸۰۰ میلادی.

فصل چهارم نیز نقشه‌های دوره مدرن را در بر گرفته است که به سال‌های ۱۸۰۰ تا ۲۰۰۰ میلادی مربوط می‌شود.

این مجموعه دو جلدی تعداد ۳۳۰ نقشه را شامل شده است. این تعداد نقشه به چه ترتیب و از کدام مراکز آرشیوی تهیه شدند؟

این نقشه‌ها از آرشیوهای معتبر دنیا تهیه شده است، مانند کتابخانه تکنره در آمریکا، آرشیو بسیار با اهمیت نقشه‌های خلافت عثمانی زیر ترکه، همچنین مراکز آرشیوی نقشه در کشورهای آلمان، فرانسه و…

یعنی همسدا از آرشیو کشورهای غربی استفاده کرده‌اید؟

بله، همین طوری است.

آرشیو‌هایی که در کشور خودمان وجود دارند تا چه اندازه مورد استفاده قرار گرفته‌اند؟

هفت هزار نقشه‌ای که در آرشیو وزارت امور خارجه موجود است، خود مجموعه‌ای بی‌نظیر است با قدمت ۲۰۰۰ سال که در «اطلس خلیج فارس» از آن استفاده مناسبی به عمل آمد.

برای تهیه نقشه‌ها، از آرشیو‌های خصوصی هم استفاده کرده‌ید؟

از این آرشیو‌ها نیز استفاده شده است، مانند مجموعه خصوصی که متعلق به فریدی بود در کشور امارات متحده عربی.

تعداد زیادی از نقشه‌های کتاب شما پیش از تهیه چاپ رسیده بودند. آیا این از ارزش علمی کتاب نمی‌کاهد؟

ابتدا باید در نظر داشت که برخی از این نقشه‌ها برای اولین بار است که چاپ

می‌شوند. اما اهمیت و

ارزش این کتاب، در این

است که مجموعه عظیمی از نقشه‌هایی را که فقط به خلیج فارس مربوط می‌شوند یکجا در خود گردآورده است. پیش از این، موسسه صاحب اقدام به چاپ کتاب اطلس خلیج فارس کرده بود که در مقایسه با این کار حجم آن بسیار کمتر است، بنابراین نخستین کتابی که در این

وسعت، این تعداد از نقشه‌های مربوط به خلیج فارس را چاپ کرده است. همین کتاب است که دربارهٔ آن به گفت‌وگو نوشته‌ایم. این را هم اضافه کنیم که بعضی از نقشه‌هایی که در اطلس خلیج فارس مورد استفاده قرار

گرفته‌اند پیش از این در کتاب‌های دیگری هم به چاپ رسیده‌اند که در اینگونه موارد در شناسنامه نقشه مشخصات و سال چاپ کتابی را که آن نقشه در آن مندرج است ذکر کرده‌ایم. یعنی خواننده متوجه می‌شود نقشه پیش روی او تکرار کدام کتاب چاپ شده و در صورت نیاز می‌تواند به آن کتاب هم مراجعه کند. بسیاری از نقشه‌ها نیز از روی اصل (original) اقتباس شده است که در مورد نقشه‌های عمل نیز در شناسنامه قید شده که آن نقشه از کدام مجموعه آرشیوی اقتباس شده است.

به طور حتم این ۳۳۰ نقشه از میان تعداد بیشتری نقشه

دکتر رضا نظر آهاری در سال ۱۳۹۱متولد شده است. لیسانس خود را در رشته روابط دیپلماتیک از دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه اخذ کرد و فون لیسانس علوم سیاسی را از دانشگاه آزاد سپس راهی کشور انگلیس شد و دکترای علوم سیاسی را از دانشگاه کنت در کانبری دریافت کرد. رساله دکتری او درباره بررسی علل اختلاف نگرش اسلام و مسیحیت به سیاست بود.

وی به مدت چهار سال از زمستان ۱۳۸۸ تا زمستان ۱۳۸۹ سمت مدیر کل مرکز اسناد و تاریخ دیپلماتی وزارت امور خارجه را بر عهده داشت و هم‌اکنون کارشناس ارشد حوزه مطالعات بین الملل در آن وزارتخانه است.

اطلس دو جلدی خلیج فارس زمانی که نظر آهاری تصدی مرکز بررسی اسناد وزارت امور خارجه را بر عهده داشت، با چاپی نپس به زبان انگلیسی منتشر شده، گذشته از آنکه دکتر نظر آهاری خود یکی از اعضای مؤثر مولفان این مجموعه است.

وی علاوه بر اینکه مقالات فراوانی را به انگلیسی و فارسی تألیف کرده است هم اکنون کتاب دیگری را با عنوان «کانال‌گ هرات» شامل عکس‌ها، امکن، ایینه و زندگی در هرات با همکاری استاد مجید فدائیان روانه بازار چاپ و نشر کرده است. دربارهٔ نحوه تألیف و تدوین اطلس جیمیم خلیج فارس نقد و نظریه‌های متقارنی مطرح شده است از این رویار روشن‌تر شدن برخی موارد و مسائل با دکتر رضا نظر آهاری که از ابتدا در جریان تدوین این اطلس قرار داشته‌اند، به گفت‌وگو نشستیم.

تنفس تاریخ در آب‌های پارس

گفت‌وگو با دکتر رضا نظر آهاری در باره «اطلس خلیج فارس»

انتخاب شده است، ملاک و نحوه انتخاب نقشه‌ها را توضیح دهید.

این بخش از کار به عهده یک تیم متشکل از محققان مؤلف بود. همانگونه که شما اشاره کردید تعداد نقشه‌هایی که در آن خلیج فارس ترسیم شده است، خیلی بیشتر از ۳۳۰ نقشه است. معیار مولفان در انتخاب

نقشه‌ها این بود که این نقشه‌های استفاده شده که در نتیجه جمع این نقشه‌ها، کتاب بتواند کلی دوره‌های نقشه‌نگاری را که هر یک ویژگی‌ها و رنگ‌ونمای خود را دارد را حسند. مورد معرفی قرار دهند. بنابراین امکان داشت نقشه‌هایی از دوره‌ها یا سده‌ها کنار گذاشته شده و نقشه‌هایی از دوره رنسانس جایگزین آنها شوند. این

روشن‌نمایی در برداشت علمی بر استفاده هوشیگر کار ترگرافی‌ها که نام خلیج فارس برای معرفی آبراهه مزبور در ادوار مختلف هدف از انتخاب نقشه‌ها این بود که بیان شود در تمام دوره‌های نقشه‌نگاری، هر کارترگرافی از نام خلیج فارس استفاده کرده است.

در ابتدای صحبت خود اشاره کرده‌اید که این ساله که این مجموعه کمک گرفته‌اید، در مورد نحوه همکاری با این مراکز توضیح دهید.

ابتدا تقسیم کار صورت گرفته به عنوان مثال بخشی از تعداد تهیه نقشه‌ها به عهده بنیاد فارس‌شناسی گذاشته شده بود و مدیریت جمع آوری نقشه‌ها تا حدود زیادی با این بنیاد بود. بسیاری از این نقشه‌ها در کشور‌های دیگر مانند آمریکا، هلند، ترکیه و… نگهداری می‌شود و طبیعی است که باید کارشناسی از سوی مابه این کشور‌ها می‌رفت و کار تصویربرداری و احیانا

چسب‌وجرو فراهم کردن نقشه‌ها را صورت می‌داد. این مجموعه‌هایی که داخل کشور وجود داشت دیدن کرده و کار کارشناسی انجام می‌داد. چنین کارهایی مدیریت خود را می‌طلبید که کارشناسی سرورسانی مدیر بنیاد فارس‌شناسی گذاشته شد. با موسسه صاحب نیز به عنوان

یک موسسه قدیمی و با تجربه در این امور همکاری‌هایی داشتیم. ابتدا نقشه‌ها جمع آوری تهیه شد، پس از تهیه باید کار علمی روی این نقشه‌ها صورت می‌گرفت. مانند تقسیم‌بندی و تشخیص اینکه هر نقشه متعلق به کدام مکتب است و باید در کجای کتاب قرار گیرد. این بعدی این بود که اهمیت نقشه‌ها درجه بندی می‌شد. شیوه انجام کار بدین صورت بود که یک مکتب اولیه ساخته شد، سپس باید براساس آن مکتب کتاب تدوین و تألیف می‌شد. مسألهٔ چاپ نقشه‌ها نیز مسائلی بسیار مهم بود چرا که کیفیت و وضوح نقشه‌ها اهمیت زیادی داشت. نمایان این مراحل، همکاری مراکز و متخصصی با تجربه و کارآزان نیاز داشت.

نحوه همکاری شما با دانشگاه تهران چگونه بود؟
حقیقت این است که دانشگاه تهران از اینکه ما در شناسنامه کتاب عبارت ما همکاری دانشگاه تهران را قید کرده بودیم، اطمینان نداشت. در واقع تلف اصلی

این موضوع همکاری دسترس محمدباقر ولوی استادپایان‌دانشگاهتهران در جریان کار تدوین اطلس خلیج فارس بود.جای این بود که نام ایشان نیز در میان مولفان نوشته می‌شدکه مسئولان این اتفاق نپذیرفتند. آقای دکتر به نظر من یکی از اشکالاتی که می‌توان به این کتاب گرفت این است که نقشه‌های آن تفسیر نشده‌اند. بدون شک برخی از نام‌هایی که هزار سال پیش بر شهری یا ناحیه‌ای در کرانه خلیج فارس اطلاق می‌شده‌اند تا با گذشت زمان تغییر کرده‌اند، مثل قشم یا اصلا شهری مانندسیراف که زمانی مرکز مهم تجارت دریایی در منطقه خلیج فارس و چه‌بسا فراتر از آن به شمار می‌رفته، در نقشه‌های زمان خود به ویژه نقشه‌هایی که از سده هفتم تا یازدهم میلادی ترسیم شده‌اند، قلمنا مشخص شده‌اما امروز دیگر اثری از آن

شهر در صفحات جنوبی ایران وجود ندارد. مخاطب کتاب، شما وقتی هر توضیحی در مورد این شهر داده نشده چگونه باید یا چنین مسأله‌ای مواجه شو؟ به طور کلی کتاب‌هایی که چندین دهه درازمانت کتاب مورد نظر ما و با نسخه‌های خطی از دو حالت خارج نیستند؛یا مختلط تصرف در

مطلب به چاپ می‌رسند یا توضیح و اضافات و تحشیه و تعلیل کتاب اطلس خلیج فارس در واقع از نوع اول است و به منظور استفاده محققان تألیف شده.این کتاب مواد خام تحقیق را تشکیل می‌دهدو کار تفسیر وپرداخت به عهده پژوهشگر گذاشته شده است.اما ذکر این نکته ضروری به نظر می‌رسد که اولاً ذیل هر نقشه توضیح داده شده است که کارنگراف آن چه کسی است، به چه دوره‌ای تعلق دارد، اصل آن در کجا نگهداری می‌شود و ما چگونگی آن را تهیه کرده‌ایم.ثانیاً در ابتدای هر بخش درباره ویژگی‌ها و نام کتاب و معروف‌ترین کارنگراف آن‌ها می‌رود.ثالثاً پرسه یا جهل صفحه توضیحی نامعلوم است.در نتیجه این کتاب همان‌طور که گفتیم از نوع اول کتاب‌های مرجع است.ضمن اینکه به احسن هم نمی‌توان گفت این کتاب تنها مواد خام و اولیه را در اختیار پژوهشگر قرار می‌دهد بلکه این اثر در عین حال که کارنهایی و تحسینیکی و تفسیر نقشه را بر

از درجه شفافیت و وضوح مناسب برخوردارند.اما اگر شما از نقشه‌های اصل و یا چاپ‌های مبتر استفاده کرده‌اید یا توجه به وسواسی که به گفته جنتاهاایی در مورد چاپ این کتاب وجود داشته- پس چرا تعدادی از نقشه‌ها که اندک هم نیستند نسبت به سایر نقشه‌ها از درجه وضوح قابل قبولی برخوردار نیستند به طوری که مجبور شده‌اید قسمت خلیج فارس آن را در زیر نقشه اصلی با وضوح بیشتر و بهتر چاپ کنید به گونه‌ای که به نظر می‌رسد در بعضی موارد به جای اصل نقشه از یکی آن استفاده شده است.

علت اینکه کیفیت بعضی از این نقشه‌ها مطلوب نبوده و در نتیجه مجبور شدیم زیر تصویر کالی نقشه قسمت خلیج فارس آن را درشت‌تر و واضح‌تر چاپ کنیم، وضوح بیشتر نام خلیج فارس بوده است.

چرا این اتفاق قط در مورد برخی از نقشه‌ها رخ داده است؟

به این علت که بنا به دلایلی فنی برخی از نقشه‌ها از روی اصل سند تصویربرداری نشده است و این به موه‌ای بازمی‌گردد که به هر دلیل اصل این نقشه‌ها را در اختیار نداشته و امکان دسترسی به اصل هم مبسر نیست.

نیزه است.بنابراین نقشه‌ها از کتاب‌ها یا کتابت‌گ‌هایی اقتباس شده که وضوح لازم را نداشته.شاید این امکان که برای هر یک از این ۳۲۰۰ نقشه یک مالموریت صادر شود تا تمامی آنها از روی اصل تصویربرداری شوند، وجودنداشتند ضمن اینکه سندیت هر یک از این نقشه‌ها در دستشانه‌اند ذکر شده است.علت دیگر نیز این است که برخی از این نقشه‌ها به‌صورت مجموعه‌هایی در داخل کشور وجود داشته‌اند و شاید بتوان گفت دقت لازم در تهیه تصاویر نقشه‌های منتخب این مجموعه‌ها صورت گرفته‌است.به همین خاطر ما مجبور شدیم برای وضوح بیشتر بخشی از آن نقشه را که به خلیج فارس مربوط می‌شود در پایین صفحه بارز و روشن‌تر بارز بارزیم.امادو کل این نقدهای است که به این مجموعه وارد است و من آن را می‌پاییم.پیروزی اگر این کتاب با نمونه‌های غربی آن مقایسه شود.

استقبال از این اطلس به‌ویژه در مجامع و کشورهای

عهده محقق گذاشته است توضیحاتی از نیز در بردارد.

به نظر شما یکی از نتیجه‌های مهمی که چاپ این اطلس به دنبال خواهد داشت چیست؟
اطلس به دنبال خواهد داشت چیست؟
ما از طریق این نقشه‌ها درمی‌یابیم خلیجی به نام «خلیج عربی» وجود داشته که امروز به آن دریای سرخ گفته می‌شود. با مطالعه این کتاب محقق می‌تواند بررسی کند و به علت این امر بی‌بود که برخی بر اساس اغراض سیاسی خود موقعیت جغرافیایی خلیج عربی را از غرب شبه جزیره عربستان به شرق آن منتقل کرده و خلیجی را که از هزاره‌های پیش از میلاد خلیج فارس نام داشته، خلیج عربی نام نهاده‌اند. اطلس خلیج فارس به سادگی و به‌طور کلیلاً علمی ثابت می‌کند نام خلیج فارس همیشه خلیج فارس بوده‌ای و آن بوده‌است.

آقای دکتر انتقاد دیگری نیز داریم و آن اینکه چرا توضیح برخی از نقشه‌ها مناسب نیست. البته بسیاری از نقشه‌ها
مورد استفاده قرار می‌گیرد. قیمت دلاری آن ۳۰۰ دلار است و قیمت داخلی آن ۱۱۰ هزار تومان که اگر از فروشگاه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه تهیه شود حدود ۲۰ هزار تومان در قیمت آن تخفیف داده می‌شود.

خبرایک فرهنگ در زمینه علوم اجتماعی از سوی انتشارات مازیار روانه بازار شده و در دسترس دانشجویان و علاقه‌مندان این حوزه قرار گرفته است.

این اثر از در دوران جنگ سرد و نیز فقط جویس گولر و ویلیام ال کولب با همکاری ۵۰ صاحب‌نظر در این رشته، تهیه و تنظیم شده است و یکی از منابع معتبر در این زمینه به شمار می‌رود ترجمه این مرجع با همکاری گروهی از استادان صاحب‌نظر و دانشگاه‌های بزرگ به‌ویژه که سروی‌سناری آن به‌هنگم دکتر محمدجواد یوده و انتشارات مازیار آن را منتشر کرده است. با دکتر زاهدی گفت‌وگویی تهیه و تدوین داد.برایه این کتاب اصلاحات کامل وی در اختیار علاقه‌مندان قرار دیم. حاصل این گفت‌وگو را پیش رو روید.

مرجعی معتبر برای علوم اجتماعی

گفت و گو با دکتر محمدجواد زاهدی

محمد صلواتی

آقای دکتر ابتدا عنوان کامل این اثر را بیان کنید؟

فرهنگک علوم اجتماعی؛ عنوان این مرجع است که کار تألیف و ترجمه آن هر دو به صورت گروهی انجام پذیرفته است.

این کتاب چندند مداخل دارد و به چه شیوه‌ای تنظیم شده است؟

۲۰۰مداخل دارد که به ترتیب الفبایی تنظیم یافته‌اند. این مداخل ها به صورت دو ستونه و در ۴۲ صفحه مرتب شده‌اند. به علاوه در حداقل پنج صفحه جداگانه سه صفحه به مداخل‌ها پاسخ داده شده است.

از چه مباحثی در کتاب، سخن به میان آمده است؟
کتاب بر مبرکزیرگرنده علوم اجتماعی (فام و خاص) منتشرل بر رشته‌های جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی(مردشناسی)، جمعیت‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی، روان‌شناسی، تاریخ، حقوق، سیاست، اقتصاد، فلسفه علم و روش‌های تحقیق است.

کار ترجمه آن چه مدت به طول انجامید؟

کار ترجمه که از سال ۱۳۶۲ آغاز شده بود، جمعاً حدود دو سال به طول انجامید. اما مراحل ویرایش کتاب با توجه به آنکه هدف اصلی از ترجمه آن تقویت و تحکیم زبان علمی ملی برای رشته علوم اجتماعی (به‌طور خاص) است، حدود ۱۰ سال به طول انجامید و نهایتاً کتاب در سال ۱۳۷۶ چاپ و منتشر شد.

کار از سوی ناشر پیشنهاد شد تا از سوی گروه مترجمان؟

ترجمه کتاب از سوی یکی از صاحب‌نظران به‌ناشر پیشنهاد شد و از سوی مشاوران علمی انتشارات مازیار مورد تأیید قرار گرفت. سپس سازماندهی کار ترجمه گروهی و سروی‌سناری کتاب به اینجانب سپرده شد.

گروه ویراستاران کتاب که هم مسلط به زبان فارسی و هم صاحب‌نظر در حوزه‌هایی خاص از علوم اجتماعی و علوم انسانی هستند.

عبارتند از آقایان شامی، ولیس نانه، راد، ماهر، مجیدی، فرخی، موجد، جهانشاهی و خانج زند.

چه ویژگی‌هایی در این مرجع یافتید که باعث شد دست به ترجمه آن بزنید؟

هدف اصلی از ترجمه این کتاب - که خود زیر نظر یونسکو و با همکاری گروهی بالغ بر ۵۰ صاحب‌نظر علوم اجتماعی تهیه و تدوین

شده - پر کردن خلأ مربوط به فقدان مرجع

دانش‌نامه‌ای و معتبر برای علوم اجتماعی در زبان فارسی بود که تعاریفی غیر ایدئولوژیک از مصطلحات اصلی و پایه‌ای علوم اجتماعی به دست دهد و ضمن ارائه تعریف دقیق و خالی از بار سیاسی برای هر اصطلاح، معادل فارسی مناسب نیز برای آن پیشنهاد کند و از این طریق به مثابه یک کوشش برای بازی‌ریزی زبان علمی علوم اجتماعی، در خدمت توسعه علمی و فرهنگی جامعه قرار گیرد.

آیا ترجمه مداخل‌ها عیناً ذکر شده یا تغییراتی در آنها برای فارسی‌زبانان داده شده است؟

ترجمه مداخل‌ها با توجه به رعایت دانش‌نامه‌ای کتاب عیناً متعین براسل انگلیسی است و حتی المقدور کوشش شده تفسیری در مقالات ذیل مداخل‌ها داده نشود، هر چند در مواردی جزئی و به لحاظ رعایت پارهای ملاحظات، ناگزیر از حذف چند جمله مختصر و کوتاه شده‌ایم.

آیا کار در این زمینه را تمام شده می‌دانید یا ضرورت انجام کاری دیگر احساس می‌شود؟

همانگونه که در مقدمه چاپ دوم کتاب آورده‌ام، در پاسخ به نیاز علمی که در زمینه اطلاعات دانش‌نامه‌ای رشته جامعه‌شناسی وجود دارد، کوشش شد با همکاری گروهی از صاحب‌نظران این رشته و با استفاده از الگوی اصلی به کار گرفته شده در تدوین این کتاب، واژگان تازه حوزه جامعه‌شناسی و نیز شرح حال مختصری از صاحب‌نظران و اندیشمندان جامعه‌شناسی تهیه و کتاب افزوده شود. این کار در دست انجام و در مرحله نهایی است.

امید می‌رود با افزوده شدن این مداخل‌های جدید به کتاب، دانش‌نامه فارسی کوچکتری که حوزه جامعه‌شناسی بر پایه فرهنگ ترجمه شده حاضر تولید شود، امیدوارم چاپ بعدی کتاب به صورت یاد شده باشد.

کتابخانه
تاریخ ۱۷

فهرده جدید شماره ۴
شماره ۱۳۸۵

کتابخانه

شهر

نمایی از میدان شهید سلیمی

شهیدیه، مرداد ۱۳۳۵

نمایی از میدان شهید سلیمی

ولادیمیر واینویچ؛ این قصه‌ها را سال‌ها پیش گفته است که در همین دوسه سال اخیر، آنتین گنگار، آنها را به فارسی برگرداند تا انتشارات گل آقا که یکی از انتشاراتِ ماهر کتاب‌های طنز است آن را شکل کند و کتاب هفته هم با کمال مسرت این کتاب را معرفی کند (نماید سابق) و از قول انتشارات گل آقا در پشت جلد نویسنده، ولادیمیر نیکالایویچ واینویچ، داستان نویسی، شاعر و نمایشنامه‌نویس روس در سال ۱۹۳۳ در شهر دولتبه به دنیا آمد. در چهار سالگی شاهد دستگیری پدرش بود که به جرم ابراز عقیده‌ای مخالف سلیقه رژیم در گفت‌وگویی خصوصی، به پنج سال زندان محکوم شده بود. واینویچ از ۱۱ سالگی در روستا به چپانی و در شهر به نجاری و چلبگری مشغول بود. در ۱۹۵۸ به نشان نمنی‌ناده هر چند در سال ۱۹۶۵ جزو ۲۲مفصلکشدگیه‌بناپیه دفاع از سینهپاتنگی و داتیل (دو نویسنده‌ای که به دست حکومت شوروی زندانی شده بودند)، حتی پس از پایان آزادی نسبی دوران خروشوف نیز چهار دردمرشد. ولی در ۱۹۶۹ بخشی از رمان طنززدنگی و ماجراهای غریب سرباز ایوان چونکین بدون اجازه‌اش در آلمان به چاپ رسید و درگیری او با حکومت آغاز شد و تا جاپیش رفت که در ۱۹۸۰ از نجاتدهی نویسنده‌گان اعتراضی کردند. واینویچ به ناچار به آلمان مهاجرت کرد و فقط پس از پرسرو و پیکار گویاتشف به مینن بازگشت. معروف‌ترین رمان او مسکو ۲۰۲۰ (۱۹۸۲) داستان مرئی است که به لفظ پینترشت مضمون به شوروی ۳۰ سال آینده سفر می‌کند و مصیبت‌های آلمان شهر کمونیست‌ها را به چشم می‌بیند. واینویچ در حال حاضر در اشوکارت زندگی می‌کند.

خدا، گویم این نین را چه کار کند که همه را در به در کرد. ضرب‌المثلی قدیمی می‌گوید، ایک نفر یک ماتیسفت از خودش سادرمی کند که هزار ماتیسفت چی عاقل هم نمی‌توانند آن را وارد چاند کند تا بالاخره، خورش با دست خورش می‌افتد توی چادریمل به ضرب‌المثل به روسی است و کوتاه‌تر از اینها است.اگر برخی از زبان‌ها به گونه‌ای است که ملاوقتی می‌گویند، چو ترجمه آن یا توجه به معادل‌سازی برای آن می‌شود، چو ایران نباشد تن من می‌آید بعد

زدان دریایی خوب

کمال مسرت

کمال مسرت

کمال مسرت

کمال مسرت

کمال مسرت

کمال مسرت

کمال مسرت

نیست که زبان روسی از این نوع باشد وگرچه چرا باید روس‌ها به «خوب» که به این کوتاهی است بگویند، خارا شو!))
من مادام که از چه لهجه‌ای دارد حرف می‌زند؟ زبان مادری‌اش روسی - که واینویچ با چه لهجه‌ای دارد حرف می‌زند؟ زبان مادری‌اش روسی - که زبان آلمانی هم که مثل سینه‌باده یا سینه‌داس است، چه معجزی از این دو فر می‌آید، خدا به گوش مخاطب رحم کند که باید پرده‌اش از جنس برزند! باشد! ولادیمیر واینویچ این قصه‌ها را برای بزرگسالان گفته است که می‌توانند نوجوان هم باشند و شکل بیان و شیوه نقل داستان‌ها را طوری انتخاب کرده است که مثل این عذسی‌های زوم، قابل تغییر باشد و طیف گسترده‌تری از خوانندگان را جذب کند. بنا به قول ناشر، بخشی از داستان‌های این کتاب در مائنامه گل آقای سال‌های ۱۳۸۲-۳ به چاپ رسیده است. لودمیلا شوچنکو در سال ۲۰۰۳ در مقدمه کتاب نوشته است، اینا براخیاز مطبوعات واینویچ در حال حاضر مشغول به کار روی سومین کتاب خود درباره چونکین است. سیمای چونکین را البته نه در نقش قهرمان اصلی می‌توان در کتاب «طرح» نیز مشاهده کرد. بسیاری از نکات زندگی نامه هنری خود واینویچ نیز در این اثر گنجانده شده است. داستان‌های کوتاه و بلند او که در سال‌های مختلف نوشته شده‌اند در دو مجموعه «بوی شکلات» و «قصه‌هایی برای بزرگسالان» در مسکو به چاپ رسیده‌اند. «برنده شماره ۱۳۸۲۰» نیز ماجرای پاپسی درباره سوفصد کارکن KGB نیست به نویسنده است. در آخرین رمان

«ریزکا» به خانه می‌رود

ناصر فیض

نمی‌دانی کتاب را از کجا معرفی کنی، یا همین فکر را در کتاب می‌شوی یک برگ کاغذ ۸×۸ لای کتاب گذاشته‌اند که خیالت را راحت می‌کند. آن را که می‌خوانی «دخترک کولی» را خوب می‌شناسی.

اگر جهان، شناختی شهر، شهرت جهانی می‌یافتد، این جمله را آغازین کتاب «دخترک کولی» با ترجمه روان و دلنشین «بهمن رستم‌آبادی» مترجم نام آشنای کتاب کودک و نوجوان، یک شهر گریتردیشینگ، با میدانی که مجموعه یک طبقه در وسط آن قرار دارد و ساختی که رمان دقیق را نشان می‌دهد به علاوه یک مسافرخانه تزیین‌شده در نمایر، در مکانی زیاد خوش آب و هوا واقع شده است. در این شهر، شهروندانی با حرفه‌های سلسلنی، مدیر مدرسه، نعل‌بند و تاجر زندگی می‌کنند، یک پزشک شهردار به همراه رئیس انجمن شهر، آنتیا اراهه می‌کند. اهالی شهر تنها مشکل خود را حضور دختری می‌دانند که نام «ریزکا» در زندگانی ریزکا دختری کولی است که هم‌اام گریه‌اش ایتزرا در حومه شهر و داخل یک واگن قدیمی زندگی می‌کند. مردم عقیده دارند یک دختر کولی به افتخار شهروان طبقه می‌زند و منتظر فرصی هستند تا او را رسد. قانون را زیر پا بگذارد و آنها به‌لایه‌ای برای اخراج او از شهر پیدا کنند.

این فرصت بالاخره یک روز فراهم می‌شود، روزی که پترل، گریه ریزکا را می‌سرخ کرده و رئیس انجمن شهر را می‌دردد. آقای «شارب ناکا» یا همان رئیس انجمن شهر که از ریزکا به شدت متنفر است، از این فرصت استفاده می‌کند و تصمیم می‌گیرد به کمک قانون و

دادگاهی کردن گریه، ریزکا را از شهر بیرون کند.

دادگاه حکامه گریه برگزاف می‌شود و… رمان طنز «دخترک کولی» قصه دختر معصومی است که تنها جرئت کولی بودن اوست. آدم بزرگ‌ها به خاطر داری‌هایشان او را از جامعه طرد می‌کنند. اما ریزکا با هوش و ذکاوتی که دارد به همراه مهربانی‌های صدافشان باعث می‌شود آنها به اشتباه خود بی‌پریاز، بخوابند این کتاب را به همه آدم بزرگ‌ها و آدم چپه‌ها توصیه می‌کنیم.

نویسنده: لوید الکساندر، مترجم: بهمن رستم‌آبادی، تصویرگر: میثم مفقلمندی، ناشر: گل آقا، ۱۵۸ صفحه، ۴۰۰ تومان

عکس (طرح) روی جلد: دخترک کولی ای را نشان می‌دهد که از نوع خارجی است و شاید به همین دلیل که از کولی‌های ما ترمیم‌تر و شب‌تر است! اما ساد رحمت به گریه‌های ما، گریه دخترک کولی پیش گریه‌های ایرانی، از موش هم کمتر است و مصالحته که این مساله خیلی عجیب نیست. در بعضی از حکومت‌ها که نان خیلی گیز شهروندان آن نمی‌آید و بیشتر عایدات به طبقه خاصی اختصاص دارد، گریه‌اش باید خدا را روزی صابردار، مرتبه فکر کند که هنوز در قید حیات مانده و گیرموش‌های ایرانی بیفاده که یک لقمه‌اش کنند.

پشت جلد: «لوید الکساندر» و «بهمن رستم‌آبادی» راه به شمام معرفی می‌کنند. لوید الکساندر، نویسنده کتاب نوجوانان است. آثار او از قدرت ادبی بالای بی‌مخوردان است و اغلب در نوع خود بی‌نظیر هستند. او تا کنون ۳۰ عنوان کتاب برای نوجوانان نوشته است که از میان آنها می‌توان به ماجرای فلوریاد، ماجرای

الیران، ماجرای مرغابی پخو و… اشاره کرد. مهم‌ترین کتاب او شاه بزرگ و گلدرتون سیاه است که هر دو برنده جایزه نوبیری شده‌اند. کتاب کاوشگر سخت گوش و حوادث عبرت‌آور سیاستن از دیگر کتاب‌های موفق اوست که هر دو برنده جایزه ادبی ملی شده‌اند.

«بهمن رستم‌آبادی» متولد ۱۳۳۳ (آستارا) است. تحصیلات دبیرستان را در تهران و تحصیلات عالی خود را در دو رشته جامعه‌شناسی و تعلیم و تربیت در سوئد گذرانده است. از ترجمه‌های او می‌توان به قصه‌های هانس کریستین آندرسن، داستان‌های امیل، به قلم آسترید لیندگرن و

مترجم سرشنا اشاره کرد. دخترک کولی معقل شهر زیبا، جمله رئیس انجمن شهر/ فوانکو گنگنده، مرغ سرخ کرده/ سماکچه بزرگ گریه روکا/ پونهای شهردار رسا/ حکم دادگاه/ رایبان می‌کنند/ کارمند از غار علی بابا/ دیدن می‌کنند/ ریزکا پیشبند خرمندانه‌ای ارائه می‌دهد/ لژ آل مائوان شفا می‌یابد/ سلمانی خراط زن/ ریزکا به ماهیگیری می‌رود/ دکتر سیزار کویوس ستازا/ روش در شهر گریتردیشینگ/ رفت و آمد/ مریموز در لالاز شهر لیشینگ/ دو جوان در شهر گریتردیشینگ/ فراری‌ها/ جشن عروسی/ زبیل/ زندانیان پشت میله‌ها/ شهردار شهر گریتردیشینگ/ چیریکلوه، برنده‌های خوشبختی کاروان اسبق/ هجوم مردم شهر را هدایت می‌کند

و ریزکا به خانه می‌رود/ بهمن رستم‌آبادی، مترجم: بهمن رستم‌آبادی، از به قول معروف مدرن است چون بسیاری از به قول معروف فاکتورهای شعر بی‌مدرن را دارد به استثنای

واینویچ «تلیغیات ماندگار» (۲۰۰۰). خوانندگان با یکی از قهرمانان زن دو کتاب چونکین، یعنی آگلا یا روگنیای نسلیم ناپایدر روبه‌رو می‌شوند که در دهه ۱۹۹۰ نیز همچنان به اندیشه‌های نظام نوتالیتر وفادار مانده است. نویسنده، مجسمه استالین را در نقش فرمانروایی سنگی وارد اثر می‌کند و بدین شکل نگارش طنزهای خود را نسبت به تاریخ و زمان حاضر، در این اثر نیز حفظ می‌کند.

عزیزین داستان‌های «قصه‌هایی برای بزرگسالان» عبارتند از: قصه کشتی، قصه آدم ناراضی، ما از همه بهتریم، دومین قصه کشتی، قصه‌ای جدید درباره شاهی جدید، داستان گلیله احق و سومین قصه کشتی.

بخشی از قصه کشتی «را با هم می‌خوانیم تا با زبان و شیوه نگارش ولادیمیر واینویچ آشنا شویم.
۱. آتقد رفتند که روزی زردان دریایی، کشتی را تصرف کردند. ولی نه زدهای دریایی بد، بلکه زدهای دریایی خوب، چون تصمیم گرفتند مسافران را از بندر B به جای بندر B به کشور لیومستان ببرند، آنجا که لیوم می‌رود و دووجه‌هایش از شیر است و ساحل‌هایش از زله، ولی چون مسافران خیلی زیاد بودند و کشتی هم قدیمی، و راه هم دور، تصمیم گرفتند برای سنگ شده، چند نفری را از کشتی بیرون بیدارند. بلاان، سرسرایه داران، کشیشان، بازرگانان و نظامیان را بیرون انداختند و بخشی - مهران- را نگه داشتند، گفتند، بعداً، کمی دوتزر، بیرون می‌اندازیمشان…»

نوعیه می‌کنیم ۱۰۰۰ تومان برارید و از نزدیک‌ترین کتابفروشی، قصه‌هایی برای بزرگسالان، را بخرید، بخوانید و از جاهای تازه‌یادش برای ما هم تعریف کنید. من مطمئن هستم، آدمی با این قافیه یا مژه که پشت جلد نشان می‌دهد باید همه قصه‌هایش بشکند. باشد. اصلاً به نظر می‌رسد که ولادیمیر واینویچ از خوانمان باشد. چون ما هم خیلی باهمگیما فقط از ترس کمونیست‌ها مجبور به اقتاد در آلمان نشده‌ایم. این جمله آخر را خودم هم نمی‌فانم به چه منظور نوشته‌ام و چه ربطی به جمله کلی دارد. می‌گویم، با همگیما همین‌طوری که نمی‌گویم، باهمگیما کاری هم نمی‌شود کرد… هرچه‌رس، سخت سه ساخته

ایکهنه نوشته‌ها مائمناسله معنی مفهوم دارند و همین آدم را به شک می‌اندازد و بیشتر که وقت می‌کنند، می‌بینند این جمله‌ها و شبه‌جمله‌ها فهرست بخش‌های متفاوت رمان دخترک کولی است. این مطلب آخری را که کشف خودم بود، اگر نمی‌گفتند، دق می‌کردم! من و کل این قصه بیست مدرن نیستیم، چون بیست مدرن‌ها هم ول آن قصه‌ها مائمناسله می‌شناسند و چون جوب لای برخت سنت از اینها می‌گذرانند تا حواسمان بیخ‌شود که دارند کارهای صورت می‌دهند، اما ما کاملاً (همان بخش‌ها)گ) حواسمان هست و ببرد و پرت را از چند کیلومتری می‌شناسیم. هر قدر هم آبتیش گول‌زن باشد، نمی‌تواند ما را که حرف حساب می‌زنیم و گنگنه‌ها، همان سرود دارد گول بزند. خدا جنت کند. محرم گل آقا را که یک مهر حرف حساب زد تا سیمین از آن به ما برسد، حالا هر حرف حسابی زده شود، لئمان می‌خواند آن مرد بزرگ را به خاطر بیادرم که به ما تذکر داد همیشه و هر جا اگر حرف حساسی باشد، بالاخره گوشش شنوا پیدا می‌شود که آدم امیدوار باشد. دانشم می‌گفت، این پست مدرن بی…

نشر الکترونیک در گذر زمان

حجت‌الاسلام والمسلمین سیداحمد سجادی

نشر الکترونیک در گذر زمان

مرکز رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان یکی از مراکزی است که در سال ۱۳۷۷ به دست آیت الله مفاخرهی تاسیس شد. این مرکز از آن تاریخ تا امروز ۱۷ نرم افزار تولید کرده است که بیشتر آنها رتبه اول و بیشتر آنها رتبه دوم نرم افزارهای ممتاز تولید شده در کشور را به دست آورده‌اند. این نرم افزارها کتاب های سنتی موجود در حوزه علوم اسلامی را به ebook تبدیل می کنند که تاکنون کتاب های دیجیتالی بسیاری توسط این مرکز تولید شده است و از جمله آنها می توان به وبساز شامل ترجمه تصویری آیات قرآن کریم،با موضوع نعمت های الهی، اشعار شامل ترجمه تصویری آیات قرآن کریم به موضوع مثل ها و تشبیهات قرآن ،داشتهامه جامع نهج البلاغه شامل متن کامل ۲۰۰جمله، ۲۵ شرح و دسترسی به ۱۶۰۰۰ موضوع نهج البلاغه و… اشاره کرد.

روشی که ما برای تبدیل کتاب های سنتی به کتاب های دیجیتال انتخاب کرده‌ایم با توجه به محدودیت های زمان و حجم CD ملاحرفه‌ای است. از آنجا که گاهی در موضوع خاص مثل امام علی(ع) بیش از ۱۳۰۰۰ کتاب وجود دارد، ما همه

این کتاب ها را کتابت‌ناسی و در حوزه های مورد نظر موضوع بندی می کنیم، با حذف مطالب تکراری و با درجه اهمیت کمتر از نظر مفهوم،مطلب باقیمانده را همراه با فهرست بندی و حفظ شماره صفحه‌ها ناپی می کنیم، در پایان نیز مطالب تهیه شده پس از ویرایش وکدگذاری در قالب یک CDبه بازار عرضه می شوند.

از آنجا که نرم افزار OCR در زبان فارسی بسیار ضعیف عمل می کند پس ما حتما باید در تبدیل کتاب سنتی به کتاب دیجیتال از تاپی استفاده کنیم. با توجه به هنر برنامه نویسی می توان از تاپی در محیط های مختلف مثل **Text** ، **STML** یا در محیط‌های نرم‌افزاری یا فونت‌های متفاوت استفاده کرد. البته استفاده از این روش نیز بدون خطا نیست.

دقت نظر در تاپی، ویرایش و تطبیق متن تاپی شده با متن اصلی اهمیت بسیاری دارد. به این طریق ما کتاب دیجیتال داریم، اما در مرحله بعدی که در مرحله دسترسی به یک کتابخانه تخصصی است باید همه این کتاب ها در یک نرم افزار کنار هم قرار داده شوند. برای دستیابی به این مهم لازم است متونی تهیه شود که گاهی حجم این متن ها کمتر از حجم کتاب های دیجیتالی گنجانده شده در نرم‌افزار نیست. همچنین در نرم افزارهای کتابخانه های تخصصی با ساختار موضوعی، نیاز است که کاربران بتوانند با دادن یک کلمه کل یا موضوع مطالب موردنظرشان را بیابند. اگرچه ما در میان کشورهای خاورمیانه جزو اولین کشورهای هستیم که در زمینه نشر الکترونیک گام برداشت اما امروز وضعیت این نوع نشر در ایران

تازه‌های انتشارات سبا دانش

رایانه کار Flash Mx

به عقیده مهندس شهرام شگرفیان کارشناس ارزش‌سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، برپراه نیست اگر بگوییم Flash استاندارد فنی برای تهیه برنامه‌های کاربردی با کیفیت در محیط وب است. فقط کافی است به چندین نمونه از سایت‌های وب موجود مراجعه کنید که در آنها از Flash استفاده شده است. Flash با بهره‌گیری از گرافیک، انیمیشن، صدا و ارتباط متقابل می‌تواند هیجان، سرگرمی و اطلاع‌رسانی را به همراه داشته باشد.

اگرچه برای مورد نیاز برای ایجاد فیلم‌های Flash بسیار فراوان در دسترس هستند، پس از خریداری نرم‌افزار تنها کافی است کمی وقت صرف کرده و در مورد آن بیاموزید. حتی می‌توانید قبل از خرید نسخه اصلی برنامه، نسخهٔ آموژی سی روزه آن را از سایت ماکرومدیا به آدرس **www.macromedia.com** دریافت کرده و مورد استفاده و بررسی قرار دهید. Flash قدری منحصربه‌فرد است که برای استفاده از آن نیاز به تجربه زیادی نخواهد داشت. زمانی که با مفاهیم مقدماتی آن آشنا شوید و طرز استفاده از ابزارها را بیاموزید، می‌توانید تمرین را آغاز کرده و تولید کنید. مهندس شگرفیان موقت کتاب «رایانه کار Flash» را دامه برای معرفی بیشتر کتاب می‌گوید: «این کتاب به گونه‌ای طراحی شده که به سرعت می‌توانید نتایج کار خود را مشاهده کنید. تمرینات این کتاب به گونه‌ای است که با انجام آنها می‌توانید دانش و مهارت‌های کسب شده در هر مرحله را به‌صورت عملی مورد استفاده قرار دهید. در مدت زمان کوتاهی پس از شروع کار، طراحی‌های ایجاد خواهید کرد که فلأخارج از تصور شما بوده‌اند. سپس با کمی تمرین بیشتر می‌توانید ایده‌های خود را عملی کنید. در نهایت به نقطه‌ای خواهید رسید که دیگر کسی نمی‌تواند شما را متوقف کند» کتاب «رایانه کار Flash Mx» با شمارگان ۱۵۰ نسخه و قیمت ۳۲۵۰ تومان به چاپ رسیده است.

«رایانه کار تدوین فیلم و صدا با ssp

موقت کتاب «رایانه کار تدوین فیلم و صدا با ssp» به نرم‌افزارهای تدوین فیلم و صدا و ساخت CDهای چندرسانه‌ای می‌پردازد. اولین نرم‌افزار، ssp است که عمل تصویرگیری از صفحه نمایش کامپیوتر را انجام می‌دهد.

عمل تصویرگیری بیشتر برای تهیه تصاویر متوالی به منظور تولید CDهای آموزشی است. در این زمینه نرم‌افزارهای مشابهی نیز (از قبیل Hypercam) وجود دارد اما snagit در نوع خود قوی‌ترین برنامه محسوب می‌شود. نرم‌افزار بعدی که به آن می‌پردازیم، soundforge است که برای تدوین صدا استفاده می‌شود. برای صداگذاری و تدوین صدا در CDهای چندرسانه‌ای و ساخت فیلم، نیاز به یک نرم‌افزار تدوین صدا وجود دارد. soundforge در نوع کاربرد راحت‌تری نسبت به سایر برنامه‌ها دارد. در این زمینه برنامه‌هایی نظیر Wavelab ، coolEdi pro و WaveLab وجود دارند که اولی حرفه‌ای‌تر و دومی ابتدایی‌تر از sound forge است. در نهایت به برنامه‌هایی نظیر Adobe premiere می‌پردازیم که در زمینه تدوین فیلم مورد استفاده قرار می‌گیرد. Adobe Premiere در نوع خود قوی‌ترین برنامه محسوب می‌شود. در این زمینه می‌توانید از نرم‌افزار Adobe After Effects به عنوان یک مکمل استفاده کنید. maker windows movie یک نرم‌افزار ابتدایی در این زمینه است.

در این صفحه، یعنی صفحه نشر الکترونیک بارها و بارها با متخصصان و محققان رشته کتابداری الکترونیک درباره استفاده از فناوری‌های جدید حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌های تخصصی سراسر دنیا و ایران صحبت کرده‌ایم و به بررسی روش‌های مدرن پاسخگوی نیازهای اطلاع‌ای کارران در دنیای امروز پرداخته‌ایم.

گروهی از این محققان از جمله دکتر مهدیقلی رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی شریف با الکترونیک شدن همه کتاب‌ها در کتابخانه‌های ایران مخالفت بود و در این باره گفت: «اینکه هر کتابخانه دانشگاهی همه کتاب‌های علمی را اسکن کند و سپس روی سایت قرار دهد اصلا از نظر زمان و بودجه به صرفه نیست. بهترین حالت این است که منابع اطلاع‌ای در منشا، توسط ناشران به صورت الکترونیک تولید شود و سپس کتاب‌های الکترونیک را به کتابخانه‌ها عرضه کنند».

اما گروهی از صاحب‌نظران حوزه کتابخانه‌های تخصصی این نظریه را قبول ندارند. حجت‌الاسلام والمسلمین سیداحمد سجادی فوق لیسانس دروس حوزوی و مدیر مرکز تحقیقات رایانه‌ای، حوزه علمیه اصفهان یکی از این صاحب‌نظران است. نظر ایشان را در این باره طی گفت‌وگویی شیداده و در قالب یک یادداشت تنظیم کرده‌ایم که در پی می‌آید.

تعریفی ندارد.

در سال ۷۲ اولین نرم‌افزارهای تولید شدهٔ تبدیل متون دینی به کتاب‌های دیجیتال ما در نمایشگاه‌های آلمان و دویس عرضه شد که استقبال خوبی از آنها به عمل آمد. اما امروز به علت عدم حمایت‌های دولتی، عدم تولید محققان ایرانی و احساس نیاز در این زمینه، ما در میان کشورهای عربی و خاورمیانه شاید جزو آخرین کشورهای باشیم که کتاب‌هایمان را از فرم سنتی به دیجیتال تبدیل می‌کنیم.

ایران دارای فرهنگ و زبانی غنی است که ضعف ما در تولید کتاب‌های دیجیتال سبب خواهد شد. تواتریم این فرهنگ و زبان را به خصوص در حوزه علوم اسلامی به کشورهای دیگر انتقال دهیم. اندیشمندان ما بر این باورند که نمی‌توان کتاب‌ها را به فرم دیجیتال در کتابخانه‌های تخصصی به محققان عرضه کرد. دگر می‌کنم در چنین شرایطی ما ناشران الکترونیک باید منتظر بنامیم تا این نوع نشر ابتدا جایگاه واقعی خود را در ایران بیابد تا پس از آن بتوانیم تولیدات ناشران الکترونیک را در قالب یک کتابخانه دیجیتال به کاربران عرضه کنیم.

همین جاییه این اندیشمندان عزیز می‌گویم، زمان به سرعت سپری می‌شود و دنیا هر لحظه به سمت الکترونیک شدن پیش می‌رود. هر لحظه درگم ما سبب می‌شود دیگران فرهنگ و تفکر خود را در عرصه جهانی مطرح و احتمالاً بر دیگر فرهنگ‌ها غالب کنند. در حالی‌که اگر ما همین روند کند ادامه بدهیم، شاید روزی برسد که دیگر حرفی برای گفتن نداشته باشیم.

کتابخانه دیجیتال

کتابخانه دانشگاه درکسل

آزاده سیدین

اپonent (استاد تاریخ تبت اخراعات) استاتاردهای بهروز ومقالات، از مهم ترین منابع اطلاعاتی مورد نیاز پژوهشگران هستند. که حتماً باید به روز باشند. از آنجا که دسترسی به این نوع منابع به صورت دستی بسیار وقتگیر است و سبب می شود تا اطلاعات در زمان مورد نظر محققان در اختیار آنها قرار نگیرد ، بهترین روش تهیه آنها مراجعه به کتابخانه های دیجیتال است.کتابخانه های که منابع اطلاعاتی شان را به راحتی و در سهولت از شبیه روز به کاریشان عرضه می کنند، بدون آنکه حتی اسم و فامیل آنها را بدانند یا پرسند. کتابخانه ها با مراکز علمی و معتبره در سازمان یا پژوهشگاه های تحقیقاتی، کافی است آدرس اینترنتی آنها را بدانید تا خود را به جریان اطلاعات انبوه این کتابخانه ها بسپارید.

این بار سری به کتابخانه دانشگاه درکسل (Drexel) بزنید.

آدرس اینترنتی این کتابخانه **www.library.drexel.edu** است. از کتاب و منابع اطلاعاتی آن بسیار متنوع است. از کتاب و ژورنال گرفته تا رفرنس و خبرنامه.

سایت کتابخانه دانشگاه درکسل منابع اطلاعاتی چهار کتابخانه را در خود جای داده است. اطلاعات هرآن مرتب و طبقه بندی شده است. اطلاعات هرآن هزار کتاب و مقاله که طبق حروف الفبا از A تا Z چیده شده‌اند. اطلاعاتی که موضوعات علمی مختلفی مثل علوم کامپیوتر، ریاضی، داروشناسی، نجوم، اخترازیزیک، بیولوژی، آکولوژی و… را شامل می‌شوند. کتابداران این مجموعه علمی عظیم این اطلاعات را از سال‌های دور تا همین اسال جمع آوری کرده‌اند و آنها را در کتابخانه دانشگاه درکسل عرضه می‌کنند.

کافی است برای یافتن هر نوع اطلاعات، موضوع یا نام کتاب را به موتور جست‌وجوگر کتابخانه بدهید تا شمارا به سوی آنچه می‌خواهید هدایت کند.

راه و روش Search کتاب‌ها، مقالات و… در بخش How do I؟ به‌طور کامل گفته شده است. اما اگر

اطلاعات مورد نظران را بافتید می‌توانید یکی آنها را به کتابداران کتابخانه بسپارید. بخش Library services تعرفه‌های مالی تهیه یکی از یک کتاب، مقاله یا اسناد کتابت‌نسی‌های علمی معتبر دنیا را به شما خواهد گفت. ولی در صورت نبود اطلاعات مورد نیازتان نگران نباشید چراکه «ask a question» یکی از بخش‌های قابل توجه این کتابخانه است که در آن کتابداران مجموعه علمی درکسل با آمادگی کامل به سوال‌های شما پاسخ می‌گویند. پیشنهاد می‌کنم بعد از مشاهده سایت کتابخانه حتماً با کمک شماره تلفن‌های گفته شده در contact با کتابداران تماس بگیرید زیرا آنها اطلاعات دقیق‌تری درباره این کتابخانه به شما خواهند داد. کتابداران کتابخانه دانشگاه درکسل از اسپیتر تا ۱۲ شب در محل کتابخانه حضور داشته و آماده پاسخگویی به سوالات شما هستند.

نشانی الکترونیک: ۱۳۷

کتابخانه

دوره جدید شماره ۱۳۵

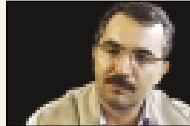
نشانی: مراد ۱۳۵

داسنان و جایگاه داسرا در نظام قضایی و کیفری ایران مورد بررسی قرار گرفته است. در جلد دیگر از این مجموعه تقریباً آماده تحویل به ناشر است که من در جلد هفتم ابتدا راه‌های البات دعوی را تشریح کرده‌ام و در مجلد هشتم نیز بحث تجدیدنظر خواهی را محور قرار داده‌ام. مجلدات بعدی این کتاب در حال حاضر در دست تحقیق و نگارش است. علاوه بر این مشغول نگارش کتابی هستم تحت عنوان «آیین دادرسی و حقوق بشر» که به تظلم و تعامل بشر و آیین دادرسی می‌پردازد و طی آن راه‌های هسنایی و تعامل این دو بحث، محور قرار داده شده است.

گرددشگری مکتوب

دکتر اسماعیل قادری مدرس جهانگردی دانشگاه علامه طباطبائی

در مورد انتشار کتاب «اصول و مبانی مدیریت دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی» با واحد انتشارات سازمان میراث فرهنگی و گردشگری صحبت‌هایی شده اما این مذاکرات هنوز جنبه قطعی پیدا نکرده است. من این کتاب را بر مبنای ضرورتی که در مورد مدیریت دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی وجود دارد، به نگارش درآوردم چراکه با وجود بیش از ۲۰۰۰ نفر خدمات مسافرتی و جهانگردی هیچ فرم‌نویسی در مورد کتاب مدیریت این دفاتر به فارسی منتشر نشده است. این کتاب با رویکردی تحلیلی و البته کاربردی به مسائلی نظیر برنامه‌ریزی، مدیریت، تلفظ، شیوه وصول مدیریت جهانگردی، توانایی‌ها و تخصص‌های لازم برای مدیریت دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی و... می‌پردازد علاوه بر این مشغول نگارش و تدوین یک مجموعه ۱۴ جلدی هستم تحت عنوان «کتاب همراه سفر». این مجموعه در قطع جیبی تهیه شده و هر کدام از کتاب‌های آن یک موضوع را محور قرار می‌دهد. جغرافیای سفر، بهداشت سفر، نقشه خوانی، برنامه‌ریزی سفر و... می‌باشد. هستند که در هر مجلد به یکی از آنها پرداخته شده است. این مجموعه از جمله کتاب‌هایی خواهد بود که به شکلی علمی و کاربردی سفر را برای گردشگران آسان می‌کند.

زمان، تاریخ و سیاست

زمان اسریاز خوب، اثر مالدوک فرد نویسنده انگلیسی قرن نوزدهم در نشر معین آماده انتشار است و به احتمال قوی در آینده‌ای دور شاهد انتشار این زمان خواهیم بود. البته باید عنوان کنم که فرد نویسنده‌ای نواز یونس است و درست به همین دلیل تاکنون کسی به سراغ این نویسنده بزرگ انگلیسی نرفته بود. او در این زمان، روابط اجتماعی سرزمین انگلیسی را روایت می‌کند که نفوذت باره‌ی برای افاده حقیقت، به عنوان بیان بود.

سیاست آمریکا در خاورمیانه در دوره مساله کره عنوان کتاب دیگر من است. این کتاب نویسنده خاصی ندارد و جزو اثری است که در رویف کتاب‌های مرجع قرار می‌گیرند و مشتمل بر تمام مذاکرات مجلس سنا آمریکا درباره خاورمیانه و مساله کره هستند که مخاطب، خود باید از آنها نتیجه‌گیری کند. متن اصلی کتاب حاضر با قطع رحلی در حجمی قریب به ۲۰۰۰ صفحه منتشر شده است. کار ترجمه این کتاب تقریباً به پایان رسیده و طی هنوز با ناشر خاصی درباره آن صحبت نکرده‌ام.

... یعنی خود ندیون، او شدن

آیین دادرسی کیفری و چالش‌های پیش رو

دکتر محمود آخوندی اصل حقوقدان

مجلدات اول تا ششم کتاب آیین دادرسی کیفری را برای انتشار به سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سپرده‌ام. در جلد اول این کتاب ضمن بررسی آیین دادرسی کیفری و نین‌نگاهی به قوانین جدید مترتب بر آن، تحولات آیین دادرسی کیفری را در جمهوری اسلامی ایران مورد بحث قرار داده‌ام. در جلد دوم، دادگاه‌های کیفری حقوق مهم را از دو جنبه درون‌مرزی و بیرون‌مرزی مورد توجه قرار داده و در مجلد سوم اجرای احکام جزایی را بررسی کرده‌ام.

عنوان فرعی مجلد چهارم این کتاب ۱۲ جلدی، «البدیثه‌ها» است و به آنچه باید باشد و آنچه که هست، می‌پردازد. در این بخش این دادرسی کیفری با رویکردی جامعه‌شناختی مورد تحلیل قرار گرفته و دیدگاه‌های بین‌المللی نیز در آن لحاظ شده است چرا که اساساً به باور من نسل جدید، قوانین جدیدی می‌خواهند که با ساختارهای جدید، سازگار باشد. ویژگی عمده جلد پنجم کتاب حاضر کاربردی بودن آن است و سرانجام در مجلد ششم اختیارات

متافیزیک مبتنی بر عقل عملی

دکتر سیدمحمدطالب زاده مدرس فلسفه دانشگاه تهران

اخیراً تمام هم و غم من به سامان رساندن کتابی است که به احتمال قوی تحت عنوان «مابعدالطبیعه از افقه منتشر خواهد شد. من در این کتاب با رویکردی تحلیلی، اساسی مابعدالطبیعه در فلسفه غرب (از دکارت و فلسفه جدید تا آنچه امروز بحث و گفتگو قرار داده‌ام، چرا که اساساً در فلسفه جدید اساس مابعدالطبیعه مبتنی بر عقل عملی است نه عقل نظری؛ آن هم با تکیه بر مفهوم اراده. این کتاب به هر حال تلاش است در تبیین این بحث از منظر دیگری که به احتمال قریب به یقین از سوی نشر حکمت منتشر خواهد شد.

علاوه بر این با دکتر حسین غفاری مشغول نگارش کتابی درسی هستم درباره فلسفه اسلامی این کتاب به مبانی اصلی فلسفه اسلامی از دیدگاه متألهین و به ویژه ملاصدرا می‌پردازد. هدف اصلی ما از تألیف این کتاب، تقریب آن برای درس «واحدی فلسفه اسلامی دانشجویان دوره کارشناسی بوده است.

درباره انتشار این کتاب با نشر سمت صحبت‌هایی شده اما هنوز این مذاکرات جنبه قطعی به خود نگرفته است و تصور می‌کنم تا زمان نهایی شدن مذاکرات نمی‌توان از ناشر خاصی برای این اثر نام برد. کتاب بعدی من که در مرحله پیش برآری آن تقریباً تمام شده و تصور می‌کنم حدود دو سال دیگر برای چاپ و انتشار مهیا شود، بحثی است درباره فلسفه ابن سینا و بحث از او در بلوغ حکمت مشاء، همانطور که اهل عقیدتی می‌دانند حکمت مشاء در فلسفه ابن سینا به بلوغ رسیده و فلسفه در نزد او به هستی‌شناسی اعلم وجوداً و ثباتاً یافته است.

همه حوزه‌های معرفتی

اخیراً کار پژوهش و نگارش کتاب «پنج کنج معنا» را به اتمام رسانده‌ام. در این کتاب به زندگی و تحلیل آثار و آرای پنج کنجینه ادب، حکمت، عرفان، فلسفه و شعر ایران و جهان پرداخته‌ام و در پنج فصل زندگی و فلسفه سفر اطلال آندیشه‌های عرفانی و فلسفی محی‌الدین ابن عربی، زندگی و فلسفه شیخ اشراق، پایه‌گاه علمی و حکمی خیاوم و سرانجام زندگی فردوسی و سوزگامه رستم و سهراب را تحلیل و بررسی کرده‌ام. کار این کتاب تقریباً تمام شده اما هنوز با ناشر خاصی درباره انتشار آن صحبت نکرده‌ام. علاوه بر این حدود سه سال است که مشغول فیش برداری و پی‌افکتی کتابی هستم درباره زندگی امام علی (ع) همانطور که دوستان به خاطر دارند سه سال پیش کتابی درباره پیامبر اسلام (ص) به پژوهش و نگارش من در بیست مجلد منتشر شد. زندگی امام علی (ع) به احتمال قریب به یقین با همان حجم منتشر خواهد شد و تصور می‌کنم تألیف آن به همان اندازه (۱۲ سال) وقت مرا به خود اختصاص خواهد داد. نشر فردوسی نیز در مذاکره تجدید چاپ یکی از آثار من با عنوان «دوره جوانیمان» است.

ابراهیم یونس، مترجم

سومین مجلد از مجموعه برگزیده شعر را که در برگزیده گریه‌های از اشعار شاعران معاصر به همراه شرح حال آنهاست، به نشر ارمان سالمی سپرده‌ام که به احتمال قوی تا پایان تابستان شاهد انتشار آن خواهیم بود. این مجلد، عنوان برگزیده شعر سوم را روی جلد خواهد داشت.

«هنر و کاهی که گوه شده عنوان کتابی است در برگزیده سرگذشت و تجربه‌های مجله هنر و در عرصه مطبوعات سال گذشته از بنده به عنوان صاحب‌امتیاز، مدیرمسئول و سردبیر این مجله، در جستجوی مطبوعات تقدیر شده و این کتاب در اصل قصه هنر و روایت می‌کند. علاوه بر این از سوی نشر ارمان به زودی چاپ سوم مجموعه شعر عشق یعنی خود نبودن؟ او شدند؟ را با اضافاتی روانه بازار نشر خواهیم کرد.

روایت اسم اعظم

قادر طبماسی (فرید) شاعر و نویسنده

اخیراً نگارش رمانی را با عنوان «تلاوت» به پایان رسانده‌ام که تصویری نو از عرفان ارائه می‌دهد. رویکرد من در این رمان در یک گزاره خلاصه شده: «انسان اسم اعظمی است که باید خود را تلاوت کند.

در این رمان قائل به روایت خطی نبودم و در واقع می‌توان گفت در این کتاب فضولی نکته‌ای که با نام حضرت زهرا (س) گرده آمده تا تلاوت شکل بگیرد، درباره این مجموعه با نشر سوره مهر مذاکرات اولیه صورت گرفته اما تا نهایی شدن این مذاکرات نمی‌توانم قطعاً از این موسسه به عنوان ناشر کتاب حاضر بگویم.

مجموعه شعرهای عاشقانه‌ی سال‌های اخیر را نیز با نام «درباره» در قالب‌های شعری مختلفی نظیر غزل، طنز، نیمایی، آزاد و... سامان داده‌ام که به زودی به مرحله نشر می‌رسد. البته باید عنوان کنم که اغلب شعرهای این مجموعه در قالب غزل سروده شده‌اند.

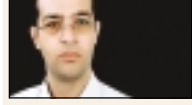
برای بهانه عنوان مجموعه شعر دیگری است که در برگزیده گریه‌های مجله‌ی این سال‌هاست که به همراه «تیرین نامه» در آینده‌ای به چندان دور روانه تکثیر و نشر خواهد شد. البته باید عنوان کنم که تکثیر و نشر نامه در عین دست‌اندازی به خمسه نظامی به ماجرای خسرو و شیرین صحنه‌ای عرفانی بخشیده است.

میراث میرفخری نویسنده و پژوهشگر

اخیراً کار پژوهش و نگارش کتاب «پنج کنج معنا» را به اتمام رسانده‌ام. در این کتاب به زندگی و تحلیل آثار و آرای پنج کنجینه ادب، حکمت، عرفان، فلسفه و شعر ایران و جهان پرداخته‌ام و در پنج فصل زندگی و فلسفه سفر اطلال آندیشه‌های عرفانی و فلسفی محی‌الدین ابن عربی، زندگی و فلسفه شیخ اشراق، پایه‌گاه علمی و حکمی خیاوم و سرانجام زندگی فردوسی و سوزگامه رستم و سهراب را تحلیل و بررسی کرده‌ام. کار این کتاب تقریباً تمام شده اما هنوز با ناشر خاصی درباره انتشار آن صحبت نکرده‌ام.

قبرستان آپریک

رهقی از جان آپریک نویسنده برجسته آمریکایی را در دست ترجمه دارم که به احتمال قوی در آینده‌ای انتشارات علمی منتشر خواهد شد. این رمان انگیز

یک اثر از نثر در حوزه روان‌شناسی است. متن اصلی کتاب حاضر با قطع رحلی ریت، نام دارد. همانطور که اهل ادبیات می‌دانند در آثار آپریک هم مثل سنجر یک قهرمان مشخص وجود دارد که داستان حول محور او می‌گردد. قهرمان آثار آپریک، ریست نام دارد و این رمان یک اثر روحی، روان‌شناختی به شمار می‌رود.

یک اثر نیز در حوزه روان‌شناسی از هلن فیشر روان‌شناس معاصر آمریکایی برای نشر قفقوس ترجمه کرده‌ام که «چرخه‌های عشق» نام دارد. لازمی اسم این کتاب در وهله اول ذهن را به سوی و سوتی کتاب‌های بازاری سوتی می‌دهد در حالی که فیشر در این کتاب، تحقیقی مبتدیان روی ملت‌ها و گروه‌های مختلف انجام داده و در خلال این تحقیق تعریبات روی شیعیان معاصر را به هنگام دل‌باختن تحلیل می‌کند.